

033 Archief van N. Mansvelt 1895-1942

Nicolaas Mansvelt (Wassenaar 20 juli 1852-6 februari 1933 Haarlem) werd 1868-1871 opgeleid tot onderwijzer op De Klokkenberg in Nijmegen, behaalde de akten Frans en Duits, gaf onder meer les aan het Instituut De Slijpe te Harlingen en werd 1874 leraar Nederlands en moderne talen op het Gymnasium Stellenbosch, 1879 hoogleraar toen het Gymnasium College werd, vanaf 1887 Victoria College genoemd. In 1891 werd hij als Superintendent van Onderwijs hoofd van het Departement van Onderwijs van de Zuid-Afrikaansche Republiek te Pretoria. Toen de Engelsen in juni 1900 Pretoria bezetten, zetten zij Mansvelt en zijn gezin op 6 juli 1900 Zuid-Afrika uit, waarop hij 8 september 1900 ging wonen in Utrecht. Hij werd in februari 1903 secretaris van de Vereniging Voorschotkas en het Fonds voor het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika, secretaris-penningmeester van het Herman Coster Fonds en in 1908-1921 secretaris van de Nederlands Zuid-Afrikaanse Vereniging. In die archieven en elke meer van al die organisaties worden brieven (originelen en doorslagen) van en aan Mansvelt bewaard.

De Collectie Mansvelt is (gedeeltelijk) **digitaal** raadpleegbaar onder Mansvelt (inv. nrs. 1-4, 44, 47, 64, 65, 67) en onder Z.A. Voorschotkas, Fonds voor het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika, NZAV, Herman Coster Fonds. – zie Beeldbank sub N. Mansvelt.

Fotocollectie Mansvelt: zie Beeldbank sub N. Mansvelt

Bibliografie: G. Besselaar, 'Dr Nicolaas Mansvelt', *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse letterkunde te Leiden* 1933/34; J. Ploeger, *Onderwijs en onderwijsbeleid in die Suid-Afrikaanse Republiek onder ds. S.J. du Toit en dr.N. Mansvelt (1881-1900)* Argief-jaarboek vir S.A.Geskiedenis 15, 1 (Parow 1952); G.J. Schutte, 'Dr. N. Mansvelt na negentig jaren', *Spectrum Zuid-Afrika* febr, 2023; G.J. Schutte, 'By die Monument. Dr. N. Mansvelt en het Afrikaans', *Tydskrif vir Nederlands en Afrikaans* 2024

033 Archief van N. Mansvelt 1895-1942

1 Correspondentie.

1.1 Algemene correspondentie

1-3 Uitgaande brieven (kopieën) van dr. N. Mansvelt als Superintendent van Onderwijs van de Zuid-Afrikaansche Republiek, 1895-1897

Inv. nr 1 Brievencopieboek Departement van Onderwijs: brieven aan het Fonds ten behoeve van het Hollandsch Onderwijs in Zuid-Afrika, 7 februari 1895 tot 27.1.1897. 1 band

Brieven van dr. N. Mansvelt, Superintendent van Onderwijs Zuid-Afrikaansche Republiek, Pretoria. aan mr. Frank van Lennep, secretaris van het Fonds, Amsterdam, over samenwerking Departement-Fonds, onderwijsbeleid, aanvraag om onderwijzers, benoemingen; gegevens over onderwijzers/onderwijzeressen.

Dateringen van de brieven, en indien genoemd namen van erin genemde
onderwijzers/essen:

- Blz.1 - 7.2.1895: Van Palenstein Keldermans, Mejaan, Van de Zande, Strijbis, Dijkstra, Jacob Lub
- 4 - 16.5.1895: Van Drimmelen, Vrught, Van Palenstein Keldermans, Dijkstra, Kornfeld, Froma, Stephan, Ploege,
- 6 - 12.6.1895: Ploege, vd Lausenthal
- 7 - 20.3.1896 Confidentieel
- 8 - 20.3.1896
- 10 Voorwaarden voor het verstrekken van een reistoelage aan onderwijzers uit het buitenland, 12.6.1896
- 12 17.4.1896
- 14 J. Bergman, Secr.Dept. – F.K. van Lennep 1.5.1896: mej. J.G. Kouffeld, mej. D.M. Donker, F. Boon, J. de Bruijn
- 15 id. 2.5.1896 Vertrouwelijk. Van der Woude, Kapitein van Gennepe, Dehaer (?), De Vries (?); Thomassen, P.J. Kloppers, Hofman, Jansen, Frowein, G.F. Nijland
- 18 id. 8.5.1896 : J. van Bruggen; Klooster
- 20 id. 29.7.1896: Offringa; van de Woude; mej. K.G. Kouffeld
- 24 id. Prof.dr. J.P. Moltzer, 8.8.1896
- 29 id.13.8.1896
- 32 J. Bergman, Secr. Dept – Baron W. Roëll 15.8.1896
- 37 J. Bergman - F.K. van Lennep, 22.8.1896
- 39 J. Bergman – F.K. van Lennep, 4.9.1896: M. Vaandrager; Vahrmeijer; mej. Saalbach; mej. Feldmann
- 40 J. Bergman -van Lennep, 11.9.1896
- 41 - 12.9.1896: de dames Saalbach en Feldmann; A. de Grijs
- 44 - 10.10.1896 A. de Grijs; mej. Saalbach, mej. Feldmann, Frowein, Mej. Jonker. Mej. Hollenbach, Vallentgoed, Slotema, Mej. Smeenk
- 49 – 7.10.1896 doorslag slecht leesbaar
- 53 - 17.10.1896 B. de Jonge, Boersma, mej. Saalbach, mej. Feldman
- 56 J. Bergman-F.K. van Lennep, 12.11.1896 Jurrius, Vahrmeijer, Raman, mej. Jonker, Boneschans, J. Gaarkeuken
- 60 - bijlage bij brief 12.11.1896 Regeling ter uitvoering van Wet N 15.96
- 69 – 6.12.1896 A. de Grijs, mej. Feldman, mej. Saalbach, Mej. Hollenbach, mej. Jonker, Jurrius, Klooster, Koot, Jansen, Wechgelaer, Kloppers, Thomasse, Mej. Adriani
- 74 Staatsmeisjesschool Pretoria. ZAR
- 75 - 31.12.1896 Jansen, Koot, Stafleu
- 81 - 2.1.1897
- 84 Th....-van Lennep, 2.1.1897 Vertrouwelijk. C. Jansen
- 85 doorslag onleesbaar
- 86 Afschrift telegram 30.12.1896
- 87 idem
- 88 idem
- 89 idem – antwoord: Adriani en Stafleu
- 90 23.1.1897 idem: De Grijs, Jurries
- 91 Copie schuldbekentenis ad f 100 van A. de Grijs aan J. Schild

Inv. nr 2. Brief van C.G. de Jonge Fzn, wnd. Secr. Dept v. Onderwijs, aan Mr. Frank van Lennep, secr. Fonds, te Amsterdam, Pretoria 8 Maart 1897 1 omslag

Over Vaandrager, Westerhof, Koelman, Mennega, Koot, Stafleu

Inv. nr 3. Brieven van N. Mansvelt aan mr. Frank van Lennep, 22 Maart 1897; 6 Juni 1897. 1 omslag

Inv. nr 4. Uittreksels uit Inv. nr 1 Brieven. 1 omslag

5-14 Brievenkopieboeken

Inv. nr 5. Brievenkopieboek no. X van N. Mansvelt, secretaris Fonds tbv het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika. Vertrouwelijk. 28 juli 1911 tot 5 oktober 1916. 1 band

Blz. 1-64: 28 juli 1911- 29 december 1911

65-226: 1912

227-366: 1913

367-442: 1914

443-460: 1915

461-499: 1916 tot 3 okt. 1916

Correspondenten:

Ban, mej. M.v.d., Aasvogelrand OVS 351

Beest van Andel, S.J. van, Kaapstad 206

Belkum, Ds. Jac. van, Heidelberg 73

Berg, K.F. van den, Amsterdam 104

Bergh, H.G., Stellenbosch 100, 140, 236, 358, 369

Besselsen, G., OVS, 487

Beugen, prof. dr. H., Amsterdam 383

Bisschop, A.W. Roosegaarde, Pretoria 377, 474

Blok, Th., Bloemfontein 494

Bodenstein, prof.dr. H.D.J., Amsterdam 216

Boeke, Ds. D.E., De Cocksdorp 15

Bolman, G.J., Den Haag 272

Breugel, Mej. B. van, Nigel 37, 70, 133, 185, 224, 286, 323, 363, 389, 431,481

Bruchner, E., Naarden 91, 93, 190,1193, 235, 298, 387, 426, 451,452, 461, 462, 468-470

Bruggen, J. van, Johannesburg 32

Bussy, J.H. de, Amsterdam 441

Celliers, Jan F.E., Pretoria 460
Clercq, J. de, Rietfontein 183
Dominicus, F.C., Den Haag 270, 344
Engelenburg, dr. F.V., Pretoria 338
Geer, dr. W.A. van, Heemstede 45
Godart, J.W.C., Zutphen 411
Gorkum, E.J. van, Johannesburg 16, 58, 120, 231, 261, 292, 329, 374, 413, 453, 465
Greyvenstein, dr J.H., Den Haag 19
Griethuysen, juffr. J.H. van, Bloemfontein 219
Grobler, P.G.W., Pretoria 13
Groeneweg, J.J., Bloemfontein 2411, 404
Havik, H., Fort Beaufort 249, 378, 484
Hefer, ds. J.C., Parijs 110
Hertzog, genl J.B.M., Pretoria 3, 35
Hofmeyr, Geo. M, Kaapstad 417
Hovy, W., Zeist 429
Joubert, prof. dr. W.A., Stellenbosch 143, 147, 255, 457
Jevanca, Harco, Grahamstad 153
Kalff, Aug., Amsterdam 473
Kamerlingh Onnes, O., Amsterdam 307
Kammeyer, H.W., Dansvlei 247
Ketwich Verschuur, W.J.D., Pretoria 332
Kiewiet de Jonge, dr. J.G., Dordrecht 109,202
Kloot, Ad, 360, 438, 489, 496
Knobel, F.M., Den Haag 26, 28, 40, 56, 85, 95, 115, 128, 136, 156, 164, 172, 177, 177, 181, 192, 199, 312, 463, 491
Kolff, dr. J., Hillegersweg [Rotterdam] 394
Korteweg, mej. T.K., Bloemfontein 371
Kretschmar, Jhr. J.A. van, Utrecht 30
Kriel, A.P., Langlaagte, 148
Leyds, dr. W.J., Den Haag 12, 44, 51,88, 90, 92, 201, 273, 296, 306, 348, 385

Logan, mevr. C., Pretoria 75

Loos, mej. Anna de, Walmar bij Port Elizabeth 112

Louter, prof.mr. J. de, Hilversum 198

Louw, H.J. Stellenbosch 46, 229, 257, 264

Mackeong, Donald, Glasgow 254

Malan, ds. Geo S., Drie-Ankerbaai, Kaapstad 252

Mansvelt, mej. A., Leiden 117, 195, 275, 392, 447

Mansvelt, C., Pretoria 215

Mansvelt, K.M., Rotterdam 456

Meiring, ds. P.G.J., Paarl 102, 150

Mercurius, Brand-Assurantie Mij, Amsterdam 266

Middelberg, G.A.A., Loenersloot 109,132, 179, 180, 279

Miedema, mr. A.S., Haarlem 297

Moll, dr. J.M., Pretoria 318

Mondriaan, W.F. Pretoria 403

Moora, H. Arnhem 94

Muller, dr. T.B., Utrecht 304, 476

Murray, Charles, Stellenbosch 6, 65, 83, 492

Nachenius, J.H., Aerdenhout 120

Niekerk, J.A. van, Germiston 170

Niekerk, mej. Lizzie van, Boshof 212

Nuss, mevr. J.H., Lindlay's Poort 10

Otto, G.J., Pretoria 67, 99, 267

Pekelharing, prof. dr. C.A., Utrecht 253

Pont, prof. dr. J.W., Bussum 49, 55, 131, 208, 235, 291, 313, 340, 349, 354, 388, 397, 402, 412, 327, 450, 471

Postema, mej. C.A., Jeppestown 106, 221, 245, 355, 367

Posthuma, mevr. C., Amersfoort 317

Posthuma, S., Bethal 434

Pijper, Dr.A., Bethal 326

Romeijn, N., Johannesburg 310

Rumpff, ds. W., Standerton 52
Schonken, mevr. M., Stellenbosch 22, 79, 167, 209, 238
Schröder, mej. A.E., Stellenbosch, 423
Speelman, dr. S.E., Johannesburg 289, 321, 406
Steijn, President M.T., Onze Rust, Bloemfontein 299
Stolk, Dr. W.F., Stellenbosch 334, 408
Stutterheim, dr. N.A., Bethal, Transvaal 159, 302
Swart, Mej. W.J.(Lenie), Amsterdam 50, 336, 381
Teeuw, J.W., Enschede 295
Thierry, mej. M.C., Graaff-Reinet 397
Tolsma, W., 's Gravenhage, 48
Vaandrager, M., Pretoria 1, 227, 34
Valter, M.P.C., Den Haag 18
Verkouteren, mr. H., Amsterdam, 328, 419, 417, 440, 442
Vershof [?], Mej. R., Bloemfontein 314
Viljoen, dr. W.J., Bloemfontein 259, 265
Villiers, mej. Elsebe de, p/a Revd. A.J. Clarke, Kimberley 63
Visser, N.J., Pretoria 308
Vissering, mr. G., Batavia 173, 280
Waal, B.H. van, Den Haag 42, 203
Winkel, prof. dr. J. te, Amsterdam 443
Worp-Roland Holst, mevr., Bosch en Duin 132
Wijngaarden, zr. A. van, Pretoria 217

Inv.nr 6 Brievencopieboek N. Mansvelt, secretaris van de Vereeniging Zuid-Afrikaansche Voorschotkas no 1, 13 maart 1903 tot 17 december 1903. 1 band

Andriessen, ds. E.C., Vrijheid Natal 78-79
Bell, P.W.T., Den Haag 56-7
Berns, dr. A.W.C., Günthertal bei Freiburg 26-28
Beyen jr, mr. K.H., Utrecht 113
Bisschop, A.W. Roosegaarde, Amsterdam 21-22, 207, 230

Blok, prof.dr. P.J., Leiden 157

Bolman, G.J., Utrecht 5-6

Bosman, ds. H.S., Pretoria 101-4, 230

Bredell, H.C., Hilversum 138-39

Bruggencate, K., Pretoria 89-04

Burger Szn, J.J., Lijdenburg

Bijleveld, H.J., Heidelberg, Dld, 225

Crots, F.P., Den Haag, 170

Doeff, H., Den Haag 26-7

Doorn van Koudekerke, Jhr. Mr. A.A. van, Vlissingen 126-27

Drimmelen, P. van, Utrecht 146

Dulk, den, Den Haag 7-8

Eggink, ds. C.J., Den Haag 111-12

Esser, dr. J.J., Zeist 97, 152

Everdingen, dr. W. van, Rotterdam 136-37

Fischer, K.J., Bekkersrust, Tvl 62-4

Geer, Dr. W.A. de, Groningen 53

Gelder, Louis van, Enschede 58-9

Godée Molsbergen, dr. E.C., Rotterdam 147, 166, 171, 209

Gorkom, E. van , Den Haag 42-3, 208, 228

Grobler, P., Parijs 19-20

Groot, A. de, Utrecht 13

Haas, G.A.C.de, Apeldoorn 206

Hefer, ds. J.C., Parijs, Transoranje 196

Hettema, dr. J. Buitenrust, Zwolle 114-5

Jansen, W., Utrecht 9-10, 17-18

Jurriaanse, Dr. A., Rotterdam 187

Kestell, ds. J.D., Ficksburg, 93-94, 188

Leyds, dr. W.J., Utrecht 54-55

Linthorst, L.J., Rijnzaterwoude 144-45

Louter, prof.dr. J. de, Utrecht 15-16

Louw, H.J., Kaapstad 192, 215

Malan, F.S., 'Ons Land', Kaapstad 140, 232

Manen, W.H.R. van, Den Haag 76-77

Mansvelt, ds. G., Scheveningen 195

Marais, Jan, Stellenbosch 44-46

Marais, Prof.dr. J.J., Stellenbosch 148, 219

Marquard, Ds.J.J.T., Winburg O.R.K. 89-90

Middelberg, G.A.A., Amsterdam 31-2

Molsbergen, Dr. E.C. Godée zie Godée Molsbergen

Moora, J., Hilversum, 23-24, 109-110, 249

Moorrees, ds. A., Paarl K.K. 65-67, 185

Murray, Ch., Kaapstad 1-2

Mijden-Endt, mej. de wed., Harlingen 68-69

Nijland, E., Utrecht 14, 154

Oordt, dr. J.W.G. van, Kaapstad 30-40, 118-121, 237

Peple, ds. A.J., Molteno K.K. 234

Pinson, W.N.G., den Haag 155

Postma, ds. P., Pretoria 105-8, 179

Pont, prof. dr. J.W., Amsterdam 227

Reinink, dr. K. Pretoria 91-92

Rossum, P.W. van, Davos-Platz 78-9

Schiltz, ds. G.A., Coesberg 198

Schowalter, ds. A., Jellenbach, Pfalz 80-82

Smuts, J.C., Pretoria 73-5, 132-35

Sprenger van Eijk, mr. J.P., Utrecht 100

Steijn, mevr. Pres. R.I., Clarens 3-4, 11-12, 14; Reichenhall, Beieren 70-2, 85-6, 116-17, 161

Stultjes, G.A., Pretoria 200

Viljoen, dr. W.J., tijd. London 87, 95-96, 122-3, 130-1, 159, 160, 173, 175, 177, 181, 212, 246

Visscher, H., Pretoria 150, 243

Waal, B.H. de, Baarn 34-35
Wechgelaar, H., Zeist 41
Wilde, H. de, Den Haag 163
Wildt, M.E. de, Pretoria 49-48-47
Wijk, ds. J.H. van, Adelaide K.K. 128-29
Wijk, J. Hendrik van, Parijs O.R.K. 50-51
Zwaardemaker, K., Amsterdam 52

**Inv. nr 7 Brievencopieboek No 2 Dr. N. Mansvelt, secretaris Z.A. Voorschotkas,
4 december 1903 tot oktober 1904. 1 band**

Arkel, ds. van, den Haag 483
Arriëns, W.A., Velp 21. 70, 111, 119, 153, 495
Baarslag, H.J., Abcoude 292
Berns, Dr. A.W.C., Güntherthal, Baden 109. 165, 174, 213, 281
Besselsen, L., Amsterdam 451
Bisschop, A.D.W. Roosegaarde, 5, 158, 276, 494
Boekhorst, J.K.M., Zutphen 338
Boeschoten, C. van, den Haag 9, 42
Boshoff, dr. P.J.J., Bloemfontein 489
Bosman, ds. H.S., Pretoria 192. 206, 221, 245, 440
Botha, genl. Louis, Pretoria 304
Bruin, R. de, Sleenwijk 16, 23
Bijleveld, H.J., Heidelberg 144
Budde. A., Amsterdam 169, 170
Burger, S.W., Goedgedacht, Lijdenburg 306
Bussy, J.H. de, Pretoria 170, 377
Cardinaal, prof. J., Delft 31
Cellie, P.J., Wellington 452
Celliers, J.F.E., Montreux 416, 429
Centraal, Directie Ned Spoorwegmij, Utrecht 62, 64
Charante – zie Mensing van Charante

Cnoop Koopmans, mr. W. Haarlem 323
Coenraads, J.E., Zwolle 383, 434
Crommelin, J.W.H., Amsterdam 283, 381, 428
Dentz, F. Oudschans – zie Oudschans Dentz, F.
Dishoeck, C.A.J., Bussum 395, 410
Druyvenstein, H.F.C., Amsterdam 379
Eggink, dr. C.J., den Haag 454
Emous, H.J., Amsterdam 308, 333, 392, 443
Engelenburg, dr. F.V., Pretoria 25, 47, 285, 449
Fick, ds. M.L., Lucerno Zwits. 310, Interlaken 398, London 424, Potchefstroom 500
Fuldauer, D., Amsterdam 478
Griethuysen, van, Pretoria 412
Hamel, prof. dr. A.G. van, Groningen 461, 491
Hasselt, R. van, Amsterdam 14
Heerden, ds. J.P. van, Kaapstad 436
Hefer, ds. J.C., Parijs ORK 85, 272
Hertzog, Mr. J.B.M., Bloemfontein 228
Hetteema, dr. F. Buitenrust, Zwolle 13
Hilhorst, Amsterdam 148
Hoefler, F.A., Hattem 241, 444, 476
Holl. IJzeren Spoorwegmij, Amsterdam 232
Jacobsz, C., Bestevlei O.R.K. 326
Jorissen, H.C., Pretoria 66, 172, 198
Joosten, T., Michigan V.S.A.
Kestell, J.D., Ficksburg O.R.K. 116, 314, 389
Kiewiet de Jonge, dr. H.J., Dordrecht, 237, 267, 280, 446, 480
Klooster, W., Pretoria, 300
Koch, Rob, Donkerhoek K.K. 328, 475
Kollewijn, dr. R.A., Amsterdam 18
Kretschmar van Veen, J.A., 149, 278

Kronenberg, W.R., Deventer 358

Kuenen, Prof. dr. J.P., Amsterdam 20

Lanoy, ds. K, de, Haarlem 432

Lanoy, mej. M. de, Haarlem 238, 309

Lamaison, mevr., Noordhey 194

Lechner, J., Schiedam 22, 51

Lennepe, jhr. Frank van, Amsterdam 96

Lewe van Middelstum, jkvr. S. baronesse, den Haag 30, 57

Leyds, dr. W.J. , Utrecht 61, 215, 240

Loubser, J.N.W., Straatsburg 265

Louter, prof.mr. J. de, De Bilt, 332, 339, 343

Louw, H.J., Kaapstad 1, 35, 58, 71, 87, 112, 133, 159, 187, 259, 298, 352, 413, 497

Maas, van der, Zetten 128

Malan, F.S. Kaapstad 24 en 29, 156, 196

Manen, W.H.R van, Den Haag 185, 324

Mansvelt, C., Pretoria 376

Marais, prof. dr. J.J., Stellenbosch 103, 199, 224, 268

Marez Oyens, A.W. de, Amsterdam 127, 252, 279. 463

Mensing van Charante, mr. N.A., Amsterdam 178

Middelberg, G.A.A., Loenersloot 181, 208

Moora, H., Zetten 107

Oordt, J.F. van, Kaapstad 274, 330

Oudschans Dentz, F., Paramaribo 404

Oyens – zie Marez Oyens

Pont, prof.dr. J.W., Amsterdam 426. 442, 487

Postma, ds. M., Pretoria 472

Postma, ds. P., Zeerust 255

Poutsma, H.J., 'Arbeid Adelt', Witziesshoek O.R.K. 262

Prak, N., Koffieskraal, P.K. Parijs O.R.K. 418

Reen, J. van, Amsterdam, 118

Reinink, ds. H., Pretoria 78

Reitz, F.W., Antwerpen 164

Rompel, Fred., Dordrecht 423

Roos, A.F. de, Solmweiren Remko Transvaal [?] 154

Schalkwijk, A. van, Stellenbosch 415

Scholtz. Ds. G.A., Colesberg K.K. 99

Schoolfonds, Notulen van de vergadering der Commissie van het Schoolfonds, 28 jan. 1904
olv voorzitter W. baron Roëll 94

Sla, ds. J.C., Deventer 378

Smit, J.S., Londen 320

Smuts, J.C., Pretoria 66, 161, 172, 249, 287

Snijders, dr. J.H., Amsterdam 122, 147, 151

Sprenger van Eyk, Mr. J.P., Utrecht 15, 24

Staatsspoorwegen, Utrecht 44

Steyn, mevr. R.I., Cannes 97

Tex, Paul den, Amsterdam 253

Toit, P.J. du, Leiden 465

Tolsma, W., Den Haag 60, 403

Tromp. N., Dannhauser 294, 350, 385

Valter, M.P.C., Amsterdam 400, 448

Verkouteren, mr. H., Amsterdam 121

Viljoen, dr. W.J., Stellenbosch 39, 52, 81, 137, 146, 179, 191, 217, 226, 233, 346, 354, 365,
456

Vis, J.G., Leiden 77

Visscher, J., Kaapstad 11, 101, 204, 251, 393, 420, 468

Vissering, G., Amsterdam 33, 49, 89, 91, 123, 131, 171, 223, 239, 321,342, 360, 376, 433,
501

Vliegen, dr. A. de, Londen 125

Vloten, P.F. van, Directeur 'Unitas', Amsterdam 45

Wolmarans, A.D.W., Pretoria 40, 302

Wolmarans, M.J., P.K. Welverdiend, Potchefstroom 495

Woltjer, prof. dr. J., Amsterdam 92, 460

Wijk, mej. Belle van, Parijs O.R.K. 239

Wijk, J.H. van, Parijs O.R.K. 114

Wijk, ds. J.H., Adelaide 361

**Inv. nr 8 Brievencopieboek dr.N. Mansvelt, secretaris Z.A. Voorschotkas,
19 november 1904 tot 3 maart 1905. 1 band**

Belkum, ds. Jac. van, Heidelberg Tvl 74

Boekhorst, J.K.M te, Zutphen 82

Cellie Czn, P.J., Wellington 21

Coetzee, Andries, Burgersdorp 28

Emous, H.J., Amsterdam 57

Godée Molsbergen, dr. E.C., Stellenbosch 60

Haas, G.A.C.de, Keerom p.k. Bethlehem O.R.K. 88

Hasselt, N. van, Amsterdam 24bis, 47bis

Hefer, ds. J.C., Parijs O.R.K. 45

Hoefler, F.A., Hattem 48

Hofmeyr, prof. N.J., Stellenbosch 37

Hooy, W., Amsterdam 17

Kestell, ds. J.D., Ficksburg O.R.K. 13

Kiewiet de Jonge, dr. H.J., Dordrecht 31

Kretschmar, J.L. van, Amsterdam 1, 80

Lodewijcks, dr. A., Leiden 2,18, 44, 56

Louw, J.H., Kaapstad 11, 15, 55, 66

Malan, F.S., Kaapstad 71, 85

Manen, W.H.R. van, den Haag 90

Marais, prof. dr. J.S., Stellenbosch 53, 92

Marez Oyens, A.D. de, Amsterdam 26, 81

Oordt, J.F. van, Kaapstad 41

Oostrum, O. van, 'Arbeid Adelt', Witzieshoek 58

Schonken, F.T., Bordeaux Frankr. 15

Schonken, mevr. M., Stellenbosch 70, 99

Scholtz, Roelf, Somerset West, K.K. 23, 96
Toit, P.J. du, Leiden 25
Valter, M.P.C., Amsterdam 63
Viljoen, dr. W.J., Stellenbosch 2, 27, 39, 68, 76
Visscher, Joh., Bloemfontein 8, 19
Vissering, G., Amsterdam 50
Vledder, J.K. van, Hopefield 5
Wagner, F.W., Pretoria 29
Wenkley, Burt, Leeuwspruit K.K. 32
Wering, J., Wellington 36

**Inv. nr 9 Brievencopieboek V dr. N. Mansvelt, secretaris Z.A. Voorschothkas,
3 maart 1905 tot 23 maart 1906. 1 band**

Barendsen, M.P., Pretoria 268
Belkum, ds. Jac. van, Heidelberg, 108, 113, 130, 203, 265, 296, 31
Berg, K.F. van den, Amsterdam 7
Besselaar, G., Vrijheid (Natal) 90
Buhmann, W.H. p/a mej. A.E. Adriani, Ermelo Tvl 257
Boekhorst, J.K.M. te, Antwerpen a.b. Deutsche Mailboot 57, Bloemfontein 64, 97, Pretoria
147, 166, 177, 247, 327, 336, 337, 377, 426, 499
Boele (De Vries en Co), Amsterdam 106
Botha, ds. D.S., Stellenbosch 146
Botha, genl. L., Pretoria 223
Brebner, W.J.C., 448
Buytendorp, N.W., Roodehoek O.R.K. 188
Celliers, Jan F.E., 199
Cnoop Koopmans, M.W., Haarlem 28
Doyer, mej. Cath. A., Londen 313
Eck, W.F. van, Amsterdam 129
Emous, H.J., Amsterdam 29, 80, 107, 251, 491, 493
Engelenburg, dr. F.V., 485

Everdingen, dr. W. van, Rotterdam 121, 300, 386, 421
Frowein, genl. C.E., Middelburg (Zeeland) 75, 99, 278
Gheel Gildemeester, ds. F. van, Den Haag 179
Godée Molsbergen, dr. E.C., Stellenbosch 168, 439
Groeneveld, N.D., Rotterdam 295
Haas, G.A.C. de, Keerom 55, 429
Hasselt, R. van (Holl.IJz. Spoorwegmij) 344, 365
Hefer, ds. J.C., Parijs O.R.K. 134
Heldring, E., Amsterdam 404
Hoefler, F.A., Hattem 33, 111, 228, 241, 474
Hofmeyr, ds. J.H., Somerset Oost 51
Holl. IJzeren Spoorwegmij Amsterdam - zie Hasselt, R. van
Jurrius-Hoogendijk, mevr. C., Hilversum 40
Kamp-Herman, M.M.P., Baarn 405
Kestell, ds. J.D., Ficksburg 1, 41, 66, 131, 297, 358
Kiewiet de Jonge, dr. H.J., Dordrecht 243, 253, 262, 290, 416
Klooster, W., Pretoria, 95, 334
Kolff, Dr. J., Pretoria 271
Kretschmar van Veen, jhr. J.A., Amsterdam 26, 202, 210, 226, 240, 307, 333, 345, 373, 382, 394, 418, 465
Leyds, dr. W.J., Utrecht 4, 12 24, 70, 94, 273, 342, 345, 415, 428, 436, 455, 46, 464, 475, den Haag 483
Lodewijcks, dr. A., Stellenbosch 60, 165
Louw, H.J., Stellenbosch 155, 225, 234, 324, 409, 423, 445, 480
Macdonald, ds. R.W., Murraysburg K.K. 478
Manen, W.H.R. van, den Haag 5, 15, 44, 50, 128, 274, 286, 381, 419, 457
Malan, F.S., Kaapstad 235,322, 399
Marais, prof. dr. J.S., Stellenbosch 116, 233, 359
Marez Oyens, A.D. de, Amsterdam 49, 81, 172, 201, 222, 227, 238, 239, 242, 263, 264, 306, 341, 396, 417, 466
Middelberg, G.A.A., Loenersloot 137
Molsbergen zie Godée Molsbergen

Moltzer, mr. J.P., 's Hage 320, 390, 472
Moora, H., Nijmegen 288, 374
Moorrees, ds. A., Paarl 62, 89, 213
Muller, D., Amsterdam 319
Muller, dr. H.P.N., den Haag 46, 371
Oosthoek, A., Utrecht 8
Otterlo, R.H. van, Amsterdam 122
Pont, prof. dr. J.W. Amsterdam 452
Post, C.W.H. van der, Stellenbosch 302, 476
Post-Lubbe, mevr. M.M. van der, Stellenbosch 437
Postma, ds. W., Bloemfontein 219, 356, 485
Pople, ds. A.J., Molteno K.K. 466
Preller, Gustav, Pretoria 77, 133, 280, 366, 406, 488
Rabie, J.S.M., Pietermaritzburg 73
Reinink, dr. H., Pretoria 369
Retief, ds. T.T., Smithfield 140
Reus, W., Amsterdam 82
Roëll, mr. W. baron, Amsterdam 69, 454
Rompel, F., Dordrecht 208, 276, 380
Roux, J.P.J., Somerset-Oost 53
Rijn, C.J. van, Bleiswijk 136, 397
Scholtz, ds. G.A., Colesberg 317
Schonken, mevr. M., Stellenbosch 118,194, 211, 308, 352, 363, 375, 401, 411, 433
Smuts, J.C., Pretoria 18, 86, 254, 440
Snethlage, F.A.F., Delft 275
Steyn, pres. M.T., Onze Rust, O.R.K. 151, 173, 215, 259, 337, 361, 449, 451, 460, 467
Stutterheim, R.A.F., Delft 275
Tromp, N., Dannhauser 31, 126, 185, 231
Valeton, prof. dr. J.J.P. Utrecht 171
Valter, M.P.C., Amsterdam 21.79, 484, 492

Verster, J.F.L. Le Balbian, Amsterdam 143, 410
Viljoen, W.H.F., Stellenbosch 163, 175, 206
Visscher, H., Pretoria 178, 184, 269, 350, 443, 469,
Visscher, Joh., Bloemfontein 22, 36, 92, 101, 181, 283, 311, 316, [?], 486
Vissering, mr. G., Amsterdam 35, 395
Vos, prof. P.J.G., Stellenbosch 338, 413
Walree, mr. W.K.L., Amsterdam 252
Welcker, A., Den Haag 389
Wilcocks, ds. D., Aliwal Noord 104
Wolmarans, A.D.W., Pretoria 278, 348
Zuidervaart, N.C., Middelburg Tvl 292, 315

**Inv. nr 10 Brievencopieboek VI dr. N. Mansvelt, secretaris Z.A. Voorschotkas,
23 maart 1906 tot 22 maart 1907, 1 band**

Aubert, F.S., consul-generaal Frankrijk, Amsterdam 23
Barendsen, M.P., Pretoria 106, 141, 168, 185, 209, 485
Belkum, ds. Jac. van, Heidelberg Tr. 86, 186, 296, 398,418,427,446
Berg, K.F. van den, Amsterdam 445, 465, 494
Besselsen, G., Klipfontein 246, 376
Beuker, G.J.F., Hendrina p.k. Bosmanspan distr.Middelburg 436
Bisschop, Pretoria 199
Bisschop, A. Roosegaarde, Apeldoorn 361
Boekhorst, J.K.M. te, Pretoria 25, 30, 102, 127, 171, 171, 224, 261, 342, 409, 442, 487, 489
Brebner, W.J.C., Bloemfontein 20, 24, 210, 234, 282, 285, 339, 375, 460
Bruchner, E., Amsterdam 212
Bussy, J.H. de, Amsterdam 3
Celliers, J.F.E., Pallens, Montreux 32, den Haag 406
Coetzee, Jan K., Ermelo 126
Connell, J.P., Aberdeen 288
Das, Paul G.H., Fordburg Tvl 473
Doyer, mej. C.A., Grenoble 403, 415

Everdingen, dr. E. van, Rotterdam 61, 251, 272
Emous, H.J., Amsterdam 79, 162, 250, 276, 426, 431, (480)
Faurat, jkvr. Mad., Kloetinge, Zeeland 135
Fölscher, mej, Lettie, Zetten 222, 295, 312
Gangel, C.F.B., Driefontein 149
Gispen, ds. W.H., Amsterdam 370
Godée Molsbergen, dr. E.C., Stellenbosch 95, 374
Gorkom, E.J. van, Johannesburg 361, 466
Hasselt, R. van, Amsterdam 359
Hetteema, dr. F. Buitenrust, Zwolle 279
Hoefler, F.A., Hattem 176, 392
Holl. IJzeren Spoorwegmij, Amsterdam 366
Jurriaanse, ds. A., Ermelo Tr. 213, 390
Kamerlingh Onnes, O., Amsterdam 59, 349
Kiewiet de Jonge, dr. H.J., Dordrecht 44, 129
Klooster, W., Pretoria 483
Knobel, F.M., Pretoria 147, 201, 228, 313, 368, 432
Kretschmar van Veen, Jhr. J.A. van, Amsterdam 12, 60, 310, 371, 439, 480
Labouchere Oyens Bank, Amsterdam 183, 195, 327
Lennep, Mr. Frank van, Amsterdam 325, 371
Leyds, dr. W.J., Den Haag 1, 160, 274, 324, 422, 448
Lodewijcks, Prof. dr. A., Stellenbosch 256, 374
Louw, H.J., Stellenbosch 6, 66, 158, 266, 305, 362, 499
Lugtenberg, J., Belfast 318
Malan, F.S., Kaapstad 112, 286, 347, 428, 469
Malherbe, W.M.R., Leiden 13
Manen, W.K.R. van, Rotterdam 307
Mansvelt, ds. G., Amsterdam 414, 417
Marez Oyens, A.D. de, Amsterdam 4, 63, 80, 99, 124, 131, 142, 167, 178, (183), 190, 185, 229, 236, 277, 309, (327), 328, 338, 340, 360, 372, 383, 424,440, 455, 456, 475,493
Middelberg, G.A.A., Loenersloot 100,161, 163, 368, 369

Molsbergen, zie Godée Molsbergen

Moltzer, mr. J.P., den Haag 45, 123, 132, 134, 350

Moora, H., Zetten 44, 317

Moorrees, prof. A., Paarl 418

Murray, Chas. W., Bloemfontein 400, 443, 493

Ned.Bank v.Z.A., Amsterdam 234a en b, 278, 329, 373, 382, 425, 479, 492

Oosterlee, P., Nijmegen 62

Otto, Gab., Pretoria 203 (? = Mw Schonken)

Paris, A., Lourenço Marquez 235

Pienaar, ds. D.J., Tarkastad K.K. 336

Plokhooy, C., Den Haag 348.

Poen, W.P., Vrijheid 447

Post, C.W.H. van der, Stellenbosch 57, 145

Postma, Mej. C.A., Bloemfontein 333

Preller, Gustav, Pretoria 118, 143, 196, 245, 303, 353, 416

Raad der Gemeente Amsterdam, Amsterdam 477

Rees, mr. R. van, Amsterdam 38

Reesema, A.S. van, Den Haag 108

Retief, ds. T.T., Smithfield 254

Ribbius, P., Arnhem 468

Roëll, W. baron van, Amsterdam 22, 121, 150, 316, 402, 472

Rompel, Fred., Dordrecht 29, 64, 92, 316, 420

Roscam Abbing, ds. P.J., Middelburg 365

Rossem, P.W. van, Arnhem 394

Rossouw, ds. D., George 51, 155

Rijn, C.J. van, Kaapstad, 15

Rijsdijk, Frank, Hendrik Ido Ambacht 193, 367

Scholtz-Wage, Mevr. M., Colesberg 258

Scholtz, ds. G.A., Colesberg 281

Schonken, F.T., Leipzig 115

Schonken, mevr. M., Stellenbosch 8, 37, 73, 82, 136, 164, 203, 301, 387 457, 484
Sluiter, J.O.H., Ermelo Tr. 233
Smuts, J.C., Pretoria 151, 227
Snethlage, R.A.J., Delft 154, 159
Speelman, S.E., Oudtshoorn 322
Steen, L.L., Pretoria 283, 376
Stegeman, mevr. E., Oudtshoorn 322
Steyn, Pres. M.T., Kaalspruit 9, 116, 170, 206, 219, 291, 330, 379, 354, 438, 496
Steyn, mevr. R.I. , Onze Rust 462
Stutterheim, A., Bethal 88, 356
Tex, Paul den, Amsterdam 263, 475
Tromp, N., Dannhauser 191, 231
Valter, M.P.C., Amsterdam 50, 171
Velden, D. van, Pretoria 237
Velzen-Nanning, mevr. J.M. van, Den Haag 197
verLoren van Themaat, mr. H., Baflo 77
Visscher, H., Pretoria 1, 5, 17, 18, 105, 125, 140, 169, 184, 244, 284, 341, 586, 411, 416, 430, 449, 486, 491, 495
Visscher, Joh., Bloemfontein 35, 46, 111
Vissering, mr. G., Batavia 179
Vos, prof. P.J.G., Stellenbosch 40, 49, 55
Waal, B.H. de, Den Haag 72
Walt, A.J. van der, Potchefstroom 17
Wet, ds. H.C., Greytown 269, 280
Wet, ds. W. de Vos de, Piquetberg 93
Worp-Roland Holst, mevr. C.A., Groningen 109, 211, 216, 230

**Inv. nr 11 Brievencopieboek VII dr. N. Mansvelt, secretaris Z.A. Voorschotkas,
2 maart 1907 tot 16 april 1908. 1 band**

Aalst, C.J.K. van, [Amsterdam] 225, 407, 452
Akkerhuys, W., Voorburg 64

Alblas, C., Pretoria 448

Baber, J., Zwolle 279

Barendsen, M.P., Pretoria 13

Belkum, ds. Jac. van, Heidelberg Tvl 6, 59, 81, 190, 296, 362, 445

Berg, K.F. van den, Amsterdam 120, 168, 175, 397, 414, 489

Besselsen, G., Klipfontein 270

Bisschop, A.D. Roosegaarde, Pretoria 52, 194, 201, 203

Beelaerts van Blokland, mr. F., Den Haag 141, 333

Beest van Andel, S.F., Kaapstad 340

Benoodigheden voor Zuid-Afrika 102

Besselaar, G., Pretoria 470

Blok, prof. dr. P.J., Leiden 240

Boekhorst, J.K.M. te, Pretoria 32, 83, 96, 106, 133, 183, 153, 180, 204, 206, 223, 313

Bolman, G., Den Haag, 238, 250, 369, 376, 453

Bosua, A., Waterkloof, p.k. Rustenburg 403

Bot, A.K., Pretoria 263

Brebner, W.J.C., Bloemfontein 12, 89, 171, 176, 251, 277

Burger, ds. A.P., Middelburg Tvl. 2

Churchill, W.A., Amsterdam 335, 488

Connell, J.F.E., Pretoria 202

Das, Paul G.R., Johannesburg 24

Daubanton, ds., Rotterdam 337

Dorp, mej. mr. E.C. van, Den Haag 28, 86

Drimmelen, ds. P., Zeerust 401, 490

Emous, H.J., Amsterdam 71, 91, 288

Engelenburg, dr. F.V., Pretoria 293, 380, 499

Everdingen, dr. W. van, Rotterdam, 41, 186, 311

Geer, dr. A.W. van, Groningen 261

Godée Molsbergen, dr. E.C., Stellenbosch 219

Gorkom, E.J. van, Johannesburg 77

Gunning, dr. J.W., Rotterdam 130

Hasselt, R. van, Amsterdam 291

Heeres, prof. dr. J.E., Leiden 431

Hoefler, F. A., Hattem 320, 331, 393

Hofmeyr, Jan H., Kaapstad 252, 275, 343

Holl. IJzeren Spoorwegmij, Amsterdam 306

Hoogenhout, dr. N.M, Pretoria 473

Huizinga, P.R., Standerton 303, 408

Humme, A.A., Rotterdam 473

Jurgens, J.E., Pretoria 435

Jurriaanse, dr. A., Ermelo 285

Kalff, prof. G., Leiden 199

Kiewiet de Jonge, dr. H.J., Dordrecht 185

Klooster, W., Pretoria 246

Knobel, F.M., Pretoria 15, 46, 68, 117, 166, 188, 209, 232, 256, 265, 307, 308, 326, 387, 421, 432, 441, 464

Kolff, dr. J., Pretoria 124, 391

Korteweg, mej. T.H., Bloemfontein 114, 138, 139, 197, 226, 328

Kretschmar van Veen, J.A. van, Amsterdam 29, 121, 281, 290

Kriel, ds. A.P., Langlaagte 22

Leyds, dr. W.J., Den Haag 160, 165, 228, 323

Lingbeek, M.S., Arnhem 454, 463, 466, 486

Loman, mr. J.B., Pretoria 430

Louw, J.H., Stellenbosch 350, 424, 455

Lijst van Benodigdheden voor Uitrusting 132

Malan, F.S., Kaapstad 79, 136, 163, 341, 353, 385

Marez Oyens, A.D. de, Amsterdam 8, 42, 55, 88, 169, 170, 245, 276, 278, 319, 375

Middelberg, G.A.A., Loenersloot 155, 179, 244, 365, 395, 405

Molsbergen zie Godée Molsbergen

Moltzer, mr. J.P., Den Haag 49, 66

Moora, H., Zetten 183

Moorrees, prof. A., Madera 30, London 100, 113, 317
Müller, prof. dr. P.J., Pretoria 144
Ned. Bank voor ZA., Amsterdam 43, 129
Pienaar, ds. D.J., Pretoria 134
Plemp van Duiveland, mr. L.J., Den Haag 322
Pont, prof. dr. J.W., Amsterdam 152
Post, C.W.H. van der, Philippolis O.R.K. 75, 230, 286, 294
Postuma, mej. C., Bloemfontein 36
Preller, G. S. Pretoria 146
Rees, R. van, Amsterdam 157, 429
Reesema, A.S. van, Den Haag 70
Rey, genl. J.H. de la, Lichtenburg 158
Ribbius, P., Arnhem 142
Roëll, mr. W. Baron, Amsterdam 1
Rompel, Fred., Dordrecht 368, 384, 416
Ruysch van Dogteren, ds. C.J.P., Oosterland 74, 143, 162, Pietersburg 399, Pretoria 427
Rijn, C.J. van, Kaapstad 44
Schepers, dr. J.B., Haarlem 483
Schiele, mej. C., Brummen 193
Schonken, F.T., Leipzig 298
Schonken, mevr. M., Stellenbosch 56, 107, 214, 290, 315
Smit, P. van der, Qué (Caconda) 217
Smuts, genl. J.C., Pretoria 351
Spoelstra, ds. C., Den Haag 351
Statham, Mrs. M., Kew 406
Steen, L.L., Machadodorp 268, 496
Stenfert Kroeze, H.E., Leiden 398
Steyn, M.T., Onze Rust 282, 417, 477
Stutterheim, N.A., Bethal 18, 102, 211, 371
Susan, F.N., Pretoria 127, 266, 411

Tex, Paul den, Amsterdam 280, 485
Tolsma, W., Den Haag 149
Twisk, J. van, Potchefstroom 301
Uitrusting voor Zuid-Afrika 132
Vaandrager, M., Pretoria 171, 357, 437, 457
Valter, M.P.C., Amsterdam 249, 383, 404, 462
Vegter, J., Pretoria 479
Viljoen, genl. P.R., Heidelberg Tvl 377
Visscher, H., Pretoria 14, 26, 61, 94, 122
Visscher, Joh., Amsterdam 5, 28, 50, 73, 173, 178
Visser, N.J., Pretoria 492
Vissering, mr. G., Batavia 109
Vooren, P. van, Johannesburg 92
Vos, prof. P.J.G., Stellenbosch 345, 347
Vries, dr. S.G., Leiden 480
Walt, A.J. van der, Potchefstroom 3
Worp-Roland Holst, Mevr. C.A., Groningen 39, 468
Zuidervaart, N.C., Middelburg Tr. 381

**Inv. nr. 12 Brievenkopieboek VIII dr. N. Mansvelt, secr. Z.A. Voorschotkas,
16 april 1908 tot 23 april 1909. 1 band**

Aalst, C.J.K. van, Amsterdam 21, 27, 231
Akkerhuys, W., Ohrigstad 17
Belkum, ds. Jac. van, Heidelberg Tr., 14,84, 149, 167, 240
Berg, K.F. van den, Amsterdam 34, 201
Besselaar, G., Pretoria 350
Bisschop, A.D. Roosegaarde, Pretoria 73
Blok, prof. dr. P.J., Leiden 37
Boekhorst, J.K.M. te, Zutphen 170
Bolman, G.L., den Haag 248, 420
Bosua, A., Waterkloof 4, 421

Boussina, H., Steynsburg 32

Breugen, Mej. B. van, Heidelberg Tr., 281, 423

Broekhuizen, ds. H. van, Pretoria 319

Celliers, J.F.E., Pretoria 42, 435

Connell, J.P., Aberdeen K.K. 229

Das, Paul, Johannesburg 55

Dellen, H. van, Pretoria 55

Drimmelen, D. van, Zeerust 8, 297

Emous, H.J., Amsterdam 22

Engelenburg, dr. F.V., Pretoria 165

Greyvenstein, J.H., Berlijn 116

Gorkom, E.J. van, Johannesburg 283, 357, 416, 460, 497

Hertzog, dr. J.B.M., Bloemfontein 304, 458

Hofmeyr, Geo.M., Stellenbosch 450

Holl. IJzeren Spoorwegmij, Amsterdam 411

Hoogenhout, dr. N.M., Bloemfontein 198, 361

Hordijk, H.S., Amsterdam 94

Huizinga, P.R., Germiston 115

Humme, A.A., Rotterdam 25, 48, 61, 77

Jonge, jhr.mr. J.A. de, den Haag 387

Joosen, T., Grand Rapids 307, 340

Jurgens, J.E., Buffelskloof Tvl 105, 286

Jurriaanse, dr. A., Ermelo Tvl 154

Keet, mevr. M.C., Stellenbosch 314, 473

Kestell, ds. J.D., Ficksburg 395

Knobel, F.M., Pretoria 11, 68, 101, 130, 188, 210, 219, 245, 266, 290, 325, 333, 365, 401, 412, 431, 463, 487

Knobel, mevr. G., Bloemendaal 191, 200, 386, 392

Korteweg, mej. P.H., Bloemfontein 78, 398, 453, 491

Lennepe, Frank K. van, Zandvoort 234

Leyds, dr. W.J., den Haag 117

Liefde, mevr. de, Medemblik 60

Lingbeek, M.S., Arnhem 35, 49, 64, 75, 79, 92, 93, 237, 256, 269, 275, 345, 348, 371

Louw, H.J., Stellenbosch 448

Lugtenburg, J., Belfast 58, 399

Luteyn, P., Amersfoort Tr. 240

Malan, F.S., Kaapstad 71, 4090

Malan, J.H., Oudtshoorn 19

Marais, G.F., Stellenbosch 369

Marais, prof.dr. J.J., Stellenbosch 192, 293, 443

Marez Oyens, A.D. de, Amsterdam 175, 178, 236

Meer, Mej. Maria van der, Pretoria 486

Middelberg, G.A.A., Loenersloot 5, 208, 373

Mooi, R.H.H. de, Pretoria 117

Moorrees, prof. dr. A., Stellenbosch 377

Muller, H.M., Johannesburg 171

Murray, Charles, Stellenbosch 320

Oberhuysen, zuster D.J.H., Pretoria 374

Oosterlee, P., Nijmegen 90, 360

Otto, G.J., Pretoria 374

Pienaar, ds. D.J., Tarkastad 478

Plemp van Duiveland, L.J., den Haag 390

Pont, prof. dr. J.W., 9. 407

Postkantoor Amsterdam 91

Postma, dr. P., Tarkastad 478

Preller, Gustav S., Pretoria 28, 202, 271

Rees, mr. R. van, Amsterdam

Reitz, F.W., Seepunt 46

Romeyn, N., Bramley 142

Rompel, Fred., Dordrecht 59, 141

Rossum, P.W., Hoenderloo 381

Ruysch van Dugteren, C.J.L., Pretoria 87
Sandberg, Jhr. D.C., Arnhem 542, 469
Sausentraler, H., Wakkerstroom 475
Schonken, mevr. M., Stellenbosch 124, 242, 418
Smit, P van der, Qué, Caleneda 146
Steen, L.L., Machadodorp Tr. 16, 213
Stutterheim, N.A., Bethal Tr. 81. 208, 295, 405
Susan, J.N., Pretoria 173
Tex, Paul den, Amsterdam 7
Twisk, J. van, Kalabasfontein 66
Thomson, W., Kimberley 111
Vaandrager, M., Pretoria 1, 50, 106, 119, 181, 215, 251, 305, 329, 441, 467, 481, 489
Vegter, J., Pretoria 43
Velde, P.H. v.d., Pretoria 229, 309, 316, 391, 445, 471
Velden, D. van, Pretoria 229, 309, 391, 445, 471
Visser, N.J., Leeuwpan Tr. 160, 278, 338
Vissering, mr. G., Batavia 221, 352
Vorster, ds. Louis P., Rustenburg 226, 438
Wolmarans, A.D.W., Pretoria 484
Wijck, jhr.mr. W. van der, Amsterdam 373
Zwagemaker, J.C., Bethal Tr. 428

**Inv. nr 13 Brievencopieboek IX dr. N. Mansvelt, secr. Z.A.Voorschotkas,
24 april 1909 tot 27 juli 1911. 1 band**

blz. 1-200 27 april – 31 december 1909

blz. 202-381 1 januari – 31 december 1910

blz. 382-500 1 januari - 27 juli 1911

Aalst, C.J.K. van, Amsterdam 21

Alblas, C., Koffiespan Tr. 322

Ameshoff, mevr., Parijs 477

Belkum, ds. Jac. van, Heidelberg Tvl 55, 118, 201, 297, 372

Berg, O., Stellenbosch 369

Berg, K.F. van den, Pretoria 62

Besselsen, G., Bloemfontein 52

Bisschop, A.D. Roosegaarde, Pretoria 129, 189, 208, 223

Blok, prof. dr. P.J., Leiden 31, 32

Boeke, mevr. P.E., Alkmaar 237

Boekhorst, J.K.M. te, Apeldoorn 237

Bolman, G.J., Den Haag 371

Botha, ds. D.S., Stellenbosch 343, 474

Breugel, mej. B. van, Nigel, 25, 151, 170, 256, 323, 440, 490

Broekhuizen, ds. H.D. van, Pretoria 131, 134, 289

Bruchner, E., Amsterdam 284, 406, 448, 467

Bruggen, Jan van, Johannesburg 120

Buytendorp, N.H., Leeuwfontein Tr. 9. 417

Celliers, J.F.E., Pretoria 145, 265

Clercq Azn, J. de, L.W.V., Frischgewaagd, distr, Middelburg 82, Boesmanspan, distr. Middelburg 461

Everdingen, dr. W. van, Rotterdam 48

Greyvenstein, J.H., Utrecht 308

Godée Molsbergen, dr. E.C., Stellenbosch 88

Gorkom, E.J. van, Johannesburg 351, 463

Grobler, P.G.W., Kaapstad 396

Gunning, J.W., Rotterdam 295

Hefer, ds. J.C., Parijs OVS 423, 472

Hertzog, genl. J.B.M., Amsterdam 122, 362

Hettema, dr. F. Buitenrust, Zwolle 457

Hofmeyr, Geo.M., Stellenbosch 4, 108, 390

Hofmeyr, mevr. wed. J.H., Londen 155

Hotel, Amsterdam 283

Humme, A.A., Rotterdam 1, 238

Jonge, jhr.mr. J.A. de, den Haag 387
Jorissen, H.C., Pretoria 484
Joubert, W.A., Amsterdam 135, 313
Juta en Co, J.C., Kaapstad 216
Karnebeek, jhr. mr. H.A. van, Den Haag 302
Keet, mevr. C.M., Stellenbosch 73, 455
Kestell, ds. J.D., Ficksburg 65
Kiewiet de Jonge, dr. H.J., Dordrecht 16, 58, 124, 136, 248, 301, 359, 450
Knobel, F.M., Pretoria 11, 13, 46, 75, 84, 93, 114, 125, 148, 161, 166, 176, 185, 192, 196, 212, 220, 224, 229, 248, 261, 278, 285, 304, 335, 348, 378, 382, 388, 403
Korteweg, mej. T. H., Bloemfontein 90, 157, 204, 276, 327, 385, 437, 498
Kretschmar van Veen, J.A., Utrecht 183
Lamaison, mevr. M.C., Amsterdam 141
Leyds, dr. W.J., Torquay 174, 180, 190, 191, 227, 245, 376, 483
Lingbeek, M.S., Arnhem 136, 142, 452
Loman, jhr.mr. W.H. de Savornin, Utrecht 449
Loos, mej. J.C., Leiden 250
Louter, prof. dr. J. de, Utrecht 143
Louw, H.J., Stellenbosch 193
Lugtenburg, J., Belfast 50
Malan, Charles, Stellenbosch 77, 427
Malan, F.S., Kaapstad 137, 408
Malan, ds. Geo. S., Riebeeck-West 6
Malan, dr. W.F., Antwerpen 304
Mansvelt, C.A.W., Utrecht 470
Marais, prof. dr. J.J., Stellenbosch 137, 408
Malherbe, dr. W.M.R., Pretoria 318, 408
Merwe, ds. P. van der, 489
Middelberg, G.A.A., Loenersloot 259, 260, 271, 282, 381, 447, 479
Muller, H.P.N., Den Haag 451
Murray, Charles, Stellenbosch 77, 416

Nass, A., Lindby's Poort 332
Niekerk, mej. Hel. van, Amsterdam 428
Niekerk, mej. Lydia van, Wellington K.K. 37, 329
Nieuwenhuys, mej. C., Ermelo 315, 480
Onnes, O. Kamerlingh, Amsterdam 244
Otto, G.J., Pretoria 233
Perold, ds. P.G., Vryburg 35
Pienaar, ds. D.J., Tarkastad K.K. 70
Polderman-Wagner, mevr., Haarlem 405
Prins, F., Bloemfontein 338, 431
Reinink, dr. H., Pretoria 139
Reitz, F.W., Seepunt bij Kaapstad 19, 33, 40
Romeyn, N., Machadodorp 99
Rompel, Fred., Dordrecht 54
Rumpff, ds. D., Standerton 399
Sausenthaler, H., Wakkerstroom 209
Schoch, W.A.A., Pretoria 411
Schonken, mevr. M.A., Stellenbosch 41, 42, 111
Sluyter, J.O.H., Ermelo Tvl 225
Son, C. van, Dordrecht 10
Speelman, S.E., Johannesburg 252, 366, 414
Steenkamp, dr. W.P., Amsterdam 247, 251
Steyn, M.T., Bloemfontein 434
Steyn, mevr. R.I., Londen 153
Stutterheim, N.A., Bethal Tvl 186, 217, 292, 392
Toit, dr. J.D. du, Potchefstroom 178
Susan, J.N., Pretoria 173
Vaandrager, M., Pretoria 29, 43, 86, 103
Valeton, ds. J.M. ., Zundert 368
Valter, M.P.C., Amsterdam 110, 391, 459, 466

Velde, P.H. v.d., Johannesburg 273
Velden, D. van, Pretoria 68
Verge, C.G. Sur de, Amsterdam 420
Visser, N.J., Leeuwpan Tvl 105
Vissering, mr. G., Batavia 354
Vos, prof., P.J.G., Stellenbosch 59, 346
Vorster, ds. Louis P., Rustenburg 360, 443
Waal, B.H. de , Den Haag 204, toegevoegd 6.5.1910 bij 247, 42, 458
Wal, van der, Amsterdam 249
Westhuizen, P.B., Grahamstad 494
Wolmarans, A.D.W., Pretoria 87

**Inv. no 14 Brievencopieboek 17 dr. N. Mansvelt, secr. Z.A. Voorschotkas,
augustus 1916 tot 20 maart 1920. 1 band**

Blz 1-11 17 augustus – 11 oktober 1916
12-41 16 februari - 15 december 1917
12-64 4 Januari – 25 december 1918
65-88 30 januari – 17 december 1919
89-94 20 januari – 2 maart 1920

Barger, ds. A.J., Bovensmilde 41
Bille, H.C., Amsterdam 67
Bruchner, E., Naarden/Amsterdam, 18, 28, 33, 37, 42, 44, 46, 48 50, 51, Advertentie i.z.
jongste bediende NZAV 56, 63, 65, 68, 51
Essen, H. van, Amsterdam 12
Gorkom, E.J. van, Johannesburg, 9, 14, 85
Groeneweg, J.J., Pretoria 77
Handelsvereniging Holland-Bombay, Amsterdam 53
Heuke, Gebr., Amsterdam 55
Hofmeyr, Geo M., Pretoria
Jongste Bediende 57

Kiewiet de Jonge, dr. H.J., Dordrecht 83
Leyds, dr. W.J., 88, 89
Lingbeek, G.W.S., Heelsum 57
Maarschalk Kzn, H., Den Haag 38
Marez Oyens, A.D. de, Overveen 74
Meiring, ds. P.G.J., Paarl 31
Muller, Dr. H.[P.N.] 54
Nat. Bank Vereeniging, Haarlem 49A, 49 B
Obreen, mr. H., Den Haag 70
Os, mej. A.C., Amsterdam 73
Pont, prof. dr. J.W., Bussum 62, 71, 82, 92
Rees, mr. R. van, Amsterdam 1
Rossem, P.J. van, Hoenderloo 90
Royer, W., Delft 69
Son, C. van, Dordrecht 47, 61
Speelman, S.E., Johannesburg 20
Steyn, mevr. M.T., Onze Rust, Kaalspruit 75
Stolk, dr M.F., Stellenbosch 26
Suyling, mej. D., Utrecht 35
Trotsenburg, C.K. van, Nunspeet 7
Velde, P.H. van der, Johannesburg 80
Werhuizen, B., Grahamstown 39
Wessem, Mr. A.J.M. van, Amsterdam 52
Worp-Roland Holst, Mevr. C.A., Bosch en Duin 23
Wijck, Prof. en Mevr. van der, Doorn 5

15-18 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt 1907-1942

Inv.no 15 Briefwisseling van Dr. N. Mansvelt, secretaris van de Z.A. Voorschotkas en van het Fonds tbv het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika, 1907, 1914, 1917-1921. 1 omslag

Pont= prof. dr. J.W. Pont, voorzitter NZAV, lid-voorzitter ZAV

V.=Joh. Visscher, kantoorleider NZAV 1917-1922.

1907

Steyn, M.T., Hotel Balzac, Rue de Balzac, Parijs, aan [Mansvelt?], Hartelijke dank
(visitatiekaartje)

Vissering, G., Batavia aan Mansvelt (ZAV), 9.3.1907; 16.7.1907; 19.7.1907

Kon. Ned. Landbouwvereniging, 's- Gravenhage aan [Mansvelt, 11.7.1914 [over programma van een gezelschap ZA boeren]

1917

Hoogenhout, N.M., Pretoria, aan Mansvelt [Kaartje met wensen voor 1918]

Loopuyt, Mevr. E. M.C., Rondebosch 7.6.1917 ontv. 10.7.1918 [mej. Reuland, verstelnaaister; mej. Prijdekker, al 6 jaar bij mij, neemt vakantie, vervangster welkom; zoekt personeel boekwinkel De Bussy]

1918

Gorkom, E.J. van, Johannesburg aan Mansvelt, 19.10.1918, ontv. 7.12.1918, 23.3.1918, beantw. 7.6.1918 en 5.7.1918 ; 18.11.1918 , ontv. 27.12.1918, antw. 21.1.1919

1919

Kiewiet de Jonge, H.J. (ANV) aan Mansvelt, 15.9.1919

Loen van Hemert, H. van, Warnsveld, 14.8.1919

Mansvelt zond uitnodigingen rond voor een noenmaal, aan te bieden aan Dr. J.W. Pont voor zijn reis naar Zuid-Afrika, op voorstel van H.J. Kiewiet de Jonge:

aan E. Bruchner, Naarden 3.8.1919 en reactie 4.8.1919

aan F.M. Knobel, Rijswijk 4.8.1919, reactie 5.8.1919

aan C. Beelaerts van Beelaerts, Zeist 4.8.1919

aan prof. H.D.J. Bodenstein [4.8.1919],

aan H. VerLoren van Themaat, Velsen 11.8.1919

aan P.C. van Traa, Rotterdam 11.8.1919, antwoord 12..8.1919

Mansvelt aan ?, 11.7.1919

Mansvelt aan Prof. A. Moorrees, 14.8.1919

Mesdag, E., Blaricum aan Mansvelt, 8.8.1919

Mijnheer, W.A. (UvA), Amsterdam aan Mansvelt, 29.12.1919

Postumus-Star Numan, Mw. A.W. aan Mansvelt, 13 juli 1919 [met machtiging van Mansvelt op aandeelhouders vergadering Ned. Bank voor ZA, 13 juli 1919]

Steyn, Mevr. R.I., 'Vreugde', Oliver Rd, Seepunt aan Mansvelt, n.d.; Mansvelt aan Mevr. R.I. Steyn, 28.11.1919; Mansvelt aan Mevr. Steyn, 9.3.[1920]

? aan Mansvelt, 27.6. 1919

1920

ANV Dordrecht aan Mansvelt, 9.4.1920 [uitnodiging afscheid H.J. Kiewiet de Jonge]

Besse, E., Amsterdam aan Mansvelt, 8.11.1920; Mansvelt aan E. Besse, 10.11.1920

Mansvelt (NZAV) aan J.W. Pont, 17.9.1920

Mansvelt aan C. van Son, Dordrecht, 12.4.1920

Mansvelt aan Visscher, 17.12.1920

1921

Lijst Leden van Raad van Beheer, Fonds Holl. Onderwijs in Zuid-Afrika

Lijstje van onderwijzeressen, welke in 1921 naar Zuid-Afrika zijn vertrokken [W.M. Kalmijn, J.J. Piso, J. van den Woude, E. Broos, L.J.R. Kalmijn]

Mansvelt aan leden bestuur ZAV, 19.1.1921

Mansvelt aan [Royal](#) Insurance Comp, Liverpool, 27.1.1921; Royal Insurance Comp., Liverpool aan Mansvelt, 31.1.1921

Mansvelt (ZAV) aan mej. M. Hiebner (ZAV), 17.3.1921

Mansvelt (Fonds) aan Visscher, 9.2.1921; 10.2.1921; 12.2.1921

Mansvelt (Fonds) aan J.W. Pont, 1.3.1921

Mansvelt (Fonds) aan Visscher, 9.3.1921

Mansvelt aan ?, 30.3.1921

Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan Pont, 22.7.1921

Mansvelt (Fonds) aan NZAV, 15.4.1921 [met lijst onderwijzers naar Zuid-Afrika]

Mansvelt aan Visscher, 21.4.1921; 30.4.1921

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 7.5.1921

Mansvelt aan mej. Hiebner (ZAV), 12.5.1921

Mansvelt aan ?, 21.5.1921 [wed. Spoelstra]

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 26.5.1921 [Ds. J.H. van Wijk]

? aan Mansvelt, 26.5.1921 [Piso en Kalmijn]

Mansvelt aan Visscher, 29.5.1921 [div. correspondenten]; 2.6.1921 [ds. H.J. van Wijk]; 5.6.1921 [mej. Janse]

Mansvelt aan NZAV, 7.6.1921

Mansvelt aan Visscher, 16.6.1921 [dr. Leusing; D. Rumpf, P. van der Smit]; 21.6.1921

Mansvelt aan Pont, 25.6.1921 [over Kerling en mej. Vonk]; NZAV aan H.J. Emous, 27.6.1921 [ander oordeel van Pont dan Mansvelt over Kerling en Vonk]; Bestuur ZAV aan Mansvelt, 30.7.1921 [Kerling-Vonk]

Mansvelt aan Pont, 6.7.1921 [bloemen voor 50 huwelijk De Marez Oyens]

Mansvelt aan Visscher, 15.7.1921 [Lijst van adressen aan wie het Jaarverslag van het Fonds te sturen]; 19.7.1921 [als vorige]; 21.7.1921; 25.8.1921 [materiaal voor bibliotheek]; 30.10.1921

Mansvelt aan bestuur ZAV, 28.7.1921 [zijn pensioenrecht ZAR door Volksraad Unie van ZA afgewezen, maar krijgt wel pensioen voor de 17 jaar doceren te Stellenbosch, nl. 123 Pond per jaar; herziening financiële regeling met ZAV]

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 27.7.1921 [dr. Stolk]; 29.7.1921 [Emous, C.v.d. Mark]

Mansvelt (Fonds) aan Visscher, 2.8.1921 [abonnement *De Prins*]

[Mansvelt] aan Visscher, 4.8.1921

Mansvelt aan secretaris NZAV, 20.8.1921; aan Visscher, n.d. [vraagt adres Ds. G.S. Malan, secr. Taalbond]

Mansvelt aan ? [Pont], z.d. [over plakboek geschiedenis Taalbond; vraagt om adres Juffr. Suyling na haar trouwen]; antwoord 13.9.1921 [plakboek per boot; adres E.A. Suyling, Nieuwstraat 40, Schiedam]

Mansvelt aan Bestuur ZAV, 24.9.1921

Mansvelt aan Pont, 30.9.1921 [pensionering]

Mansvelt aan Visscher, 4.10.1921 [o.a. over geldzaak en proefschrift mej. P.A.C. Wieringa [*De oudste Boeren-Republieken Graaff-Reinet en Zwellendam van 1775 to 1806*, 1922]; ander adres mej. Suyling]; 4.10.1921 [over terugzenden thesis aan A.K. Bot; mijn eigendommen in Pretoria zijn nu verkocht]

Mansvelt aan Pont, 18.10.1921

[Pont] aan Mansvelt, [4.9.1921]; Mansvelt aan Pont, 4.9.1921

[V. =Visscher] aan Mansvelt, 17.2.1921; 21.2.1921 [Mulder, Durban]; 25.2.1921; 26.2.1921 [S.G. Wiechers; J.K.M. te Boekhorst]

[V.] aan Mansvelt, 10.3.1921

[V.] aan Mansvelt, 22.3.1921

[V.] aan Mansvelt, 12.4.1921

[V.] aan Mansvelt, 6.5.1921

[V.] aan Mansvelt, 9.5.1921 13.5.1921

[V.] aan Mansvelt, 21.6.1921

Visscher aan Mansvelt, 7.9.1921 [reactie in opdracht van Pont]

[V.] aan Mansvelt, 19.8.1921 [i.z. A.P. Posthumus, onderwijzer]

[V.] aan Mansvelt, 18.8.1921 [i.z. A.K. Bot]

[V.] aan Mansvelt, 22.10.1921

Mansvelt aan Visscher, 26.10.1921

Mansvelt aan Visscher, 27.10.1921 [over art. *De Spectator*]

Mansvelt aan Visscher, 5.11.1921; 22.11.1921 (Fonds); 29.11.1921

Mansvelt aan NZAV, 7.12.1921

Mansvelt aan Secr. NZAV, 7.12.1921 [vraagt om adres 'de jonge Spechtgrijp, die door onze bemiddeling naar Zuid-Afrika is gegaan']; secr. NZAV aan Mansvelt, 9.12.1921 [adres E.S.J. Specht Grijp: Nelspruit, distr. Barberton];

Mansvelt aan [Pont], 27.12.1921 ['PS: Wat is dat 'n treurige geschiedenis omtrent Visscher! Ellendig'.]

? aan Mansvelt, 29.12.1921; Visscher, 29.12.1921 [over abonnement *De Spectator*]; 1922

Mansvelt aan Secretariaat NZAV, 30.12.1921

H.G. Preijer, kassier Alkmaar aan Mansvelt, 22.10.1921

H.v.P.[=Herman van Praag ZAV) aan Mansvelt, 26.9.1921 en kopie

(V.) aan Mansvelt, 3.10.1921 [financiën ZAV)

[V.] aan Mansvelt 6.10.1921

Visscher aan Mansvelt, 26.10.1921

[V.] aan Mansvelt, 22.12.1921

Visscher aan Mansvelt, 28.10.1921

ZAV aan Mansvelt, 31.10.1921 [financiën]; Zaanlandsche Bank aan ZAV, 1.11.1921; ZAV 3.11.1921; ZAV 4.11.1921

ZAV aan Mansvelt, 15.1.1921 [stuk te ondertekenen]

? (ZAV) aan Mansvelt, 21.10.1921 [Vaandrager, Oost-Eindschool]

Inv. no 16 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt, secretaris Fonds tbv het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika, 1922-1923. 1 omslag

Deze chronologisch geordende briefwisseling vond voornamelijk plaats binnen de kring van mede-bestuurders en het administratief personeel en weerspiegelt de activiteiten van de organisatie.

K=D.J.C. Kruseman, bureauleider NZAV en ZAV v.a 19.4.1922

Pont, D.= zoon van J.W. Pont, tijdelijk administratief medewerker

V= administratief medewerk(st)er

1922

Fonds t.b.v. het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika,[Lijst] Leden van de Raad van Beheer 1922 en Dagelijks Bestuur

[V.] aan Mansvelt, 2.1.1922 [over sturen *De Spectator*]

Mansvelt aan Secr[etariaat] ZAV, 4.1.1922 [financiën]

Mansvelt aan Secr. ZAV, 6.1.1922

[V.] aan Mansvelt, 6.1.1922 [reactie op Mansvelt, 4.1.1922,]

Mansvelt aan Secr. ZAV, 7.1.1922

[V.] aan Mansvelt, 10.1.1922 [Maandblad *Zuid-Afrika*]

Pont, J.W. (NZAV) aan Mansvelt, 11.1.1922

[V.] aan Mansvelt, 16.1.1922 [over sturen *De Spectator*]

Mansvelt aan Secr. ZAV, 19.1.1922 [polis dr. Sp.]

[V.] aan Mansvelt, 27.1.1922

Pont, D. (ZAV) aan Mansvelt, 27.1.1922; antwoord Mansvelt, 28.1.1922

Pont, D. (NZAV) aan Mansvelt, 30.1.1922; 31.1.1922

Mansvelt (Herman Costerfonds), 31.1.1922; [V.] aan Mansvelt, 1.2.1922

[V.] aan Mansvelt, 1.2.1922

Pont, D. aan Mansvelt, 1.2.1922 (Fonds)

Mansvelt aan Secr. ZAV [grootboek Herman Costerfonds]; antwoord [V.] aan Mansvelt, 1.2.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 9.2.1922

Mansvelt (Fonds) aan J.W. Pont, 10.2.1922 [H.W. Kamminga te Bloemfontein; onderwijs ZA]

[Pont, D.] aan Mansvelt, 10.2.1922

[V.] aan Mansvelt, 10.2.1922 [*De Spectator*]

[V.] aan Mansvelt, 15.2.1922

Mansvelt (Fonds) aan J.W. Pont, 18.2.1922 [jaarverslag Schoolfonds; brief E.C. Pienaar; 'Zoudt ge me willen melden, of het pakje brieven v. Mej. Nell v. Heerden (haar adres is: Bus 164, Harrismith OVS) waarover ik verl. Jaar schreef, aan haar verzonden is? Het lag verzegeld in de brandkast. Mocht het nog niet verzonden zijn, wil dan alsnog doen verzenden of per mogelijke reisgelegenheid (bijv. met Ds. Broekh[uizen] meegeven. Daar het H. Costerfonds nog een rekening met Mej.v.H. heeft, wil ik gaarne de kosten vergoeden'.]

Mansvelt (Fonds) aan J.W. Pont, 24.2.1922 [i.z. W. Pilon; H.W. Kammeyer; ; 'PS Wil mij aub. ook laten weten hoe het staat met het verzegeld pakje brieven v. Nell van Heerden.'];

[V.] aan Mansvelt, 24.2.1922 [reactie op 18/2; brief E.C. Pienaar is behandeld, Kammeyer a.s. vergadering; 'Omtrent het pakje breven van Mej. van Heerden kunnen wij U niet inlichten. Wij hopen daar naar nog eens te zoeken en U dan te berichten'.]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 25.2.1922 ['N.S. Het bedoelde pakje brieven v.Mej. van Heerden was nog in de brandkast op ons kantoor, dat ik daar overdragen heb.']

Mansvelt aan J.W. Pont, 1.3.1922 [Mej. Marie Berdenis v.B(erlekom). is overleden, in maandblad te herdenken. Kalmijn ontvangt maandblad niet]

[V.] aan Mansvelt, 7.3.1922 [overlijden mej. Berdenis van Berlekom]

[V.] aan Mansvelt (Fonds), 2.3.1922 [Brief Kammeijer gaat naar Schoolfonds]; V. aan Mansvelt, 7.3.1922 [NZAV geeft brief Kammeyer door naar Fonds]

[V.] aan Mansvelt, 7.3.1922 [zendt svp 10 exx. jaarverslag Fonds aan ZASM]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 10.3.1922

[V.] aan Mansvelt, 13.3.1922

[V.] aan Mansvelt, 17.3.1922 [Emous wil vergadering Schoolfonds]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 20.3.1922 [J.E.Groenevelt, student Delft]

[K.] aan Mansvelt, 31.3.1922 [maandelijkse bedrag Mansvelt f 333.33]

[V.] aan Mansvelt, 31.3.1922 [Groenevelt en J.J. van Wouw, Delft]; 31.3.1922 [Groenevelt]

[V. namens D. Pont] aan Mansvelt, 1.4.1922 [adres A.J. da Costa, bestuurslid Fonds: Johannes Vermeerstraat 9, Amsterdam]

Mansvelt aan Secr. NZAV. 12.4.1922 [

Mansveld aan Secr. NZAV, 12.4.1922

Mansvelt (Herman Coster Fonds, Leiden) aan Secr. NZAV, 17.4.1922 [archief H.C. Fonds, verhuizingen]; [V.] aan Mansvelt, 20.4.1922 [bevestiging archief]; [V.] aan Mansvelt, 20.4.1922

[K.] aan Mansvelt, 25.4.1922

Mansvelt, 25.4.1922 [rekening 1920, 1921, 1922]

? aan Mansvelt, 25.4.1922 [rekening]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 26. 4.1922

? aan Mansvelt, 12.5.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 12.5.1922

Mansvelt aan J.W. Pont, 15.5.1922

? aan Mansvelt, 20.5.1922

? aan Mansvelt, 23.5.1922

Mansvelt (Fonds) aan Secr. NZAV, 23.5.1922

Mansvelt, aan Secr. NZAV, 30.5.1922

Mansvelt (Fonds) aan Secr. NZAV, 31.5.1922

Kruseman (ZAV) aan Mansvelt, 31.5.1922

[VI.] aan Mansvelt (Fonds), 2.6.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 2.6.1922

[VI] aan Mansvelt (Fonds), 8.6.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 9.6.1922 [Ds. O.G. Heldring te Zetten zou eerst gaarne het geschriftje van Joh. Visscher, *Het onderwijs in Z.Afr.* willen lezen]

[VI] aan Mansvelt, 13.6.1922 [Oost-Endschool]

Oostrum. O. van, Pretoria, aan Secr. NZAV, 5.7.1922

Mansvelt aan Secr. ZAV, 4.8.1922

Kruseman (ZAV) aan Mansvelt, 7.8.1922

Mansvelt aan Secr. ZAV, 8.8.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 8.8.1922

Kruseman (ZAV) aan Mansvelt, 9.8.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 10.8.1922 [lidmaatschap Jhr. mr. J.W.G. Boreel van Hoogelanden]

K. aan Mansvelt, 10.8.1922 [onderwijs in ZA, brief Van Oostrum]

K. aan Mansvelt, 14.8.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 17.8.1922; K. aan Mansvelt, 18.8.1922

Mansvelt aan Secr. NZAV, 19.8.1922; K. aan Mansvelt, 21.8.1922

Kruseman aan Mansvelt, 21.8.1922 [met P.J. Kloppers, Johannesburg, 25.7.1928; situatie Hollandse onderwijzers in ZA]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 23.8.1922 [P.J. Kloppers, J.G. Groeneweg te Pretoria]

Mansvelt aan Kruseman, 24.8.1922 [broer H.G. Mansvelt]

ZAV aan Mansvelt, 19.9.1922 [Groeneweg]
Hiebner, M. (ZAV) aan Mansvelt, 22.9.1922
Mansvelt aan Secr. NZAV, 26.10.1922 [mej. G.J. Nix]
Pont, D. pro secr. aan Mansvelt, 30.10.1922
Mansvelt aan J.W. Pont, 18.11.1922 [Breyer, Museum Pretoria, gedenkteken H.J. Coster]
Pont, D. aan Mansvelt, 20.11.1922 [Breyer geen directeur meer van Museum Pretoria]
Pont, D. aan Mansvelt, 23.11.1922
Mansvelt aan Secr. NZAV, 24.11.1922
Pont, D. aan Mansvelt, 29.11.1922
Mansvelt aan Secr. NZAV, 9.12.1922
Kruseman (ZAV) aan Mansvelt, 11.12.1922
Mansvelt, n.d. [nav *De Spectator* 25.11.1922]
Mansvelt aan Secr. NZAV, 18.12.1922

1923

NZAV aan Mansvelt, 4.1.1923 [Van Looy wil clichés terug] ; Mansvelt aan Secr. NZAV, 5.1.1923 (Maandblad, art. J.E. Heeres, 'Heeft Nederland de Kaap verkocht?')
Pont, J.W. aan Mansvelt, 20.2.1923
NZAV aan Mansvelt, 25.2.1923 [emigrant Dirk de Loor]
Mansvelt aan Secr. NZAV, 7.3.1923 [opgave boeken Swets en Zeitlinger aan Dr. H. Fourie]
Fonds aan Mansvelt, 9.3.1923
NZAV aan Mansvelt, 9.3.1923 [dank voor adres dr. P. van Heerden (op 7/3 gegeven: 43 Marchmont Crescent, Edinburgh, Scotland)]
NZAV/Kruseman aan Mansvelt. 19.3.1923 [vraag informatie schuld en afbetaling van Mw. P. van Heerden]; Mansvelt aan Kruseman, 22.3.1923
Mansvelt aan Kruseman, 21.3.1923
NZAV aan Mansvelt, 22.3.1923; Kruseman aan Mansvelt, 3.4.1923
Pont, J.W. aan Mansvelt, 6.4.1923
Fonds aan Mansvelt, 18.4.1923
Fonds aan Mansvelt, 20.4.1923
Mansvelt aan NZAV/Kruseman, 21.4.1923
NZAV/Kruseman aan Mansvelt, 23.4.1923

[Kruseman] aan Mansvelt. 26.4.1923 [100 exx. Jaarverslag Fonds]

Mansvelt aan Kruseman/NZAV, 27.4.1923 [vraagt adres W. Klooster, inspecteur onderwijs. Pretoria]

Mansvelt aan Kruseman/NZAV, 4.5.1923 [Jaarverslag Fonds, ook naar kranten]

Kruseman, NZAV aan Mansvelt, 8.5.1923 [met lijst namen/adressen kranten om er een jaarverslag Fonds (Schoolfonds) te sturen]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 16.5.1923

Kruseman NZAV aan Mansvelt, 26.5.1923 [i.z. emigrant onderwijzer K.J. van der Wel]

Kruseman NZAV aan Mansvelt, 1.6.1923 [afschrift Jaarverslag 1923 Univ.Stellenbosch over Bibliotheek, met schenkingen van dr. W.J. Leyds en dr. N. Mansvelt]

Mansveld aan D.J.C. Kruseman NZAV, 4.4.1923

Mansvelt aan J.W. Pont, 6.6.1923 [met bijlage B.J.E. van Noort, leraar Chr. Kweekschool Haarlem, aan Mansvelt, 24.5.1923]; 4.6.1923 [informatie over/voor leerling D.W. Vodegel, broer T.W. Vodegel die eerder als onderwijzer uitgezonden, nu Johannesburg]; Pont aan Mansvelt, 6.6.1923 [op 13 dezer te bespreken]

Zijl Langhout, M.B. van, 11.6.1923

Kruseman aan Mansvelt, 12.6.1923

Pont aan Mansvelt, 20.6.1923

Herman Coster Fonds aan Mansvelt, 22.6.1923 [financiën student C.J. Niehaus]

Kruseman aan Mansvelt, 26.6.1923 [onderwijzer J. Th. G. Dulfer te Schiedam]

Mansvelt (Fonds) aan Kruseman, 28.6.1923 [heb geen kennis van onderwijzer Dulfer te Schiedam]

Mansvelt (Fonds) aan Kruseman, 10.7.1923 [Mej. Elly Timmer, instruktrice Dept. van Onderwijs, Kaap Provincie, vroeger door ons uitgezonden; onderwijzers Van der Woude en Broos, Groningen]

Mansvelt aan Kruseman, 18.7.1923 [onderwijzer W.Havik]

Kruseman aan Mansvelt, 25.7.1923

Mansvelt aan Secr.NZAV, 6.9.1923 [vraagt info over Frans van Beek, Theronshoop bij Hoopstad OVS, te sturen aan Jhr. van Steiger, Bilthoven; Kruseman aan Mansvelt, 15.9.1923 [Van Beek onbekend aan Pont]

Mansvelt aan Kruseman, 18.9.1923 [W. Havik]

Kruseman aan Mansvelt, 19.9.1923

Pont, J.W.. aan Mansvelt, 24.9.1923

Mansvelt aan Secr. NZAV, 28.9.1923

Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan NZAV, 29.9.1923 [vraagt 80 exx. Maandblad september voor Herman Coster Fonds; C.J. Niehaus]

Mansveld (Herman Coster Fonds) aan J.W. Pont, 4.10.1923

V. aan Mansvelt, 5.10.1923 ; 5.10.1923 [E.C. Pienaar] ; 17.10.1923

Mansvelt aan J.W.Pont, 18.10.1923

Mansvelt aan Kruseman, 19.10.1923

V. aan Mansvelt, 23.10.1923

V. aan Mansvelt, 23.10.1923 [begeleiding: Mansvelt aan NZAV 22.10.1923 [financiën, dames Van Belkum en Wormser; Lijst voorschot Fonds: mej. Eveline Wormser, Pretoria, geb.1.3.1900, dochter van JA Wormser en Margaretha Wormser-Haafkens, 40 Pond; Jeanne van Belkum, Zierikzee, geb.16.5.1891, dochter van ds. Jac. van Belkum en Anna Dekking; voorschot 40 Pond]

Mansvelt (Fonds) aan Kruseman, 24.10.1923 [zr Warner]

V. aan Mansvelt, 25.10.1923 (heeft 90 exx. artikel Herman Coster Fonds in blanco enveloppen; zr. Warner]

Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan Kruseman, 26.10.1923

V. aan Mansvelt (Herman Coster Fonds), 29.10.1923 [kosten 85 exx. Overdrukken Gedenkteken Dr. Coster]

V. aan Mansvelt, 30.10.1923 [Pont nodigt Mansvelt voor vergadering; stukken tekenen]

Mansvelt aan Kruseman, 31.10.1923

Mansvelt aan J.W. Pont, 5.11.1923

Mansvelt (Fonds) aan leden Fonds, 6.11.1923 [Ds. J.W.J. Idenburg, vz., mr. B. Wielinga, A.J. da Costa, H.J. Emous, prof. dr. J.H. Gunning; uitnodiging vergadering]; Gunning aan Mansvelt, 10.11.1923 [verhinderd].

V. aan Mansvelt, 9.11.1923 [adres mr. J.J. Heyer]

V. aan Mansvelt, 9.11.1923 [onderwijzer W.E.A. Hafman, G. Jacobs, G.J. Jansen]

V. aan Mansvelt, 23.11.1923

Mansvelt aan Kruseman, 24.11.1923 [boeken Leyds; brief W. Havik]

Mansvelt (Fonds) aan Kruseman, 12.12.1923

Kruseman aan Mansvelt, 19.12.1923

V. aan Mansvelt, 11.12.1923

? aan Mansvelt, 19.12.[1923] [Mej. van Heerden ten kantore, schulden afbetaald, inzake een polis van haar]; Mansvelt aan ZAV, 21.12.1923 [Mansvelt heeft polis van dr. A.P. van Heerden over geschreven op ZAV; een gift van mr. Van Walree]

Inv. nr 17 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt, secretaris van Fonds tbv het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika, 1924-1926. 1 omslag

B. = H. Bloem, kantoorleider NZAV

P[ont]- Prof.dr. J.W. Pont K[ruseman] = D.J.C kantoorleider NZAV

, voorzitter NZAV, penningmr Fonds tbv.v.h Hollandsche Onderwijs in Zuid-Afrika

S. = medewerker administratie

V.=medewerker administratie

1924

Mansvelt aan Amice, 3.1.1924 [gesprek met mej. J.M. Roorda van Eysinga, onderwijzeresse met hulpacte, wil naar ZA; brief van dokter Schonken in Tijdschrift; brief onderwijzer W. Havik]

V. aan Mansvelt, 11.1.1924 [uitnodiging lunch met H. Verloren van Themaat; brieven van Schonken en Havik]

Mansvelt aan J.W. Pont, 9.2.1924 [over concept-studiegids Afrikaanse studenten, opgesteld door (Prof. dr. A.A.) van Schelven]

V. aan Mansvelt, 13.2.1924 [notulen vergadering Schoolfonds; boek Molteno retour svp]

P[ont] aan Mansvelt, 13.2.1924 [vervolg op brief 9.2]

K[ruseman] aan Mansvelt, 27.2.1924 [over Kolonisatie-Vereeniging; pensioen]; Mansvelt aan ZAV 28.2.192 [reactie op 27/2, verwacht bestuursvergadering Kol.Ver.]

K. aan Mansvelt, 29.2.1924 [vragenlijsten van Y.H. Foppens, bestemd Herman Coster Fonds]

K. aan Mansvelt, 7.3.1924 [jaarstukken; ook van Kolonisatie Vereeniging]; Mansvelt aan ZAV, 8.3.1924 [beschikbaar voor nagaan Jaarstukken]

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 20.3.1924 [stuurt concept-jaarverslag Schoolfonds; 'MH [Mijne Heren] en MM [Mijne Mevrouwen]?' (ivm. vrouwelijke leden); lid mej. M.W. Barger]; P. aan Mansvelt, 21.3.1924 [reactie Pont: MM accoord. Mej. Barger in Raad van Beheer]

Mansvelt (Fonds) aan Pont. 22.3.1924 [oplage Jaarverslag 75 exx.; vreemd dat kasboek zwijgt over gift van 3000 Pond aan Oranjeschool Bloemfontein – weet Emous dit? hij heeft een sterk geheugen; over brieven van en aan Pres. Steyn uit Boerenoorlog]

V. aan Mansvelt, 31.3.1924 [brief van C. Visser te Vlaardingen, aanvraag Fonds voor zoon, student Leiden]

P. aan Mansvelt, 1.4.1924 [namen als Piener [Pienaar], Bouma, F.S. Malherbe voor kandidaten Mij Letterkunde]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 15.4.1924 [vraagt adressen o.a. Dr. H.P.N. Muller van Werendijke. Is dat niet Praag? En is Praag alleen voldoende?]; V. aan Mansvelt, 15.4.1924 [dr. Hendrik Muller van Werendijke, Praag, Tsjecho-Slowakije. Titel: Excellentie]

V. aan Mansvelt, 23.4.1924 [over P. Deys]

I.V. aan Mansvelt, 23.4.1924

V. aan Mansvelt, 2.4.1924

Mansvelt aan J.W. Pont, 24.4.1924; P. aan Mansvelt 25.4.1924

ZAV aan Mansvelt, 20.4.1924 Aangetekend 'betaling pensioen'; Mansvelt aan ZAV, 1.5.1924 [dankbetuiging]

Pont, J.W. aan Mansvelt, 2.5/1924 [beurs aanvraag A.W. Wagener]; Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan J.W. Pont, 3.5.1924 [reactie; beurszaken]; Pont aan Mansvelt, 6.5.1924 [Wagener; Kruseman ziek, Bergman herstellend]

Mansvelt aan J.W. Pont, 9.5.1924 [H.N.G. Breyer]

Pont, J.W. aan Mansvelt, 10.5.1924

Pont, J.W.(?) aan Mansvelt 10.5.1924

B. aan Mansvelt, 23.5.1924

B. aan Mansvelt, 28.5. 1924 [over studentendagen 24 en 25 juni, door afd. Rotterdam]

Pont, J.W. aan Mansvelt, 30.5.1924 [financiën]; Mansvelt aan ZAV.312.12.1924 [bevestiging]; Mansvelt aan Secr.ZABV, 30.5.1924 [financiën]

Boreel van Hogelanden aan (Mansvelt), 3.6.1924 [ontvangst studenten]; Mansvelt aan (J.W. Pont), 3.6.1924 [antwoord aan Boreel]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 13.6.1924 [vraagt tijdschrift-afleveringen]

Pont aan Mansvelt, 24.6.1924 [brief Boreel]; Bloem aan Mansvelt, 13.6.1924 [Pont verhinderd]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 21.6.1924

Mansvelt aan Pont, 2.7.1924

(ZAV) aan Mansvelt, 4.8.1924 [pensioen]; Mansvelt aan Bloem, 5.8.1924 [reactie]

Pont aan Mansvelt, 9.9.1924

Bloem aan Mansvelt, 24 .9.1924

K. aan Mansvelt, 17.10.1924 [over voorwaarden van Holland-Afrikalijn voor vervoer onderwijzers]; Mansvelt aan Secr. NZAV, 18.10.1924 [voorwaarden door Holland-Afrikalijn onbekend]; Mansvelt aan Pont, 23.10.1924 [voorwaarde vervoer Holland-Afrikalijn]

Mansvelt aan Pont, 23 of 24.10.1924 [vraagt info voor zoon Gerard, die zich in ZA wil vestigen, landbouw]; K. aan Mansvelt, 25.10.1924 [antwoord, info van Pont]

K.(Fonds) aan Mansvelt, 27.10.1924 [financiën]; Mansvelt aan Secr. NZAV, 5.11.1924 [reactie]

S. (Fonds) aan Mansvelt, 24.11.1924 [kosten reis naar Southampton]

B. aan Mansvelt, 25.11.1924 [i.z. scheepsreis naar ZA]

Pont aan Mansvelt, 1.12.1924

B (Pont) 8.12.1924 [vergadering beleggen]

S. aan Mansvelt, 8.12.1924 [J.M. Janssonius; Joubert, Paarl; W.J. Beenen; Vergers]

Mansvelt aan ZAV, 9.12.1924 [pensioen nog niet ontvangen]; ZAV aan Mansvelt, 9.12.1924 [vertraging uitkering pensioen]per

S.(ZAV) aan Mansvelt 12.12.1924 [doorsturen brief van A. Op 't Hof]

B. aan Mansvelt, 15.12.1924 [vragenlijsten P.A. Belger] ; Mansvelt aan Fonds, 18.12.1924 [P.A. Belger]; S. aan Mansvelt, 19.12.1924 [P.A. Belger] Mansvelt aan Fonds, 22.12.1924 [P.A. Belger]

1925

Mansvelt aan J.W. Pont, 5.1.1925 [financiën]; 13.1.1925

Fonds aan Mansvelt, 14.1.1925 [vergoeding]

Pont aan Mansvelt, 16.1.1925

B. aan Mansvelt, 21.1.1925 [verzoekt om lijst van beurshouders Herman Coster Fonds]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 22.1.1925 [reactie op 21.1.1925: geen materiaal, secretariaat kan het doen]

Mansvelt aan Pont, 23.1.1925 [reactie op verzoek dd 16.1.1925, beurs voor Adr. De Fouw]

Mansvelt aan Pont, 26.1.1925

B. aan Mansvelt, 26.1.1925 [op verzoek Pont: vragenlijst De Fouw]

Mansvelt aan Pont, 24.2.1925 [brieven mevr. Schonken; beurs verlengen Daan Pont; O.E. Staleman; Nic le Roux; zoekt adres Nelly van Heerden]; Pont aan Mansvelt, 25.2.1925 [reactie op vorige; 'Het adres van Nelly van Heerden is hier op kantoor even slecht bekend als bij U. Zij schijnt nog altijd te zwerven'.]

Mansvelt aan Pont, 4.3.1925

B. aan Mansvelt. 6.3.1925 [namens Pont, vergadering beleggen]; Mansvelt aan Pont, 7.3.1925 [reactie]; B. aan Mansvelt, 10.3.1925 [namens Pont, reactie op 7.3.1925; vergadering 1.4.1925 waarop ook studenten komen]; Mansvelt aan Bloem, 11.3.1925 [reactie op 10.3.1925]; Bloem aan Mansvelt, 13.3.1925 [i.z. reiskosten leden 1.4.1925]; Mansvelt aan Pont, 14.3.1925; Mansvelt aan Pont, 18.3.1925; Mansvelt aan Pont, 21.3.1925

B. aan Mansvelt, 24.3.1925 [adreslijst leden Raad van Beheer van het Schoolfonds; dank voor artikel verhouding Blanken en Zwart in de *Nieuwe Courant*]

Mansvelt aan Bloem, 25.3.1925

Mansvelt aan Pont, 4.4.1925; 9.4.1925

Bloem aan Mansvelt, 15.4.1925 [publicaties prof. J.J. Smith]; Mansvelt aan Bloem, 16.4.25;
Bloem aan Mansvelt, 17.4.1925; B. aan Mansvelt, 24.4.1925 [brieven Belger en Janssonius]

Mansvelt aan Pont, 27.4.1925 [vorige week vader en zoon Breyer ontvangen – verwacht moeilijkheden]

Mansvelt aan Pont, 27.4.1925 [gedachtenisviering Kruger hier? Advies van prof. Stoett afwijzend]

Mansvelt aan Pont, 27.4.1925 [zoekt adres M.P.C. Valter; over Belger].

Mansvelt aan Pont, 5.5.1925 [vraagt reactie op briefjes van 27.4.]; Pont aan Mansvelt, 6.5.1925 [geen eerdere reactie door de schoonmaak; ‘De zaak van de Breyers schijnt mij langzamerhand toe rijp te worden voor juridisch advies’. Pont gelooft in mogelijkheden Kruger-herdenking te Haarlem (via oudere predikanten of vooraanstaande kerkelijke mensen; en te Den Haag via Prof. Van Schelven. Laat U svp Boreel weten dat er geen studentencongres kwam]

P. aan Mansvelt, 13.5.1925 [beurs Penning niet intrekken; uitvoerig over vader en zoon Breyer; toch 10 oktober-viering in Haarlem]

B. aan Mansvelt, 14.5.1925 [brief mej. S. van der Stadt gaat naar Opleidingscollege Paarl]

Mansvelt aan Pont, 15.5.1925 [ziekte]

Mansvelt aan Bloem, 27.5.1925

B. aan Mansvelt, 29.5.1925 [Pront zegt over enkele dagen terug te komen op Breyer]

Mansvelt aan Pont, 18.6.1925 [gisteren bijeenkomst met Prof. Van Schelven e.a. over 10 oktober-viering]

P. aan Mansvelt. 19.6.1925 ‘[vragen bij schrijven van Vaandrager; Breyer]

Mansvelt aan Pont, 25.6.1925 [nav. tekst van Vaandrager beschouwing over het Nederlands en het Afrikaans in Zuid-Afrika]

B. aan Mansvelt, 22.6.1925 [uitnodiging bijeenkomst met W.A. Joubert, [principaal Opleidingskollege Onderwijzers Paarl]; 22.6.1925 [herhaling]

M. aan Mansvelt, 25.6.1925 [herdenking president Kruger 10 oktober]

Mansvelt aan Bestuur Fonds, 23.6.1925

Mansvelt aan Pont, 30.6.1925 [dr. H. Daubanton stuurt kinderen naar Engelse school!]

P. aan Mansvelt, 1.7.1925

Mansvelt aan Pont, 8.7.1925

S. aan Mansvelt, 10.7.1925

S. aan Janssonius, student Onderwijskollege Paarl]

B. aan Mansvelt, 4.8.1925 en doorslag [over betaling pensioen via girodienst]; Mansvelt aan Bloem, 5.8.1925; Postcheque en Girodienst, Den Haag, aan Mansvelt, 12.8.1925; Mansvelt aan Bloem, 13.8.1925

S. aan Mansvelt, 14.8.1925 [brieven mej. S.H. van der Stadt en J.M. Janssonius]

P. aan Mansvelt, 1.9.1925 [vergadering 1.9. Schoolfonds, want 'de Vrienden'[ZASM] willen standpunt i.z. Hogere Oost-Eindschool]

Mansvelt aan Redactie Zuid-Afrika, 5.9.1925 [inzending artikel voor oktober-nr]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 9.9.1925 [vraagt tekst over Oost-Eindschool]; Bloem aan Mansvelt, 10.9.1925; Mansvelt-Bloem, 10.9.1925; Bloem aan Mansvelt, 11.9.1925; Bloem aan Mansvelt, 15.9.1925

Mansvelt aan Secr. NZAV, 15.9.1925 [stuurt brief van afd. Leeuwarden van de NZAV door, met verzoek erop te reageren; misschien kan mevr. v. Valkenburg, Lichtbeelden, Spui 23 helpen]

Bloem aan Mansvelt, 29.10.1925 [brief J.M. Janssonius]

Mansvelt aan Bloem, 29.10.1925

Bloem aan Mansvelt, 10.11.1926 [vergadering 18/11]; Mansvelt aan Bloem, 11.11.1925; Bloem aan Mansvelt, 13.11.1925

Mansvelt aan Bloem, 23.11.1925 [briefwisseling Tollenaar]; Bloem aan Mansvelt, 27.11.1925; Bloem aan Mansvelt, 2.12.1925

Mansvelt aan Pont, 8.12.1925 [Breyer]

Mansvelt aan Pont, 12.12.1925 [J.E. Groenevelt (zoon van arts te Putten) is vertrokken naar NOI; hij heeft schuld bij Fonds]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 14.12.1925 [welke boot neemt Ph. R. Botha? Niets gehoord over Tollenaar]; Mansvelt aan Secr. NZAV, 14.12.1925; Bloem aan Mansvelt, 16.12.1925 [echtpaar Botha is vertrokken; Tollenaar nodigt uit op 17.12 te Hilversum]

Mansvelt aan HB-NZAV, 18.12.1925 [heeft kolossale verzameling van A.C. Tollenaar, 1896-1900 werkzaam NZASM in Transvaal, bezien. Imponerend, maar weinig over ZA, niet aantrekkelijk voor NZAV]

Bloem aan Mansvelt, 18.12.1925 [mej. M. M.B. Siegers (vader P.H. Siegers, Vlissingen) gaat naar opleiding Oudtshoorn -svp tekent acte Siegers en idem van Arno Drent]; Mansvelt aan ZAV, 19.12.1925 [acte Drent getekend]; Bloem aan Mansvelt, 21.12.1925 [acte Siegers]; Mansvelt aan Fonds, 23.12.1925; Bloem aan Mansvelt, 24.12.1925; Mansvelt aan Bloem, 29.12.1925; Mansvelt aan Bloem, 29.12.1925; Mansvelt: declaraties porti en reiskosten 2^e helft 1925

1926

Mansvelt aan Bloem, 3.1.1926 [girodienst]

Bloem aan Mansvelt, 5.1.1926 [lijst ZA studenten in Nederland, adressen, studierichtingen]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 8.1.1926

Mansvelt aan Pont, 8.1.1926 [ontving schrijvens van advocaten mr. J.H. Worst en Jhr.mr. J.A. de Jonge [i.z. Breyer]: wat nu te doen?]; Bloem/Pont aan Mansvelt, 10.2.1926 [kwestie-Breyer is nog ingewikkelder]; Bloem aan Mansvelt, 10.1926 [wat is Afrikaanse naam van Hibiscus?]

Mansvelt aan Pont, 10.2.1926 [Groenevelt]; P. aan Mansvelt, 15.2

Bloem aan Mansvelt, 12.2.1926 [mej. S.M. v.d. Stadt, J.M. Janssonius; F.A. Belger]

Mansvelt aan Pont, 12.1.1926 [bezocht dame te Voorschoten over twee dochters, een onderwijzeres en een gymnasiaste met twee jaar Leiden; vraagt steun]

B. aan Mansvelt, 26.2.1926 [Mej. van der Stadt en Belger geslaagd en ergens aangesteld als onderwijzer[es]; Janssonius; A. Drent, mej. Siegers en De Munck zijn in Oudtshoorn gearriveerd; B. aan Mansvelt, 31.3.1926 [Belger gaat naar eenmansschool Peddie; mej. Van der Stadt op Venterstad]

Mansvelt aan Pont, 27.2.1926 [i.z. Breyer; schrijven van advocaat Worst ontvangen]

Mansvelt aan Bloem, 20.3.1926; B. aan Mansvelt, 22.3.1926; B. aan Mansvelt, 25.3.1926; Mansvelt aan Bloem, 26.3.1926; B. aan Mansvelt, 30.3.1926 [uitgever De Bussy gaat een nieuwe Afrikaanse liederenbundel uitgeven];

Mansvelt aan Pont, 5.4.1926 [verzend concept-jaarverslag Schoolfonds]; B. aan Mansvelt, 7.4.1926 [Jaarverslag na een kleine wijziging door Pont naar de drukker]

B. aan firma J.L. van Schaik, Pretoria, 7.4.1926 [vraagt recensie-exemplaar van dissertatie A.H. Lugtenburg, *Die geskiedenis van die onderwys in de ZA Republiek*, t.b.v. *Zuid-Afrika*]

B. aan Mansvelt, 12.4.1926 [vervolg op 30.3.1926 – svp spoedig reactie i.z. *Liederensbundel*; Mansvelt aan Secr. NZAV, 13.4.1926; Mansvelt aan secr. NZAV, 14.4.1926 [enige liederen overnemen, meldde ik, ik aanvaardbaar; maar de Lijst v.d. over te nemen liederen (hierbij) neemt 46 van de 66 onze bundel – dus eigenlijk een herdruk - dus Bestuur moet erover besluiten]; B. aan Mansvelt, 28.4.1936 [Bestuur stuurt brief aan De Bussy [ontbreekt], de Bussy heeft voorgesteld, jaarlijks een aantal gratis exx. te geven, als prijs bij schoolwedstrijden edg.]

Die Burger, 24 Februarie 1926. [Uitroepeteken in de marge p.7, verslag vergadering Volksraad op 23.2.1926, over 'Weer die vrouestemreg']

Mansvelt aan Bloem, 14.4.1926 [nog geen drukproef Jaarverslag gekregen]; Mansvelt aan Bloem, 15.4.1926 [drukproef]; Bloem aan Mansvelt, 16.4.1926 [drukproef]

B. aan Mansvelt, 16.4.1926 [brieven Van der Stadt en P.A. Belger]

Mansvelt aan Pont, 22.4.1926; 23.4.1926

Louw, J.R., Die Kindertehuis, Langlaagte aan Mansvelt, 27.4.1926 [archivalia over Taalbond en taalbeweging]

Mansvelt aan Pont, 7.5.1926, met S.A. Reesema aan Mansvelt, Den Haag 3.5.1926 plus typoscript 2 exx. Afschrift.[biografische gegevens en zijn archief i.z. Nederland-Zuid-Afrika]; B. aan Mansvelt, 11.5.1926 [NZAV wil archief Reesema graag hebben – kunt u hem vragen het te schenken?]

B. aan Mansvelt, 7.5.1926 [Pont stelt voor, te praten over kwestie-Breijer met J..H.L. Bergema, Amsterdam]

Mansvelt aan Pont, 8.5.1926; Mansvelt aan Pont, 8.5.1926

B. aan Mansvelt, 14.5.1926

P. aan De Bussy, 17.5.1926

Mansvelt aan Secr. NZAV, 18.5.1926

B. aan Mansvelt, 25.5.1926 [Lugtenburg, *Die geskiedenis van die onderwys* is aangekomen];

B. aan Van Schaik, Pretoria, 25.5.1926 [dank voor boek Lugtenburg]

B. aan Mansvelt, 26.5.1926 [brief J.M. Janssonius, Paarl]

Mansvelt aan Pont, 29.5.1926 [o.a. over brieven Lugtenburg, J.R. Louw]

B. aan Mansvelt, 2.6.1926 [reactie Pont op Mansvelt 26.5.1926]

Mansvelt aan Pont, 5.6.1926 [twee broers Kalmijn voorheen als onderwijzers via Fonds naar ZA]; B/Pont aan Mansvelt, 8.6.1926 [Kalmijn en verdere studie]

Reesema, A.S. van, aan Mansvelt, 17.6.1926 [stuurt lijst boekentitels voor NZAV; over echtpaar Prinsloo-G.M. Joubert]; Mansvelt aan Secr. NZAV, 18.6.1926; Bloem aan Mansvelt, 23.6.1926

Mansvelt aan Pont, 26.6.1926; B./Pont aan Mansvelt, 29.6.1926 [over Langenhoven en anti-Holland]

Mansvelt aan Pont 31.6.1926 [A.C. Floor]

Mansvelt aan Bloem [31].6.1926 [ansichtkaart Groeten uit Katwijk aan Zee]

Mansvelt aan Bloem, 10.7.1926; Bloem aan Mansvelt, 20.7.1926 [brief Janssonius]; 28.7.1926 [brief P.. Belger]

J.A. de Jonge, Den Haag, aan Mansvelt, 29.7.1926 [aanvraag beurs Dawson?]; Mansvelt aan Pont, 31.7.1926 [Dawson]; Pont aan Mansvelt, 4.8.1926 [Dawson]

Mansvelt aan Bloem, 2.8.1926; Bloem aan Mansvelt, 4.8.1926

P. aan Mansvelt, 4.8.1926 [J.M.H. van Reyn, oud-penningmeester Oost-Eindschool, suggereert verkopen van aandelen in Oost-Eindschool]; Mansvelt aan Bloem, 5.8.1926 [aandelen Oost-Eindschool; archief Van Reesema]

Bloem aan Mansvelt (penningmeester Herman Coster Fonds), 6..8.1926

Bloem aan Mansvelt, 6.8.1926 [brief J. de Munck]

B/NZAV aan A.S. van Reesema, 's-Gravenhage, 9.8.1926 [gehele verzameling willen ontvangen]; Mansvelt aan Secr. NZAV, 10.8.1926 [schenking Van Reesema]; B/NZAV aan Mansvelt, 11.8.1926 [brief aan Van Reesema gestuurd]; B. aan Van Reesema, 17.8.1926; B. aan Mansvelt, 17.8.1926 [Van Reesema]

Mansvelt aan NZAV, 10.8.1926 [vraagt bijdrage jaarverslag Herman Coster Fonds]; B. Mansvelt, 11.8.1926 [met kanttekening goed gekeurd]; Mansvelt aan B., 13.8.1926

S. aan Mansvelt, 27.8.1926 [brief A. Drent]

B. aan Mansvelt, 7.9.1926 [De Bussy en kosten jaarverslag]

Mansvelt aan Bloem, 13.9.1926

Mansvelt aan NZAV, 13.9.1926 [drukkosten]; B. aan Mansvelt, 15.9.1926 [drukkosten Herman Coster Fonds]; 23.9.1926; Mansvelt aan Bloem, 28.9.1926

B. aan Mansvelt, 6.10.1926 [prof. Botha en 'drift', met bijlage]

Mansvelt aan Bloem, 14.10.1926 [Van Reesema wacht nog op overeenkomst]; B. aan Mansvelt, 15.10.1926 [kist met boeken nog niet nagegaan]; B. aan Van Reesema, 15.10.1926 [kist komt binnenkort]

B. aan Emous en Mansvelt, 18.10.1926 [Marten Jongsma]; Mansvelt aan Bloem, 19.10.1926 [M. Jongsma]; B. aan Mansvelt, 21.10.1926 [beurs aan Jongsma afgewezen]; B. aan Mansvelt, 28.10.1926 [vader Jongsma]; Mansvelt aan Fonds, 30.10.1926

Mansvelt aan Secr. NZAV, 21.10.1926 [P. Kruijne, Oostvoorne]

Mansvelt aan Bloem, 21.10.1926

B. aan Mansvelt, 2.11.1926 [aanvraag T. Swart, onderwijzer te Hijlaard, bij Leeuwarden]; Mansvelt aan Pont, 2.11.1926 [aanvraag G.J. van Winter, Alkmaar, HBS-er, wil Wis- en Natuurkunde studeren – vraag van Mansvelt: kan hij met HBS naar [Onderwijsopleiding Paarl?]; Pont aan Mansvelt, 3.11.1926 [Van Winter kan beter Wis- en Natuurkunde studeren en dan naar ZA]; Mansvelt aan Pont, 5.11.1926 [zal adviezen volgen en aanvragers informeren]; B. aan Mansvelt, 9.11.1926 [Emous nodigt Swart voor gesprek 12.11]; Mansvelt aan Bloem, 10.11.1926 [zal op 12.11 aanwezig zijn]

B. aan Mansvelt, 17.11.1926 [vragenlijst van kandidaat Hol]; Mansvelt aan Bestuur Fonds, 18.11.1926 [vragen rondom Hol]; B. aan Mansvelt, 22.11.1926 [uitnodiging ontmoeting met Hol en Hoving (vragenlijst annex)]

P.C. Schoonees aan Mansvelt, Vrijheid 21.11.1926

Mansvelt aan Bloem, 25.11.1926 [Mej. Siegers vermoedelijk baan hier te lande]; B. aan Mansvelt, 26.11.1926 [Siegers heeft betrekking in de buurt van Vlissingen; zal zich op Engels leggen en oktober 1927 weer aanvragen]

B. aan Mansvelt, 10.12.1926 [verslag J.M. Janssonius]; B. aan Mansvelt, 15.12.1926 [Pont waarschuwt de onderwijzers die allen naar Oudshoorn gaan: geen Hollandsche kolonie gaan vormen]

Mansvelt aan Pont, 16.12.1926 [lijst van actuele punten]; B. aan Mansvelt 19.12.1926 [Prof. Pont: niet per brief maar persoonlijk doornemen]; Mansvelt aan Bloem, 18.12.1926 [reactie]; declaratie Mansvelt 1926

Mansvelt aan Pont, 21.12.1926 [schrijven van C.M. Booysen, sekr. Eksamenkomm[itee]. De Saamwerk-Unie, Pietermaritzburg 20.11.1926

Mansvelt aan Pont, 23.12.1926 [Groenevelt; Penning; Beyer, O.E. Staleman; W. Havik; nota D. Pont over HCFonds]

B. aan Mansvelt, 27.12.1926 [Regels voor studenten onderwijzers, die met medewerking van 'Het Schoolfonds' naar ZA vertrekken']

Inv.nr 18 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt, secretaris van het Fonds tbv het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika en secretaris-penningmeester van het Herman Coster Fonds, 1927 -1942. 1 omslag

B. = H. Bloem - kantoorleider NZAV; B/E – Bloem/typiste

G=medewerk[st]er administratie

K=D.J.C. Kruseman - bureauleider

P.=prof. dr. J.W. Pont, voorzitter ZAV en NZAV

S=medewerk[st]er administratie

Fonds= Fonds t.b.v.h. Hollandsch Onderwijs in ZA

*De brieven /verslagen van studenten/onderwijzers, waarnaar in de brieven verwezen werd, zijn gewoonlijk niet aanwezig, maar waren teruggezonden aan eerste ontvanger. Zie bv. Collectie A.J. da Costa

1927

B . aan Mansvelt, 5.1.1927; 6.1.1927

Mansvelt aan Pont, 7.1.1927 [felicitering met benoeming tot hoogleraar rechten Pretoria van zoon Danie Pont]

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 7.1.1927 [aandelen Oost-Eindschool]

Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan Pont, 7.1.1927 ; P. aan Mansvelt, 10.1.1927 [reactie op 7.1.1927]

Mansvelt aan Pont, 10.1.1927

Malan, G(eo).S. (Taalbond), Kaapstad, aan Mansvelt 11.1.1927

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 13.1.1927 [i.z. G.E. Booysen]

Mansvelt aan Bestuur ZAV, 18.1.1927 [Parlement van Zuid-Afrika heeft mij pensioen als oud-hoogleraar toegekend; stelt voor mijn pensioen van ZAV te halveren – vgl.zie 4.4.1927]

B. aan Mansvelt, 20.1.1927

B. aan Mansvelt, 27.1.1927 [melding brieven M.M.B. Siegers (Oudtshoorn), A. Drent (Oudtshoorn), J. de Munck (Bloemfontein, distr. Fraserburg)]

Mansvelt aan Pont, 28.1.1927 [opvoeding, *Afrikaanse Harte*, ds De Waal]

Kammeyer, H.W. (Bloemfontein) aan Mansvelt 28.1.1927

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 1.2.1927

B. aan Mansvelt, 8.2.1927

Mansvelt (Fonds) aan Bloem, 16.2.1927, met concept van Mansvelt aan G.E. Booysen, Sekr, Eksamekom[itee], [reactie op 20.11.1926]; B. aan Mansvelt, 17.2.1927; 21.2.1927; 23.2.1927

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 22.2.1927 [i.z. Kammeyer]

Mansvelt aan Bloem, 25.2.1927; B. aan Mansvelt, 28.2.1927

Mansvelt aan NZAV, 1.3.1927

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 4.3.1927

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 9.3.1927 [G.E. Booysen]

Malan, Geo.S. (Taalbond), Kaapstad, aan Mansvelt, 9.3.1927

Mansvelt (Fonds) aan Bloem, ?3.1927 [concept-jaarverslag – 2 exx. in typoscript - aanbiedingsbrief / Agenda jaarvergadering op 11.3.1927]; Mansvelt aan Pont, 11.3.1927 [aanbod Jaarverslag]

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 17.2.1927 [legpenning]; Mansvelt aan Pont, 14.3.1927 [stempel voor penning voor Taalbond]; B. aan Mansvelt [stempel legpenning]

Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan Secr, NZAV, 19.3.1927

B. aan Mansvelt, 22.3.1927 [Jaarverslagen van NZAV en van Herman Coster Fonds bij drukker]

? aan Mansvelt, 24.3.1927 [over kwestie-Breijer]

Mansvelt (Fonds) aan Bloem, 25.3.1927

S. aan Mansvelt, 25.3.1927 [event. correcties Jaarverslag aan drukkerij sturen]; B. aan Mansvelt 1.4.1927 [hoeveel exx. van Jaarverslag van Herman Coster Fonds laten drukken?]

Mansvelt aan Pont, 29.3.1927 [heeft brief van Geo.S. Malan, Taalbond, ontvangen]

Cosman, Rector Het Nederlandsch Lyceum, Den Haag, aan Mansvelt, 22.3.1927 [leerstoel Nederlands in Zuid-Afrika]

B. aan Mansvelt, 4.4.1927 [reactie op Mansvelt van 18.1: Uw pensioen m.i.v. 1.4. teruggebracht tot f 2000]

Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan Bloem, 6.4.1927; B. aan Mansvelt, 8.4.1927; 19.4.1927; Mansvelt aan Bloem, 23.4.1927 [met Lijst adressen en Adressen Leden om

Jaarverslag Herman Coster Fonds te verzenden]; Mansvelt (Fonds) aan Bloem, 20.4.1927 [verzending Jaarverslag HC Fonds; Janssonius; brief Kammeyer nog te beantwoorden]; B. aan Mansvelt, 21.4.1927 [NZAV heeft Kammeyer niet beantwoord]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 25.4.1927 [Prof. P.J. Blok zal vergadering over professoraat in Zuid-Afrika bijwonen; svp vergaderadres - kantoor NZAV - aan hem melden]; B. aan Mansvelt, 26.4.1927

B. aan H.W. Kammeyer, 27.2.1927 [Transvaalse Dept. Onderwys meldt 'na 1927 is Nederlands niet meer aangeboden voor de Transvaalse Onderwysers derde- en twedeklas certificaatseksamens'. Geldt dat ook in OVS?]

Mansvelt aan Bestuur NZAV, 12.5.1927

B. aan Mansvelt, 20.5.1927

B. aan Mansvelt, 25.5.1927 [zendt brief Directeur Rijks HBS te Hoorn – niet aanwezig]

Mansvelt (Fonds) aan Pont, 28.5.1927 [i.z. Remko M. Burema, kandidaat onderwijzer]

B. aan Mansvelt, 2.6.1927 [pensioen]; Mansvelt aan Bloem, 3.6.1927

Mansvelt aan Pont, 3.6.1927 [Boreel van Hoogelanden is teleurgesteld in genl. Hertzog 9.6.1927 – Mansvelt antwoordde\]; het is een misvatting, dat Hertzog de houding van Smuts heeft aangenomen. Maar bedenk: Hertzog is geen Nederlander, en Zuid-Afrika is zelfstandig en Afrikaans/Engels; Studenten Spaans (Aalten), Burema, Hoving, Kaldenberg, Penning]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 8.6.1927 [Mevr. de Wed. Prof. Kamp zoekt *Holl-Afr. Liederensbundel*]; B. aan Mansvelt, 10.6.1927 [geen ex. *Hollandsch Afrikaansche Liederensbundel* meer, ook de Bussy niet meer 'Wij kunnen Mevrouw Kamp dus niet helpen']

B. aan Mansvelt, 10.6.1927 [Z.A. Studenten-dagen in Groningen, 29/6-1/7. Zouden zij 1 op 2 juli kunnen logeren op landgoed van Boreel van Hoogelanden, 'Waterland' bij Velsen?]; Mansvelt aan Secr. NZAV, 13.6.1927 [Boreel niet thuis, Van Beeck Vollenhoven nog geen oplossing]; B. aan Mansvelt, 21.6.1927 [studenten willen in Amsterdam verblijven]

Mansvelt aan Bloem, 13.6.1927; Mansvelt aan Pont (penningmeester Schoolfonds), 29.6.1927 [declaraties]

? aan Mansvelt 15.7.1927 [stukken i.z. Breijer, met juridisch adviezen en aantrekken advocaat]

B. aan Mansvelt 28.7.1927 [stuurt brieven van dr. W.J. Viljoen vanuit Londen]

Mansvelt aan Bloem 6.8.1927 [hoewel Pont (binnenkort naar Zuid-Afrika) vermoedelijk dr. W.J. Viljoen in Kaapstad ontmoet, geen bezwaar tegen ontmoeting Viljoen in Amsterdam]; 6.8.1927 [over brief zoon G.M. Mansvelt over Ned. boeren in ZA]

Mansvelt aan Secr. NZAV 18.8.1927 [literatuur]

B. aan Mansvelt, 9.8.1927 [kan brief van zoon Mansvelt niet vinden]; 19.8.1927 ; 8.9.1927 [brief J.A. Hol, onderwijzer, Oudtshoorn] ; 13.9.1927 [brief van onderwijzer M. Jongens, onderwijsopleiding Oudtshoorn]; 15.9.1927 [overleg W.J. Viljoen]

Mansvelt aan Bloem, 17.9.1927

B. aan Mansvelt, 20.9.1927 [overleg i.z. W.J. Viljoen]; 20.9.1927 [bijeenkomst, overleg Schoeler en W.J. Viljoen 27.9.1927]; 22.9.1927 [spreekuur Viljoen met onderwijzers 22.9.1927]

Mansvelt aan Bloem, [23.9.1927] [accoord schrijven 22.9.1927]

Bloem aan leden bestuur Fonds, 26.9.1927 [dr. W.J. Viljoen verhinderd]

Mansvelt aan Bloem, 3.10.1927 [over K. Sluys, onderwijzer Den Ham]

B. aan Mansvelt, 4.10.1927 [reactie 3/10]

Mansvelt aan Bloem, 6.10.1927 [over komst Schoeler en Van de Wall]

B. aan Mansvelt, 7.10.1927; 7.10.1927 [Schoeler, Dept. Onderwijs Kaap]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 14.10.1927

B. aan Mansvelt, 19.10.1927 [Schoeler]; 27.10.1927 [Pont over hoogleraar Nederlands te Pretoria]

Mansvelt (Herman Coster Fonds) aan H.A.D. van de Wall Bake, 1.11.1927 [met kopie]

Mansvelt aan Bloem, 4.11.1927;

B. aan Mansvelt, 7.11.1927 [H.A.D. v.d. Wall Bake, financiën]; 7.11.1927 [Herman Coster Fonds]; 9.11.1927; 11.11.1927

Mansvelt aan Bloem, 16.11.1927 [over publicatie Colin Ross]

B. aan Mansvelt, 17.11.1927; 25.11.1927

Mansvelt (Fonds) aan Bloem, 21.11.1927 [F.M. Knobel, nu te Leipzig; ds. Geo. Malan

Mansvelt aan Bloem, 24.11.1927; 30.11.1927

B. aan Mansvelt, 1.12.1927 [F.M. Knobel; ds. Geo.S. Malan; Kammeyer, Bloemfontein; A.K. Bot, Pretoria; Prof. Casimir, leerstoel Pretoria]

Mansvelt aan Bloem, 2.12.1927

B. aan Mansvelt, 2.12.1927 [kandidaten voor onderwijs- opleidingscursus te Oudtshoorn: H. Hoving, Oosternieland; H. Aapkes, Veendam; M.E. Elema, Losdorp; J.P. Jacobs, Leerdam; J. Kaldenberg, Herwijnen; R.M. Burema, Westerwytwerd]

Mansvelt aan Bestuur Fonds, 8.12.1927

Mansvelt aan Secretariaat NZAV, 9.12.1927

Mansvelt aan Bestuur Fonds, 17.12.1927; 17.12.1927

Mansvelt aan Fonds, 17.12.1927

Mansvelt aan J.W. Pont, 21.12.1927

Mansvelt aan H. Bloem, 22.12.1927

?, Fouriesburg OVS aan Mansvelt, 29.12.1927 [over familie Gutter]

1928

Mansvelt, 3.1.1928 [notitie betaling]

Anna E. Schröder, Amsterdam aan [NZAV], 5.1.1928 [vraagt adres Mansvelt]; B. aan A.E. Schröder, Ger. Terborghstr. 39hs, Amsterdam, 6.1.1928 [geeft adres Mansvelt]

B. aan Mansvelt, 5.1.1928 [vergadering]

B. aan Mansvelt, 20.1.1928 [stuurt lidmaatschap voor 1928]

Mansvelt (Fonds) aan J.W. Pont, 25.1.1928

B. aan Mansvelt, 1.2.1928 [Pont gaf beurs aan Mej. Gutter en dhr Groeneweg]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 16.3.1928 [verhinderd vergadering]; 23.3.1928 [verhinderd]; 27.3.1928 [zoon G.M. Mansvelt vervangt vader]

Mansvelt aan Bloem, 10.4.1928

B. aan Mansvelt, 20.4.1928 [2 brieven van J.L. Schroeler, Kaapstad; H.J.D. Asper, Langberg; B.H. de Groot, Charleston; T. Swart, Oudtshoorn]; 24.4.1928 [brief Jansonius aan Voorschotkas; brieven Burema, Hoving, Kalenberg, Aapkes en W.Jongman, Richmond] ; 11.5.1928 [boeken voor C.M. Booysen, Pietermaritzburg; J.J. Jordaan, Kaapstad; C.F. Visser, Bloemfontein; E.C. Pienaar, Stellenbosch]

Pont, J.W. aan Prof. dr. P.J. Blok, prof. dr. J.H. Gunning, dr. N. Mansvelt (Studiefonds), 16.5.1928 [Jhr. Dr. P.J. van Winter bereid aanvaardden benoeming hoogleraar Pretoria – financiering]

B. aan Mansvelt, 25.5.1928 [brief van mej. Siegers, Vlissingen]

S. aan Mansvelt, 1.6.1928 [brieven G.H. de Groot, Vrijheid; H.J.D. Asper, Langberg]

K. aan Mansvelt, 2.6.1928 [financiën]

Mansvelt, A.E., aan ZAV, 5.7.1928 (Mansvelt ziek, deze zoon regelt kwestie)

K. aan Mansvelt, 9.7.1928 [150 exx. jaarverslag]; 9.7.1928 [financiën Herman Coster Fonds]

Mansvelt aan Secr. NZAV, (15.6.1928) [verhinderd, ongesteldheid]

B. aan Mansvelt, 23.7.1928 [verslagen studenten M.T. Elema, D. Landheer, J.A. Hol, H. Hoving]

Rijksverzekeringsbank, 28.6.1928 [i.z. ouderdomsrente V.A. Schüssler – schoonmoeder van Mansvelt - met annex]

Plemp van Duiveland, L.J., Voorburg, aan Pont, 10.8.1928 [Mansvelt zwaar ziek, heeft ontslag als secr. penn. van Herman Coster Fonds genomen; schrijven gaat over bijdrage aan hoogleraarschap Van Winter per Febr. 1928]

S. aan Mansvelt, 15.8.1928 [brieven van P.A. Belder en A. Drent]; 7.9.1928 [brieven van J. Kaldenberg, M.T. Elema, afschrift brief A.D. Roosegaarde Bisschop over Asper en Swart]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 17.9.1928 [niet in staat vergadering bij te wonen]

E. aan Mansvelt, 21.9.1928 [verslagen studenten J.P. Jacob, G. Jacobs, M. Jongens, H. Hoving]

Mansvelt aan Bloem, 11.10.1928

B. aan Mansvelt, 27.11.1928 [verslagen E. Aapkes, J. Kaldenberg]

Mansvelt aan Bloem, 18.12.1928

S. aan Mansvelt, 21.12.1928 [verslag M.J. Elema, Oudtshoorn]

1929

S. aan Mansvelt, 16.1.1929 [brief R.M. Burema]

Mansvelt aan J.W. Pont, 22.1.1929 [i.z. O.E. Staleman, N.O.I., plus brief; prof A. Macdonald, Stellenbosch]

G. aan Mansvelt, 6.2.1929 [zaken Schoolfondszaken: brief Schoeler aan Donker, mej. Thierry; brieven van Donker aan H. Hoving en Schoeler]; 25.2.1929 [brief van |Dept. Onderwijs Kaapstad en info J.P. Jacobs]

B. aan Mansvelt, [info over mej. De Groot]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 21.3.1929 [ik krijg nog steeds post geadresseerd aan Joh. Visscher, die al acht jaren weg is – adreslijsten svp corrigeren]

B. aan Mansvelt, 3.4.1929 [stukken Ds. De Villiers]

B. aan Mansvelt, 18.4.1929 [jaarverslagen]; 18.4.1929 [verslagen J.P. Jacobs te Kareepan; J. Kaldenberg in Kroonstad; mej. M.J.C. Schreuder te Stellenbosch]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 18.4.1929 [over *Kerkbode*]; B. aan Mansvelt 19.4.1929 [de *Kerkbode* wordt reeds sedert jaren ontvangen]

B. aan Mansvelt, 6.6.1929 [verslagen mej. A. Bouman, Rondebosch; mej. G.H. de Groot, Vrijheid; H. Hoving, Onseepkans]

G. aan Mansvelt, 10.7.1929 - Mansvelt aan Secr. NZAV [adres dr. N.H. Theunissen]

Mansvelt aan J.W. Pont, 23.6.1929

G. aan Mansvelt, 2.8.1929 [verslagen J. Kaldenberg, Welkom; R.M. Burema, Kenhardt distr.]

B. aan Mansvelt, 14.8.1929 [twee artikelen in *Die Burger* over Dr. Viljoen (Onderwijs) en concept-art. over Viljoen in *Zuid-Afrika*]

B. aan Mansvelt, 27.8.1929 [verslagen M.T. Elema, Karreeboomput; mej. M.C.J. Schreuder, Somerset; Mej. A. Bouman, Denneoord, Stellenbosch]

B. aan Mansvelt, 2.10.1929; Mansvelt aan Bloem 3.10.1929

Mansvelt aan Secr. ZAV, 3.10.1929 [i.z. C. van Son]

B. aan Mansvelt, 5.10.1929 [C. van Son]

B. aan Mansvelt, 7.10.1929

B. aan Mansvelt, 8.10.1929 [i.z. C. van Son]

B. aan Mansvelt, 11.10.1929 [getuigschriften van mej. D.M. Bol te Oldenzaal en A. v.d. Zwet te Leiderdorp]

Mansveld (Fonds) aan Bestuur Fonds, 18.10.1929 [kandidaten A. v.d. Zwet en Erica Maria Boll]

S. aan Mansvelt, 4.11.1929 [verslag van mej. A. Bouman uit Grasfontein]

B. aan Mansvelt, 4.12.1929

B. aan Mansvelt, 12.12.1929

1930

B. aan Mansvelt, 8.1.1930 [brieven mej. Holl en Van der Zwet] ; 4.2.1930 [brieven E. Aapkes, J. Kaldenberg; R.M. Burema] ;

Mansvelt aan Secr. NZAV, 6.2.1930 [i.z. kaarten voor dochter via Geografisch Instituut Utrecht] ; B. aan Mansvelt, 7.2.1930 [geogr. kaarten, literatuur]

G. aan Mansvelt, 22.2.1930 [literatuur]

B. aan Mansvelt, 3.3.1930 [brieven van T. Swart, Schoongelegen; R.M. Burema, Bladgrond]; 19.3.1930 [brieven van mej. A. Bouman, Vondelingenfontein; mej. M..J. Schreuder, Helvetia]; 26.3.1930 [deelname vergadering]; 7.4.1930 [schrijven van Superintendent Generaal van Onderwijs prof. dr. M.C. Botha]; 16.4.1930 [brief E. Aapkes, Dassiedeur]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 7.5.1930 [mevr. P. de Clercq, Utrecht, naar mij verwezen door ds. Briët, i.z. zoon Sybrand Jan Hinst, Frisian Dairy, Sandown bij Johannesburg

B. aan Mansvelt, 8.5.1930 [zullen contact opnemen met mevr. de Clercq]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 8.5.1930 [over brief uit Nuth]

B. aan Mansvelt, 9.5.1930 [verslag mej. M.H. de Holl, te Nuth]; 12.5.1930 [brief van M.R. Burema te Bladgrond; J.P. Jacobs, Kareepan]; 14.5.1930 [brief J. Kaldenberg te Mier]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 20.5.1930 [over H.P.N. Muller, *Heeft Nederland de Kaap verkocht?* en lezing prof. Heeres erover]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 24.5.1930 [vraagt info via Evenhuis over Jacob Dijksterhuis]

B. aan Mansvelt, 30.5.1930 [aan Evenhuis gevraagd om situatie van zijn zwager Jacob Dijksterhuis te Pretoria]

B. aan Mansvelt, 27.6.1930 [n.a.v. overlijden E.J. van Gorkom]; Mansvelt aan Pont, 29.6.1930 [n.a.v. overlijden E.J. van Gorkom]

Mansvelt aan Bloem, 29.6.1930

Mansvelt aan Bloem, 19.8.1930

B. aan Mansvelt, 25.8.1930

Mansvelt aan Bloem, 27.8.1930

Bloem aan Mansvelt, 28.8.1930

B. aan Mansvelt, 29.8.1930

Bloem aan H.J. Emous, 4.9.1930 [schrijven van secr. 'Ou Garde Vereniging' over toestand onderwijzers]

Art. uit *Die Huisgenoot* (17.10.1930), 'Klaskamerkultuur in die ou Stellebosse dae', deur Oud-Inspekteur C. Hofmeyr

B. aan Ds. J.D.J. Idenburg, 29.10.1930 [i.z. E. Aapkes, Westkoppes P.K. Linden]

B. aan Mansvelt, 29.10.1930 [brieven E. Aapkes, Westkoppes; J.P. Jacobs, Karsepan; R.M. Burema aan Bisschop]

B. aan Mansvelt, 19.12.1930 [plan standbeeld S. van der Stel, zie *Zuid-Afrika* sept.1929, geen weerklank]

Mansvelt aan DB-NZAV, 27.12.1930 [i.z. plan standbeeld voor Simon van der Stel]

1931

Mansvelt aan Secr. NZAV, 2.1.1931 [i.z. brief Den Daas]

B. aan Mansvelt, 5.1.1931 [suggestie bijdrage voor standbeeld Van der Stel schenken aan NCI]

B. aan Mansvelt, 7.1.1931 [brief A. den Daas]; 13.1.1931 [brieven R.M. Burema aan ZAV en J.P. Jacobs via A.D. Rosegaarde Bisschop]

Mansveld aan Pont, 17.1.1931

Schoolfonds aan Mansvelt, 6.2.1931 [brieven van E. Aapkes, J.P. Jacobs, M.T. Elema via A.D. Rosegaarde Bisschop]

E. aan Mansvelt, 5.2.1931 [HB-NZAV erkent gift ad f 5, ooit voor standbeeld Van der Stel, nu voor NCI Pretoria]; Mansvelt aan DB-NZAV, 8.1.1931 [accord inhoud 5.2.1931]

B. aan Mansvelt, 3.3.1931 [over geschiedenis Victoria College]; Mansvelt aan red. *Zuid-Afrika*, 7.3.1931 [idem]

B. aan Mansvelt, 10.3.1931 [vraag om artikel over geschiedenis Victoria College met portret in maandblad]

S. aan Mansvelt, 11.3.1931 [brieven E. Aapkes, Witkoppenschool P.K. Linden; T. Swart; A. Drent]

Mansvelt aan Van Winter, secr. HB-NZAV, 17.3.1931 [beëindigen lidmaatschap HB-NZAV]

B. aan Mansvelt, 31.3.1931 [reactie op schrijven van Mansvelt: 'Met groot leedwezen ...gezondheidstoestand ... plaats in het hoofdbestuur [NZAV] ter beschikbaar te stellen']

B. aan Mansvelt, 9.4.1931 [vraag om portret voor Gedenkboek – (*Nederland-/Zuid-Afrika Gedenkboek 1881-1931* tegenover blz. 49)]

Mansvelt aan HB-NZAV, 9.4.1931 [dank voor erelidmaatschap]; 13.4.1931 [zal portret sturen]

B. aan Mansvelt, 14.4.1931 [dank dat erelidmaatschap zal aanvaarden worden]

Mansvelt aan Jhr. dr. P.J. van Winter, secr. NZAV, 18.4.1931 [hoopt Feestvergadering bij te wonen, maaltijd niet vanwege gezondheid]

B. aan Mansvelt, 23.4.1931 [Gedenkboek]; 24.4.1931 [brieven van P.A. Belger; J. Kaldenberg; E. Aapkes en J.P. Jacobs; A. Drent]

Pont, J.W. aan Mansvelt, 6.5.1931 [Gedenkboek]

Mansvelt aan Secr. NZAV, 11.5.1931 [exemplaar Gedenkboek sturen aan dr. J. Th. de Visser]; B. aan Mansvelt, 12.5.1931 [exemplaar Gedenkboek voor J.Th.de Visser]

B. aan Mansvelt, 16.6.1931

Mansvelt aan Bloem, 17.6.1931

Mansvelt aan Red. *Zuid-Afrika*, 20.6.1931

B. aan Mansvelt, 26.6.1931

G. aan Mansvelt, 18.8.1931 [brieven M.T. Elema, Kameelput; T. Swart, Schoongelegen]

Pont, J.W. aan Mansvelt, 4.12.1931 [vraagt om brief van zoon Mansvelt uit Piet Retief over politiek]

1932

B. aan Mansvelt, 28.1.1932 [contributie NZAV]

Mansvelt aan Bloem, 4.2.1932

Mansvelt aan Pont, 18.2.1932 [over studie kleinzoon in Piet Retief]; Pont/Studiefonds aan Mansvelt, 22.2.1932 [reactie op aanvraag medische studie van kleinzoon van Mansvelt uit Pieter Retief: kom of direct na matriculatie in Nederland, of komt na tweede medische examen, ivm verschil in middelbaar en academische studies]

Mansvelt, 15.3.1932 [verzoek zenden exx. maart *Zuid-Afrika* aan zoon Mansvelt in Piet Retief]; Bloem aan Mansvelt, 17.3.1932 [gezonden]

B. aan Mansvelt, 7.4.1932 [verzoek opgave tot kandidaat lid Maatschappij Ned. Letterkunde: Dr. G. Dekker en prof T.J. Haarhoff]

Mansvelt aan Bloem, 30.4.1932 [adres F.W. Reitz]; B. aan Mansvelt, 2.5.1932 [adres Reitz is nog steeds 61 Hofstraat, Tuine, Kaapstad]

B. aan Mansvelt, 4.5.1932 [brief P.A. Belger te Rietbron]

B. aan Mansvelt, 28.5.1932 [uitnodiging lid Erecomité voor de ontvangst ZA Studenten 6-8 juli 1932]

Mansvelt aan DB-NZAV, 31.5.1932 [niet naar bijeenkomst waar lidmaatschap Erecomité verleent zal worden ivm gezondheid]

B. aan Mansvelt, 7.6.1932 [ivm ontvangst ZA studenten]

D.B.-NZAV Rondschrijven 13.7.1932 'uitnodiging huldiging Mansvelt op 30 juli 1932 ivm 80-ste verjaardag'. Instemming ontvangen van H.A.D. van den Wall Bake ; J.C. Kakebeeke; L.R. Middelberg; verhinderd waren C. Beelaerts van Blokland; H.J. Emous , P.C. van Traa; G.B. Fortuyn

Mansvelt aan Secr. NZAV, 14.7.1932 [vraagt 6 exx. Maandblad *Zuid-Afrika* voor verspreiding]

B. aan Mansvelt, 15.7.1932 [P. Grobler (minister ZA) aan kantoor onbekend]

Mansvelt aan Van Winter, 18.7.1932 [dank voor art Juli nr *Zuid-Afrika*]

Mansvelt aan HB-NZAV, 3.8.1932 [dankbetuiging]

B. aan L.H. Middelberg, 4.8.1932

Mansvelt aan P.J. van Winter, secr. HB-NZAV. 13.8.1932 [exx. *Zuid-Afrika* aug.1932 tbv kinderen]

B. aan Mansvelt, 15.8.1932 [gratis nr *Zuid-Afrika*]

Mansvelt aan Bloem, 19.8.1932 [over E. Conradie en heruitgave H.F. Schoon, *Erasmus Smit* door NZAV]

B. aan Mansvelt, 23.8.1932 [zal Pont vragen i.z. *Erasmus Smit*]

Krantberichten over huldiging Mansvelt 80 jaar: *Alg. Handelsblad, Het Vaderland, NRC* , 31.8.1932; *Alg. Handelsblad ; Zuid-Afrika*

Verzameling boeken Mansvelt: 26 blz. titels, typoscript

B. aan Mansvelt, 6.9.1932 [over Schoon, Erasmus Smit]

Mansvelt aan Bloem, 8.9.1932 [over mej. E. Conradie; Mansvelt heeft album over Taalbond aan prof. Pienaar gezonden. Denk eens over overname van mijn verzameling]

B. aan Mansvelt, 20.9.1932 [Bloem zal archiefstukken Schoolfonds ophalen; over overname verzameling Mansvelt]

Mansvelt aan Bloem. 21.10.1932

B. aan Mansvelt, 25.10.1932; 28.10.1932

Mansvelt aan Bloem, 29.10.1932; 31.10.1932

Mansvelt aan Bureau NZAV, 8.11. 1932

Mansvelt aan Bloem, 12.11.1932

B. aan Mansvelt, 23.11.1932 – 2 exx [idem]

Mansvelt aan HB-NZAV, 29.11.1932 [idem]

1933

Gybland Oosterhoff, mr. dr. H.H.A., aan Mansvelt, 20.1.1933 [hij stuurde foto, gemaakt op Heldenbegraafplaats Pretoria van graf gesneuvelde Boeren 1899-1902, onder wie de zoon van Mansvelt- foto geplaatst Fotocollectie]

Boeke, ds. D.E., aan Bloem, 6.2.1933 [begrafenis van schoonvader]

B., 'Dr. N. Mansvelt', 6.2.1933, typoscript 5 blz. [opgenomen in *Zuid-Afrika* 1933, blz.35-36]

Villiers, Dan. J. de, Legasie van de Unie van Suid-Afrika, 's-Gravenhage aan mevr, Wed. Prof. dr. N. Mansvelt, 7.2.1933 [condoleance]

B. aan mevr. E. Mansvelt-Schüssler, 8.2.1933 [condoleance HB-NZAV]

B. aan J.W. Pont, 8.2.1933 [gegevens begrafenis; Van Beeck Vollenhoven nodigt Pont uit na afloop komen koffiedrinken]

Knipsel *De Telegraaf* 9.2.1933, 'Begrafenis Dr. N Mansvelt'

Knipsel 'Begrafenis Dr. N.Mansvelt' 9.2.1933

Knipsel *Algemeen Handelsblad* 10.2.1933, 'Begrafenis Dr.N. Mansvelt'

Knipsel *De Volkstem* 10.2.1933, 'Dr Mansvelt Oorlede' ; bericht van N.L Mansvelt (Piet Retief)

Kamper Courant 10 Februari 1933. Bericht overlijden van dr. N. Mansvelt

M(eiring), P.G.J., 'Wyle Prof. N. Mansvelt', uit *Die Kerkbode* van 15 Februari 1933

Krantenknipsels: Mansvelt uitgenodigd om Superintendent van Onderwijs ZAR te worden [1891]; heeft benoeming aanvaard [1891]; dankadres van zijn Stellenbossche leerlingen [20.9.1891]; aankondiging van Besselaar, *Levensbericht Mansvelt*, 1934]

B. aan G.J. Otto 15.2.1933 [over brief van Otto aan [intussen overleden] Mansvelt; advies contact opnemen met onze vertegenwoordiger in Kaapstad (Strandstraat, Bostenhuis) J.M. Donker]

B. aan mevr. Mansvelt-Schüssler, 15.2.1933 [stuurt brief G.J. Otto door]

Mansvelt-Schüssler, Mevr. E. aan Bestuur ZAV, 5.3.1933

Rooy, J.C. van, Registrateur PUK, 15.3.1933 [Senaat gedenk met dankbaarheid en waardering die groot dienste aan die onderwys in Suid-Afrika]

Mansvelt-Schüssler, E. aan Bloem, 24.3.1933 [zij moet publicaties van haar man opgeven];

Mansvelt-Schüssler, E. aan Bloem, (28.3.1933) [vraagt adres Secr. Herman Coster Fonds]; B. aan Mevr. Wed. Mansvelt, 29.3.1933 [beantwoord]; B. aan L.J. Plemp van Duiveland 29.3.1933 [brief door gezonden]

B. aan Wed. Dr. N. Mansvelt, 6.4.1933 [Lijst van publicaties van Mansvelt en verzamelingen, 2 exx.]; Mevr. E. Mansvelt-Schüssler aan Bloem, 7.4.1933 [dank voor lijst]

NZAV aan Registrateur Potchefstroom Universiteits.Kollege, 3.5.1933 [erkenning dankbetuiging overlijden Mansvelt]

B. aan dr. S.M. Lingbeek, Arnhem, 29.5.1933 [G.J. Otto, inspecteur dept. Arbeid Bloemfontein, wil oude vrienden uit de tijd van Mansvelt in Nederland opzoeken: U behoort daartoe, evenals dr. Kolff, huisarts Pretoria; Nolte Tromp, onderwijzer Staatsmodelschool Pretoria; Oense Boersma, predikant in Nederland geworden; Wouter Tolsma, met hem klerk Dept. Onderwys; De Kanter, bestuurder De Algemeene Levensverzekering; Mej. Siegers, medewerkster dag blad *The Friend*, Bloemfontein, in Ned. verpleegster] [vgl. B. aan G.J. Otto 13.2.1933]

Mansvelt-Schüssler, mevr. E. aan J.W. Pont, 29.11.1933 [zend brief aan Herman Coster Fonds door (van mej. T. Vivier, Koedoeskop, 6.11.1933), voor Pont]; B. aan mevr.Mansvelt-Schüssler, 12.12.1933 [Pont zal die brief beantwoorden]

1934

Mansvelt-Schüssler, mevr. E. aan Bloem, 7.2.1934

B. aan mevr. E. Mansvelt-Schüssler, 9.2.1934

Mansvelt-Schüssler, mevr. E. aan Redactie *Zuid-Afrika*, 20.2.1934

Red. *Zuid-Afrika* aan Mevr. Mansvelt-Schüssler, 23.2.1934

Mansvelt-Schüssler, mevr. E. aan Bloem, 17.8.1934

B. aan mevr. E. Mansvelt-Schüssler, 27.8.1934

Mansvelt-Schüssler, Mevr. E. aan Bloem, 28.8.1934

1938

Mansvelt, mej. A.E. aan Bloem, 15.11.1938 [over stukken i.z. Afrika van haar vader]

B. aan mej. A.E. Mansvelt, 18.11.1938

Mansvelt, mej. A.E. aan B., 3.12.1938 [vraagt advies/hulp i.z. verzending boeken van haar vader bestemd voor broer in Zuid-Afrika]

B. aan mej. A.E. Mansvelt, 7.12.1938 [geeft adviezen verzending boeken]

1939

M[idde]lberg, E. aan Mevr. E. Mansvelt-Schüssler, 27.3.1939 [betaling pensioen p.m. voortaan gestort door Ned. Bank voor ZA]

1942

Rouwbrief Dorothée Idalie Eugénie Ulrique Schüssler, weduwe N. Mansvelt, 30.1.1942

S.J. Mansvelt aan Bestuur ZAV, 1.2.1942 [melding overlijden en dank voor 'de toelage die haar [zijn moeder, mevr. Mansvelt-Schüssler] voor té groote finantieele zorgen heeft gevrijwaard']; B. aan ZASM, 2.1.1942 [zendt brief van S.J. Mansvelt van 1.2.1942]

B. aan mej. O.E. Mansvelt, 2.2.1942 [condoleance van Vereeniging Zuid-Afrikaansche Voorschotkas met overlijden van Mevr. Mansvelt-Schüssler]

B. aan Mej. O.E. Mansvelt, 2.2.1942 [condoleance HB-NZAV] B. aan Vereeniging ZASM, 2.2.1942 [uitkering maart]

1947

S.J. Mansvelt aan H. Bloem [NZAV], Haarlem 23.1.1947

Met Supplementaire Gezondheids-Regulaties voor de Stad Pretoria, (Vastgesteld ..1887), 7 pp.; Wet No 8, 1898, 4 pp.; Wet No, 1898, 16 pp.;

19-25 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven

Inv.nr 19 Briefwisseling van dr. N Mansvelt. Ingekomen brieven inzake het Fonds tbv het Hollands Onderwijs in Zuid-Afrika, 1904. 1 omslag

Marez Oyens, A.D. de 26.1.1904 [Fonds ontving van Jhr. A. van Kretschmar van Veen f 12.000 van een onbekende en zond naar H. Visscher te Pretoria Pond 1000 =f 12073,75]

Marez Oyens, A.D. de 24.2.1904 (penningmeester Hollandsch Onderwijs in Zuid-Afrika)

Marez Oyens, A.D. de 28.3.1904

D.J.H. Snijders, Amsterdam 19.1.1904 [Sollicitatiebrief]

Verkouteren, mr. H. Amsterdam 16.2.1904 [aanbeveling D.J.H. Snijders]

Tolsma, W., 's Hage 26.1.1904

Steyn, [mevr.] R.I. Cannes 9.2.1904 [i.z. Mej. Vermaat]

Postkantoor Utrecht 27.8.1904 [in reactie op 26.8.1904 Mansvelt aan Postkantoor Utrecht]
Van der Graaf & Co. 5.10.1904 [info A.W. Maseland, Osch]
Bestuur School Morgenzon (distr. Vrijheid, Natal), 10.8.1904 aan G. Besselsen, Abcoude,
Tromp, N., Dannhauser, 1.10.1904 aan Bestuur School Morgenzon
Tromp, N., Dannhauser, 26.10.1904 aan G.F. Scheepers, Morgenzon [over reis Besselsen]
Bestuur Morgenzon, ?.10.1904 aan Consul Generaal der Nederlanden, Durban [i.z. Besselsen]

Inv. nr. 20 Briefwisseling van Dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven, 1906. 1 omslag

Bemmel, C.V., adj.secr. HB-NZAV, Amsterdam, 29.10.1906
Doyer, Cath. A., Westhaling, 30 Hartington Rd., Londen 28.2.1906
Fölschen, Lettice, Zetten 23.9.1906
Fölschen, Lettice, Zetten onged.
Hoefler-van Heemstra, C.M., Hattem, 17.12.1906
Jansen Coetzee, Ermelo, 29.7.1906
Kestell, J.D., Ficksburg 15.9.1906
Leyds, W.J., den Haag 9.8.1906 [vraagt adressen leden Voorschotkas tbv prospectus van zijn boek. En adres van Emily Hobhouse]
Lingbeek, M.S., Arnhem, 20.9.1906
Manen, van, 8.2.1906
Rijn, C.J. van, Kaapstad, 25.7.1906
Speelman, dr. S.E., a.b. s.s. Timor, Stoomvaart-Maatschappij Nederland, Port Said, 23.2.1906
Toit, P.J. du, Parijs, 18.5.1906
Wet, H.C. de, Greytown, 25.11.1906
Wolmarans, A.D. W., Pretoria 15.1.1906 [Onnes]

Inv.nr 21 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven, 1907. 1 omslag

Bemmel, C.V. van, adj. secr. HB-NZAV, Amsterdam 22.4.1907 met krantenknipsel
Bisschop, A.D.R(oosegaarde), Apeldoorn, 11.3.1907; a.b. RMS Norman, ter hoogte van Walvisch Baai, 30.3.1907
Bot, A.K., Pretoria, 20.4.1907
Burger, A.P., Middelburg Tr., 2.5.1907

Cardinaal, dr. J., Delft, 3.10.1907

Celliers, Jan F.E., Pretoria, 16.9.1907

Coetsee, Andries, Boek-Courant- en Handelsdrukkerij, Burgersdorp, 18.7.1907

Connell, J., Aberdeen, 8.10.1907

Dorp, mej. mr. E.C. van, 's-Gravenhage 27.5.1907

Drimmelen, P. van, Zeerust, 3.6.1907

Everdingen, W. van, ANV, De Bilt, 29.7.1907 ; Rotterdam 19.10.1907 ; 27.12.1907

Geer, A.W. van, Gymnasium Groningen, 16.11.1907

Godee Molsbergen, Dr. E.C., Stellenbosch, 11.3.1907

Gorkom, E.J. van, Johannesburg, 22.4.1907

Hoefervan Heemstra, mevr. C.M., Hattem 22.4.1907

Hofmeyr, Jan, Kaapstad 4.12.1907

Huizinga, P.R., Blesbokspruit, Standerton, 17.11.1907

K[alff], P., Leiden, 2.10.1907 ; 14.11.1907

Klooster, W., Pretoria, 13.10.1907

Korteweg, mej. T.H., Bloemfontein, 20.5.1907 ; 12.8.1907 ; Meisjesschool "Oranje", Bloemfontein, 9.12.1907

Kretschmar van Veen, J.A. van, Hilversum, 21.4.1907

Louw, H.J., Stellenbosch, 4.1.1907; 18.6.1907; 19.6.1907

Molengraeff, Prof. W.C.P.A., Den Haag, 9.12.1907

Moora, H., Zetten, 11.9.1907

Moorrees, A. Londen, 5.6.1907; Londen, 10.7.1907; Hilversum 3.9.1907

?, Ned. Mij. Tot Handhaving van Stamverwante Belangen in ZA, Amsterdam 22.4.1907

Pont, J.W., Gulpen, 20.8.1907

Post, C.W.H. van der, Philippolis, 16.9.1907

Postema, mej. C., Bloemfontein, Eunice Girls Highschool, 4.3.1907 ; 20.5.1907

Reesema, A.S. van, 's Hage, 10.5.1907

Rijn, C.J. van, Kaapstad, 4.3.1907, met; W.J. Viljoen aan C.J. van Rijn 28.2.1907 ; 13.3.1907

Schiele, mej. C., Brummen, 20.9.1907; 22.9.1907

Scholtz, G.A., Pastorie Colesberg, 1.4.1907

Schonken, T.J., Leipzig, 12.12.1907

Speelman, dr. S.A., a.b. RMS Norman, ter hoogte van Walvisch Baai, 30.3.1907 ‘ a.b. ss Timor (Stoomvaart-Mij Nederland), Soerabaya 27.3.1907; Marseille a.b. ss Bali, 17.6.1907 ; a.b. ss Prins Willem IV (Kon.West-Indische Maildienst), 10.8.1907

Spoelstra, C., 's-Gravenhage 14.12.1907

Steyn, mevr. R.I., Onze Rust, Bloemfontein, 13.1.1907

Stutterheim, N.A., Bethal, 24.2.1907 ; 3.5.1907; 5.7.1907 ; 17.12.1907 [onvolldi]

Susan, J, Pretoria 2.6.1907 ; 2.12.1907 ; 8.12.1907

Tolsma, W. 's Hage, 15.7.1907

Viljoen, P.R., Heidelberg Tr., 1.10.1907

Vissering, G., Batavia, 22.5.1907

Walt, A.J. van der, Potchefstroom, 15.4.1907 met Naschrift

?, Fordsburg, 24.3.1907

? [onvolledig]

Inv. nr 22 Briefwisseling dr. N. Mansvelt, Ingekomen brieven 1908. 1 oslag

Krantenknipsels Civil Court: E.J. van Gorkom, Holl. Hospitaal contra *Die Transvaler*; Afrikaans in Holland

Belkum, Jac. van, Heidelberg, 17.2.1908; 18.5.1908 met bijlage; 23.8.1908

Berg, K.F. van den , Amsterdam, 27.8.1908 ; 1.12.1908

Besselaar, G., Pretoria, 5.7.1908

Bisschop, A.D.R, Pretoria, 13.4..1908

Boekhorst, J.K.M. te, Zutphen, 19.5.1908; 24.6.1908

Bolman, G.J., den Haag, 3.4.1908 [i.z. Stalkam] Braekman, C., Willemsfonds, Brugge, 20.9.1908

Botha, ds. D.S., Stellenbosch, 12.1.1908

Commissie van Toezigt, Pretoria, 24.8.1908

Connell, J.J., Aberdeen , 3.7.1908

Delhez, dr. F., Dordrecht. 1.12.1908

Drimmelen, P. van, Zerust, 2.8.1908

Feith, Jan, redactie Alg. Handelsblad, 4.12.1908

Predericq, Paul, Gent, 16.12.1908

Godee Molsbergen, E.C., Kaapstad, 12.11.1907

Gorkom, E.J. van. Johannesburg, 26.10.1908 [i.z J. Bruigom; Van Lings; mevr. Susan-Mynhardt; H.Tjassink; dr. Muller, Pretoria] ; 16.12.1908 [Joh. Bruigom; J.N. Susan; H. Tjassink]

Humme, A.A., Rotterdam, 19.5.1908; 19.11.1908 ; 19.12.1908 [onvolledig]

Jurgens, J.E., Pilanesberg PK Saulspoort, 3.8.1908

Jurriaanse, dr. A., Ermelo Tr., 2.5.1908

Kestell, J.D., Ficksburg, 19.10.1908

Knobel, mevr. G., Bloemendaal, 15.12.1908

Korteweg, mej. T.H., Bloemfontein, 30.1.1908; 24.12.1908

Liefde-Lanfereis, M.C. de, Medemblik, 6.5.1908

Lodewijcks, A., Stellenbosch, 11.3.1908

Maatschappij der Ned. Letterkunde te Leiden, vergadering 3.4.1908

Malan, Geo. S., ZA Taalbond, Riebeeck West, 4.3.1908

Mansvelt, N. (ZAV) aan K.F. van den Berg, Amsterdam 2.9.1908 [i.z. P. van Drimmelen]

Mansvelt, N., aan H. Visscher, Amsterdam 14.12.1908

Merwe, P.H. van der, Troyeville, 27.7.1908

Middelberg, G.A.A, Loenersloot, 8.5.1908

Moor, Th.H.H. de, Pretoria, 18.5.1908

Moorrees, [prof. dr.] A., Stellenbosch 15.3.1908

H. Müller, Pretoria, 21.9.1908 [i.z. Hospitaal]

Oosteren P. Nijmegen, 29.11.1908

Otter, G.J. Pretoria, 12.11. 1908

Plemp van Duiveland, mr. L.J., Hoofdredactie *De Nieuwe Courant*, 's-Gravenhage 12.12.1908 [vragen naar *Land en Volk* en redacteur Louis D. de Haas; antwoord Mansvelt en K.F. van den Berg]

Post, C.W.H. van der, Phillippolis, 29.6.1908

Postma, ds. P., Heidelberg, 10.9.1908

Preller, Gustav S., Pretoria, 12.11.1908

Schepers, J.B., Haarlem, 26.3.1908

Speelman, E.S., Balik Papan, 7.7.1908

Stalkam, Miss M.L., Kew, Surrey, 31.3.1908 [zie Bolma, G.J.]

Stutterheim, N.A., Ermelo Tr., 9.8.1908
Stuurman, P.H., Zaandam 2.4.1908
Susan, J.N., Pretoria 24.2.1908
Thomson, W., Registrar University of the Cape of good Hope, Cape Town 28.8.1908
Tolsma, W., 's Hage, 8.2.1908
Visser, .J., Leeuwpan, Barberspan (Lichtenburg), 3.8.1908
Wiechers, S.G., Alewijnspoort, 25.4.1908
Willemsfonds, Brugge, 20.9.1908
Worp-Roland Holst, C.A., Groningen, 5.6.1908 [mevr. Schonken, mej. Dull]
?, Heidelberg, 16.8.1908
? Hoenderloo. 4.12.1908 [onvolledig]
....selwerker, Stellenbosch, 9.12.1908

Inv. nr 23 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven 1909. 1 omslag

[A.B.N. -?] aangekomen 21.3.1909
Algemeen Nederlandsch Verbond, Dordrecht, 13.3.1909
B[lok], P.J., Leiden 16.5.1909
Broekhuizen, Henrik van, Pretoria, 16.8.1909
Celliers, Jan F.E., Pretoria.21.8.1909
Eekhof, B., Huge[noten] College, Wellington 22.6.1909
Emous, H.J., Amsterdam, 16.3.1909
Godée Molsbergen, dr.E.C., Stellenbosch, 7.6.1909
Hertzog, J.B.M., Government Offices, Bloemfontein, 11.11.1909 ; Oeynhausen, 24.8.1909
Joosten, T.J., Tiel, 11.2.1909
Joubert, W.A., Amsterdam, Nassaukade 364, 8.12.1909; 21.12.1909
Kieviet de Jonge, Dordrecht, 16.2.1909
Kolff, [onvolledig]
Korteweg, T.H., Bonenallei, Wellington, 20.12.1909
Lingbeek, N.S., Arnhem,6.2.1907
Meer, Mina van der, Kaapstad, 25.2.1909

Middelberg, G.A.A., Loenersloot, 13.9.1909; 18.9.1909;
Müller, P.J., Pretoria, 23.1.1909
Niekerk, Lydia van, Hugonoten College, Wellington 27.4.1909
Perold, [ds.] I.J., Vryburg, 23.6.1909
Pienaar, D.J., Tarkastad, 5.5.1909
Pont, J.W, secr. Studiefonds voor Zuid-Afrikaanse Studenten, 26.3.1909
Prinsloo, G.C., Wamel, 8.4.1909
Pijnacker Hordijk, A., Nijmegen, [22]. 2.1909
Roodhuyzen, C.R. , Zeist, 11.1.1909
Schepers, J.B., Haarlem, [aangekomen 22.3.1909]
Schonken, J.A.]?, Stellenbosch, 23..5.1909
Stutterheim, N.A., Bethal, 12.6..1909
Vegter, J., Pretoria, 15.2.1909
Vegter, K. Mode-artikelen, Torenstraat 500, Winschoten 22.3.1909 [i.z. J. Vegter]
Visscher, Joh., Amsterdam, 28.5.1907
Visser, N.J., Leeuwan P.K. Barberton, 7.5.1909
Vos, P.J.G., Stellenbosch, 25.5.1909
Wolmarans, A.D.W., Pretoria, 1.10.1909
Worp-Roland Holst, C.A., Groningen, 27.2.1909 [overlijden Th. Schonken]; 6..4.1909 ;
Wallace Nilly Chat [??], Bussum, 24.2.1909
....w. K., 26.1.1909
?, Paul, Amsterdam, 29.9.1909
?, Bloemfontein, 23.7.1909

Inv.nr 24 Briefwisseling dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven 1910. 1 omslag

Abbing, A. W., Consulaat-Generaal Pretoria, 26.6.1910 ; 2.7.1910 ; 9.7.10
Belkum, ds. Jac. van, Heidelberg Tr. 10.3.1910
Bruchner, E., Amsterdam, 17.10.1910, met F.Prins 26.9.1910; Bruchner, E., Amsterdam, 7.12.1910 [met verklaring van H.H.W. du Buij, 31.12.1900, over J.P. Punt, oud-NZASM medewerker]
Buytendorp, N.W., Leeuwanfontein-West, 3.12.1910

Clercq Azn, J. de, P.K. Boesmanpan, Middelburg, Pretoria, 28.4.1910

Gorkom, E.J. van , Johannesburg, 31.10.1910

Greyvenstein, J.H., Oude Gracht 37bis z.z. [Utrecht], 4.10.1910

Hofmeyr, Geo., Dept van Onderwys, Kaapstad 30.11.1910

Joubert, W.A., Amsterdam, 22.12.1910

Kiewiet de Jonge, H.J., Dordrecht, 6.12.1910

Knobel, F. M., Pretoria, 7.1.1910; 20.1.1910; 21.7.1910 met aantekening aan Bruchner, 17.8.1919; 25.8.1910 met G.A. Brands, wnd consul, Durban ; 27.8.1910 [i.z. Mansvelt jr en De Geer, onderweg Transvaal]; 15.9.1910; 18.10.1910; 27.10.1910; 8.12.1910; 15.12.1910

Korteweg, T.H., Eunice High School, 24.11.1910,

Leyds, W.J., Grand Hotel Boulonris près S. Rafael, 16.10.1910 [i.z.ontslag Godée Molsbergen]

Loos, Anna de, P[ort] E[lizabeth], 13.8.1910

Mansvelt, N. (NZAV) aan A.S. van Reesema, Den Haag 7.1.10

Middelberg, G.A.A., Loenersloot 7.4.1910

Nieuwenhuijs, mej. C., Darnall (Natal), 8.7.1910 [onderwijzeres op Ermelo]

Prins, F., Governor's Office, Bloemfontein, 30.10.1910 ; 7.11.1910

Reesema, A.S. van, 's Hage, 14.5.1910 ; 30.4.1910 (met *Hollandsch Zuid-Afrika* 15.4.1910 p.10) ; 21.5.1910 ; 25.5.1910

N. Mansvelt aan A.S. Reesema, 2.4.1910 ; 4.5.1910 ; 19.5.1910 (met art. Volkstem 11.3.1910) ; 23.5.1910; 27.5.1910 ; 20.6.1919 ; 8.9.1910 ; 14.11.1910

Notulen van de Vergadering van het HB-NZAV januari—december 1910; *De studie van Afrikaanders aan onze Universiteiten* [folder]

Knipsels uit Nederlandse kranten over Nederland-Zuid-Afrika 1910

Rumpff, ds. D., Maketeskop, distr. Paul Pietersburg, Natal, 30.12.1910

Schoch, A.A., Pretoria, 26.11.1910

Schonken, Stellenbosch, ?6.1910 (aangekomen 29.9.10)

Speelman, dr. S.E., Johannesburg, 21.3.1910; Consulting Rooms, National Bank Buildings, Von Brandis Square, 16.5.1910 ; 25.7.1910 ; 19.9.1910; 31.10.1910

Valeton, J.M., Zundert, 7.12.1910

...dekerke, w..., Pretoria, 22.4.1910

Inv. nr 25 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven 1911. 1 omslag

Ameshoff, mw. J., medewerkster *Die Brandwag*, Parijs, 24.5.1911

Bergh, H.J., Bestierder Stellenbosch District Bank, Ltd., 31.1.1911

Berdenis van Berlekom, Marie, Middelburg, 4.4.1911; 6.4.1911 [waarin brief van M. de Wet, Kaapstad 19.11.1910]

Besselaar, G., Natal University College, Pietermaritzburg, 22.4.1911 [over Havik]

Boekhorst, J.K.M. te, Apeldoorn, 10.4.1911 [S. Vermooten; mej. Postema] ; Apeldoorn, 19.5.1911

Botha, D.S., Stellenbosch, 3.1.1911

Breugel, [mej.] B. van. Nigel, 21.5.1911

Dam, J. van, directeur Rijkslandbouwschool, Wageningen, 13.5.1911 [Koloniale School Deventer]

Endendijk, J., Jeppe High School Johannesburg, 6.5.1911

Everdingen, W. van (ANV), 22.5.1911 ; 22.6.1911

Gorkom, E.J. van, Van Gorkom & Noonan, Johannesburg, 27.3.1911 [dr. en mw. Leyds aangekomen; dr. Speelman ; dr. Moll]

Hefer, J.C., Parijs ZA , 24.2.1911 ; 24.3.1911

Keet, C.M., Zeerust, 15.3.1911 ; 11.4.1911 [over *Pastorie bloemen*]; brief G. Sw. de Veye, directeur HAUM, aan Mansvelt, 21.2.1911 [exx. Keet, *Pastoriebloemen*, voor weduwe Keet]

Knobel, F.M., Pretoria, 12.1.11 ; Pretoria, 10.2.1911 [i.z. dienstmeisjes; den Haag] ; 24.7.1911 [reis genl J. Erasmus]; ZAV aan Consulaat-Generaal der Nederlanden, Pretoria, 3.3.1911 [stuurt knipsels over onderwijs in Zuid-Afrika]

Korteweg, mej. H., Eunice High School, 29.5.1911

Kretschmar van Veen, J.A. van, Boschrand, Hilversum, 19.5.1911 [over Joh. Visscher die ‘de dwaalleer de Socialisten is togedaan’]

Lingbeek, M.S. Arnhem, 3.5.1911 [vraagt aanbeveling tbv sollicitatie voor Directeur Geneesk, Dienst Den Haag; achterzijde concept van Mansvelt]

Marais, J., Stellenbosch, 25.1.1911 [i.z. conflict Lodewijcks – Godée Molsbergen]

Mesdag, J., Leeuwarden, 11.4.1911 [bedankt Mansvelt voor bericht van H. van Oordt, Consul-generaal Kaapstad, over zijn neef Dirk Mesdag, secretaris op het Consulaat]. Met den brief H. van Oordt, 14.2.1911, ook aangehaald in Mansvelt aan J. Mesdag

Malherbe, Anik, *Die Brandwag*, Pretoria, 12.6.1911[de Afrikaans-Hollandse Vereniging is vrywel dood; maar stuur schoolmeesters; mej. de Jong; Vaandrager, Van Wageningen]

Middelberg, G.A.A., Loenersloot, 19,5,1911 [aanstelling Joh. Visscher: ‘Hij is overtuigd S.D. en een eerlijke vent. Daarbij knap’] ; 29.5.1911

Middelberg, L., Donkervliet, 29.4.1911

Nieuwenhuys, mej. Ce., Ermelo 26.1.1911
Pont, J.W., Studiefonds voor ZA Studenten, 3.5.1911
Prins, F., Government Offices, Bloemfontein, 19.1.1911
Rossem, P.W. van, Hoenderloo, 15.1.1911 [*Spectator*]
Vaandrager, M., Pretoria, 11.6.1911
Valeton, prof.dr. J.J., Utrecht, 11.5.1911 [over Psalmen van ds. Hefer]
Villiers, Elsabe de, a.b. s.s. Bulawayo, [ontvangen 10.6.1911] ; Amsterdam, 20.7.1911 [oudleerlinge van Mansvelt]
Waal, B.H. de. Den Haag, 5.5.1911 [over de verhouding Dr. H.P.N. Muller - Dr. W.J. Leyds]
Waldecq [?], H., Ubbergen, 21.1.1911
Weehuizen, Rhodes University College, Grahamstad, 28.5.1911
Vorster, Louis P., Rustenburg, 10.3.1911
Smit, P.v. , Reeuwijk, 21.6.1911
Speelman, S.E., Johannesburg, 2.1.1911
Ru ... , Herrie, Middelburg, 9.4.1911

1.2 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen van personen

Inv. nr 26 Briefwisseling van dr. N . Mansvelt. Brieven van Joh. Visscher 1904-1906. 1 omslag

Visscher, J, *The Friend*. Editorial Department. Bloemfontein, [met kanttekening van N. Mansvelt: Joh. Visscher, journalist, ontving f 750 voorschot van ons - was eerst werkzaam *Ons Land*, Kaapstad]

3.9.1904 ; 31.12.1904 ; 7.8.1905 ; 27.8.1905; 13.9.1905 ; 2.12.1905 ; 28.1.1906

Inv. nr 27 Briefwisseling van dr. N . Mansvelt. Ingekomen brieven van Genl. J.A. van Zyl e.a. 1904. 1 omslag

Nahuys, Arnhem, 10.6.1904

Zyl, J.A. van, Boeren generaal, Arnhem, 11.6.1904 [wil onderzoek: hij wordt beschuldigd, gecollecteerde gelden voor persoonlijk gewin te gebruiken] ; Ruremonde 21.6.1904 ; Arnhem 24.6.1904

Kiewiet de Jonge, dr. H.J. de, Dordrecht, 22.6.1904

Bemmel, C.V. van, adj.secr., 4.7.1904 aan J.A. van Zyl, Arnhem, namens Paul den Tex, secr.

Telegram, uit Arnhem 15.7.1904 aan Paul den Tex: 'adres JA van Zyl is Zwijnshoofd Hotel Venlo'

J.A. van Zyl, Arnhem, aan P. den Tex, Amsterdam, 19.7.1904

Inv.nr 28. Briefwisseling dr. N. Mansvelt. Ingekomen brief van ds. W. Postma, Bloemfontein 1904. 1 omslag

Ds. Willem Postma, Bloemfontein, 24.11.1904 [Postma prefereert als hoofd CNO-school niet H.J. Bijleveld maar H.H. van Rooyen; uitvoerig bezwaar tegen plan van oud-president Steyn, een Meisjesschool te stichten] . Met Uittreksel van de brief met de ernstige bezwaren.

Inv.nr 29. Briefwisseling dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van J.K.M. te Boekhorst 25.5.1905 - 24.3.1906. 1 omslag

Verslagen van J.K.M. te Boekhorst, Pretoria, inspecteur voor de CNO-scholen

25.5.1905 [inspectie school Smithfield; onderwijsveld O.R.K.)

29.5.1904 [over optreden A.D.W. Wolmarans en ds Bosman; G. Prinsloo (Bronkhorstspruit), Willie van Manen; F.W. Wagner]

3.6.1905 [verslag vergadering Commissie CNO; een West-Eind School avondbijeenkomst; over functie die hem aangeboden werden maar afwees; dood van directeur van de gefailleerde Graafsche Bank te Zutphen; te Boekhorst vreest voor al zijn eigen geld]

5.8.1905 [scholen Modderfontein, Kalebasfontein, Zuurfontein]

19.10.1905 [was in Krugersdorp, Marico, Rustenburg] ; over Stafleu op school Renosterfontein ; schoolboekjes gewenst – geeft titels; over school en invloed van mej. Hobhouse]

18.11.1905 [was in Zoutpansberg, Waterberg, Lijdenburg ; Pietersburg, weeshuis van ds. Kriel, niet geliefd – de school (personeel mej Röth, weeshuisvader Pienaar, juffr, Last]

13.1.1906 [Dullstroom; schoolbibliotheken; emigratie: niet massaal, een enkeling; Afrikaanse taalbeweging ; Onderwijscongres in december; verhouding Hollanders en Afrikaners is veel beter geworden; over dochter van ds. Goddefroy]

20.1.1906 [Teunis [T.N.H.] Janson en school Dullstroom; De Witt Hamer, Johannesburg; nieuwe leden Commissie; Gouda Quint (oom van te Boekhorst) schrijft, dat er misschien iets overblijft na faillissement van de Graafsche bank]

12.3.1906 [brief van J.L.du Preez, Nijlstream; Dullstroom; bezocht scholen op de Rand]

19.3.1906 [overzicht scholen op de Witwaters Rand]

24.3.1906 [financieel tekorten op bijna alle scholen ; dominees Verenigde Kerk staan niet sterk genoeg achter CNO]

Inv. nr 30. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van dr. W.J. Leyds 1905-1906. 1 omslag

28.9.1905 [Bonsma vraagt werk van Groen van Prinsterer]

7.10.1905 Stuurt een brief van Leyds aan Melius de Villiers, met vraag om informatie over A.F. Stuart, broer van Vrijstaatse vroegere rechter Stuart, in benarde financiële situatie in een Hotel in Dordrecht]

12.10.1905 [Leyds wil niet dat dr. H.P.N. Muller gekozen wordt tot bestuurslid NZAV]

21.10.1905 [brief Fourie retour]

24.10.1905 [vergissing rechtgemaakt]

14.10,1905 [brief van Gustav Preller aan Fred. Rompel]

25.1.1906 [brief van Van Manen retour]

30.1.1906 [schrijven geretourneerd]

7.2.1906 [over mevr. Schonken; gaat vanavond naar London, op verzoek van Smuts]

19.2.1906 [sprak met Smuts over gewone subsidie; had dat besproken met J.A. van Kretschmar van Veen]

20.2.1906 [retourneert correspondentie Steyn; brief van ds Postma gaat wat te ver]

Inv. nr. 31 Briefwisseling van dr. N . Mansvelt, Ingekomen brieven van Dr. W.J. Leyds 1907. 1 omslag

20.8.1907 [adviezen over aanvragen pensionering oud-ambtenaren ZAR; Ed. Jacobs, Laren NH, oud-sectie-opzichter –niet veel kans, maar hij moet het er maar op wagen]

26,8,1907 [brief Leyds ter kennismaking; ook M.T. Steyn begrijpt de Transvaalse voormannen niet steeds]

15.10.1907 [wenst kennis te maken met mr. Vissering; dokter stuurt mij om mijn longen naar het zuiden]

Inv.nr 32 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van dr. W.J. Leyds 1908. 1 omslag

14.1.1908 [brief uit Teneriffe, waarheen gevlucht uit Portugal voor de regen; Lex Goldman meldt opwekkende berichten omtrent de kansen op pensioen; zendt een brief van dr. Engelenburg, overlijden van de vrouw van Oom Kas, Modderfontein distr. Rustenburg (Casper J.H. du Plessis, oud-lid Tweede Volksraad) – hij verwacht een condoleancebrief van Mansvelt en Leyds.

Inv.nr. 33 Briefwisseling dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van dr. W.J. Leyds 1909. 1 omslag

Mansvelt aan Leyds 4.8.1909 [over mogelijke plaatsing Tison-collectie][doorslag]

4.12.1909 uit Torquay [over verspreiding van boek van Leyds, *Eerste Annexatie*]

24.11.1909 uit Torquay [druk bezig met tweede deel; verhaal, van Johan Rissik gehoord, over de tandradspoorbaan, waarvoor NZASM twee speciale locomotieven had; Engelsen konden er niet mee omgaan. Haalden vier dure Engelse locomotieven – werkten niet. Tenslotte nieuwe lijnen aangelegd – allemaal heel duur!]

3.11.1909 uit Torquay [wil met St.Nicolaas *De Eerste Annexatie* schenken aan Afrikaanse studenten in Nederland]

27.12.1909 uit Torquay [kaart van Joubert retour]

30.11.1909 uit Torquay [Leyds was verrast door een telegram van zijn dochter als *juris candidata*. Vraagt een Nederlandse vertaling van een stukje Engels]

Inv. nr. 34 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van ds. Jac. van Belkum 1907. 1 omslag

Jac. van Belkum, Predikant van de Ned. Hervormde Kerk te Heidelberg Tr.

11.2.1907 ; 22.4 1907 ; 25.6.1907 ; 15.7.1907; 14.10.1907; 2.12.1907

Inv. nr 35 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Brieven van ds. Jac. van Belkum, 1909. 1 omslag

Jac. van Belkum, Predikant van de Ned. Hervormde Kerk te Heidelberg Tr.

12.7..1909 ; 10.5.1909

Inv. nr 36 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Consul Generaal F.M. Knobel 1907. 1 omslag

F.M. Knobel, Consulaat Generaal der Nederlanden, Pretoria

27.3.1907 [stuurt first Report of the Pretoria Polytechnic (ambachtsschool); doorgezonden ter kennismaking aan O. Kamerlingh Onnes]

19.4.1907 [Geboortebericht van Hendrik, zoon van de Heer en Mevrouw Knobel-Veth, Pretoria]

7.5.1907 [te kleine tractement: in Holland denkt men met f 20000 een Rothschild bent -dat tractement is inclusief ambtskosten, tractement, secretaris, kanselarij huur, schrijfbehoeften, kortom alles]

14.6.1907

15.6.1907 [Amerikaanse Correspondence Schools – ook Nederlandse oprichten?]

18.6.1907

18.6.1907 [Smuts belooft spoedig regeling voor vestiging van Nederlandse medici in ZA]

12.7.1907 [opnieuw geldkwestie – moet f 1000 tot f 1500 meer hebben – heb in anderhalf jaar f 15.000 ingeteerd in eigen kapitaal; erevoorzitter van het Hollandse Hospitaal geworden]

2.9.1907 [dr. Kothe; kwestie vestiging van medici komt aan de orde]

23.9.1907 [ontving m.i. onmogelijke aanvragen om onderwijzers; sprak met Klooster en Vaandrager]

10.10.1907 [ik sprak met L. Botha over dr. Kothe; benaderde alle Volksraadsleden en bij volgende Volksraadszitting Smuts en Botha informeel]

12.10.1907 [geen medicus in Vrijheid]

14.10.1907 [Nederland heeft Zuid-Afrika na 1902 laten liggen (geeft overzicht historie van hetconsulaat), het tractement volgens begroting onveranderd, een commissie mag er naar kijken voor aanvullingen; zo niet, ik repatrieer en nu al vast mijn huisgezin opbreken: mijn vrouw naar Nederland en ik in een gehuurde gemeubileerde kamer. Doe Uw best regering en Kamer te beïnvloeden]

5.11.1907 [opnieuw correspondentie over onderwijs, vraag info van consuls in USA]

23.11.1907 [over plaatsing van onderwijzers]

9.12.1907

Inv. nr 37 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Consul Generaal F.M. Knobel 1908. 1 omslag

2.1.1908 [ministeriële crisis, maanden al verwacht; onhoudbare geldelijke positie van Knobel – mijn dappere vrouw vertrekt 20.2. naar Haarlem. We gaan voort met mijn best te doen om de belangen van ZA in Ned. en van Nederland in ZA te bevorderen. Bijlage, met uittreksels uit brieven minister Buza Van Tets aan Knobel en Knobel aan Buza over financiën 1905, 1907]

2/4.4.1908 [Adamson [hoofdambtenaar onderwijs, heeft nog steeds slechte invloed op onderwijs; de kwade geest van de Ned. Vereniging hier is voorzitter prof M[üller; Onderwijzers; Hospitaal; ik heb met generaal en mevr. Smuts uw huis in Sunnyside bekeken [Mansvelt woonde voor uitzetting in Villa Eugenia], met oog op Consulaat? De Nederlanders Oost, Veenemans en Ribbens zijn om een toneelstuk onder censuur gesteld door ds. S.O. Los; Ireneschool (Johannesburg) en cursus Nederlandse taal en geschiedenis; rede Klooster op onderwijscongres]

9.5.1908 [gesprek over v.d.B. die zich tegen Emous kant; Ned. Vereniging, met folder Ned. Vereniging Pretoria; een Algemeene Vergadering van Nederlanders en Oud-Nederlanders; Besprekingen nav zekere artikelen in Ned. couranten, over Nederlanders en Oud-Ned in Transvaal, 8 Mei, F. Postma, secr.]

15.5.1908 [Emous moet zich uitschreeuwen tegen de kwaadsprekers, op Ned. Vereniging (volgens Knobel); genoeg over ZA studenten naar Nederland; verwacht officiële ZA oproep om Ned. onderwijzers]

5.6.1908 [op 15 mei te Johannesburg stampvolle zaal ANV met minstens de helft Afrikaners; sprekers dr. Krause, J.W. Beyers en 'mijne weinigheit'. Let inzake de welvaart niet alleen aan Johannesburg en de mijnen, veestapel, landbouw hoopvol. Verwacht dat Pretoria hoofdstad wordt. Ned. Vereniging komt goed, als er aan andere voorzitter] [PS van 8.6.1908 over *Pretoria News* tegen Hollanders]

20.7.1908 [wil een vlugschrift over de voordelen van de studie in Nederland (boven Engeland en Duitsland)]

31.7.1908 [kritiek op *Volkstem*; Knobel heeft last van malaria; onderwijs: ds. Bosman, dr. Van Broekhuizen; als toegift een 'Oud spreekwoord ('gedicht', van de hand van Knobel) ter ere van Koningin Moederdag 1908]

3.7.1908 [kritiek *Transvaler*; Paul Das; v.d.B.; Vaandrager naar Bloemfontein, nu Visscher]

7.8.1908 [dank voor gesprek mevr. Knobel met Mansvelt; een parlaments-stuk Correspondence organisation education Transvaal; Knobels gezondheidsperikelen; gebouw kanselarij; kritiek van *Transvaler*; artikel 'Residentie indrukken' van Treslong]

12.8.1908 [stuurt boekje Chr. Jong. Ver.] aangevuld 17.7.1908 [brief over Wilhelmina Hospitaal]

28.8.1908 [contra *Transvaler*, schendblaadje en het personeel is er naar: Das, Schoeman (Dom Krag), Treslong (Nimbus) - gesjeesd student Leiden en op redactie *Land en Volk* – Knobel: ik heb mijn abonnement opgezegd; onderwijs en ds. Bosman; tractement Knobel]

11.9.1908 [houding tegenover pers]

2.10.1908 (verzonden uit: Pretoria ... neen [Irene]) [verlof toegestaan 'maar op zulke een wijze dat mijne zelfchting mij verbood het te aanvaarden'; woont nu in Irene voor zijn gezondheid; Hollands Hospitaal, men komt bij Knobel erover praten – wil hem erelid oid benoemen; gedicht 'Oud Spreekwoord' is van mijn hand, ik zal een paar andere sturen, verklaring ; Lingbeek; belang van Nederland; Roosegaarde Bisschop]

17.10.1908 [bestuur Hospitaal; *Transvaler* en Treslong, Das, Schoeman; tractement]

7.11.1908

19.11.1908 Irene

18.12.1908 [Leyds en Kiewiet de Jonge gearriveerd; Hospitaal, zr. Obermeyer, prof. Müller contra Van Broekhuizen en Los; Ds. Bosman; Pretoria wordt hoofdstad [na de unificatie van heel ZA]]

24.12.1908

Inv.nr 38 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Consul Generaal F.M. Knobel, 1909. 1 omslag

9.1.1909 [Hospitaal, zr Obermeyer; gesprek met Kiewiet de Jonge over dienstmeisjes – er moet een vrouwelijke contactpersoon aangesteld worden; bezoeken van Kiewiet de Jonge en Leyds waren uitstekend]

18.1.1909

5.2.1909 [Gaat van Kaapstad tot Lourenço Marques zijn vrouw vergezellen op haar reis naar Nederland (tenzij geboorte van een prins of prinses in Nederland het verhindert); leest *Transvaler* niet meer –het publiceert lelijke artikelen (Tresling!) tegen Van Gorkom zonder zijn naam te noemen; wordt Pretoria wel hoofdstad? 6.2.11909 [Gisteren op de wandeling te Irene maakte ik bijgaand versje: ‘Aan Transvaal’]

10.3.1909 [Maakte dienstreis aan de Kaap en haalde zijn vrouw aan, terug uit Nederland; positie Rooms-katholieken; prof. van Veen]

26.3.1909 [Mia van der Meer, dienstmeisje; bezoek gekregen van ds. Bosman (‘om te tonen dat hij geen Hollanderhater was’)]

14.4.1909 [Ds. van Broekhuijzen; onderwijzers Joosten, Verhoef – volgens Van Broekhuijzen worden door het Fonds juist sluitend ‘dopper’ onderwijzers worden gezonden, wat ds. Bosman onaangenaam vindt; Alblas wil naar Ermelo; juffr. Postema te Krugersdorp]

6.5.1909 [*Volkstem* over Roomschen – mijn eerste vrouw en twee kinderen zijn rooms; gezin Knobel heeft nu een practisch huis: Myrtle Lodge, eigendom Japie Celliers, Celliersstraat tegenover genl. Botha; zr. Obermeyer in Hospitaal, haar raadsman is Muller, de kwade geest]

21.5.1909 [Hospitaal; Prof en theologische school; sprak Steyn, over vrouwenmonument, die een grote bijdrage Van Wouw verwacht]

24.5.1909 [over N.H.kerk; NG Kerk]

27.5.1909 [geboorte Prinses van Oranje; gaat dr. en mevr. Kolff vaarwel zeggen, eergisteren al mevr. Elias; G. Pott uit Lourenço Marques is hier voor oogoperatie door dr. Heymans; Knobel zeer tevreden over dienstbode Mina van der Meer; onlangs kwamen dienstbodes Dina Water en Neeltje Raven; dr. B. is een Paus (Moderator)]

17.6.1909 [Dopper onderwijzers; Generaal Smuts gaat naar Nederland, incognito; Taalcongres Bloemfontein, wil dolgraag er naar gaan; ‘Vertrouwelijk, en met verzoek het te vernietigen, zend ik hierbij een briefje van Pres’t Steyn. Zie daar een Edel (edel) man!’]

25.6.1909 [Ewald Esselen; er is sprake van dat oom Jannie [Smuts] bij Unie Kol. Secr. wordt; Japie Celliers, zijn vrouw (geb. Knobel) wonen Ermelo, ik ga ernaar bij oprichten afd. ANV]

9.7.1909 [malaria-kwaal; prof M[üller]; Tresling ; Ds. van Belkum; Ds. L.E. Brandt;

10.7.1909 Hospitaal]

22.7.1909 [Jingo-gedoe over het onderwijs]

24.7.1909 [Synode NHK, Theol. School, prof. Muller, ds L.E. Brandt]

30.7.1908 [Theologische school NGK en terugkeer van dr. Muller]

2.8.1909 [vraagt een kindermisje en een huishulp ‘die smaakelijk kan koken’]

12.8.1909 [tweede deel van Knobels boekje *Bachtiaarland*, en eerder *Uit Zonneland*; over Esselen; mevr. Wolmarans eergisteren overleden; Knobel gaat naar Ermelo, zal Japie Celliers Uw groeten geven; Pennink is mijn kanselarijbediende; er is behoefte aan dienstmeisjes]

28.8.1909 [compliment voor de 35-jaren die Mansvelt Zuid-Afrika dient; Knobel lijdt aan malaria; activiteiten]

28.8.1909 (geschreven op papier Consulaat Generaal) [over Landbouw, en opleiding; G. Besselaar]

9.10.1909 [verzamelt giften voor Vrouwenmonument Bloemfontein]

29.10.1909 [*Van bachtiaar tot Arabier* zul u hebben ontvangen – het derde gedeelte van mijn werk over het westen van Perzië. Een bundeltjen gedichten over Kerstmis is ter perse; dienstmeisjes]

19.11.1909 [Hospitaal; dienstmeisjes – dhr en mevr. K.F. van den Berg; Zuster Wannan]

9.12.1909 [Mijn *Tuiltje* als Kerstgroet is verzonden; Hospitaal; *Z.A.Post*]

10.12.1909 Stoomvaartlijn op Kaap en Indië]

17.12.1909 [Knobel verhuist uit het huis van Japie Celliers, Pretoria naar Irene]

Inv.nr 39. Briefwisseling van N. Mansvelt. Ingekomen brieven van mevr. M. Schonken-Retief, juni 1905-december 1906. 1 omslag

Mevr. M. Schonken-Retief, De Laan, Stellenbosch, was secretaris van de Afrikaanse Christ. Vrouwen Vereniging, actief in de versterking van de arme blanken en het Afrikaanse onderwijs. Zij correspondeerde met dr. N. Mansvelt, de secretaris van de Zuid-Afrikaansche Voorschotkas

Mansvelt noteerde de data van zijn antwoord op de ontvangen brieven [tussen haken bij elke brief], en de antwoordbrieven zijn bewaard in Archief Mansvelt, Inv. nrs 8-10.

z.d., M. Schonken, Secr. van Afr, Chr. Vr. Ver., [Bedankt beurs voor zoon Theo en voor de boeken geschonken aan de takken [afdelingen) van de Afr. Christ. Vrouwen Vereniging. Over gehouden congres; plan van mev. Roos, voorzitter, om een bezaar te houden om geld te krijgen om er arme blanken mee bij te staan. Over onderwijs in Vrijstaat. Over haar broer ds. Retief (Smithfield) en de school daar [Mansvelt 25.7.1905]

1.8.1905 [Bedankt voor brieven, muziekstukken en Voordrachten; vertelt aan rondreis over dorpen en afdelingen] [Mansvelt 40.8.1905; 1.9.1905]

22.8.1905 [dank voor 100 Pons Sterling voor de opvoeding van onze arme blanken; liep er over naar mevr. Van der Post. Nog geen geld gevonden om zoon naar Europa te gaan] [Mansvelt 27.10.1905]

7.11.1905 [over onderwijzeressen uit Nederland; begrijpt Van Everdignen niet; over boeken verspreiden; opvoering van Rosa de schoone slaapster door de kinderen ‘was een brillante succes’]

23.11.1905 [dank voor brief van 27.10.1905; teleurgesteld in Van Everdingen [boekverzending] die muziekboeken te duur vindt; 'De zangbundel is zoo veel als ons Hallelujaboekje, dat ik niet weet, of wij dit juist van de hand zal kunnen zetten, doch wij zal kunnen zien. De Harmonium school denk ik zal op de kleinere dorpen waar men ver van muziekscholen zijn zij goed werk kunnen doen'. Bazaar: men vreest een mislukking, er is armoede en veel uitverkopen. Onderwijzeressen (een gedachte van Van der Post) [Mansvelt 13 en 15.12.1905]

20.12.1905 [vraagt info over Blikoor, *Mijn Volkslied*, ontvangen van [uitgever] Dusseau; onderwijzeressen; over Jeff. Van Niekerk, wil opleiding op Wellington, vervangen Miss Spijker die met pensioen gaat; rol dr. [W.J.] Viljoen; over de Bazaar; boeken; volgend Congres] [Mansvelt 22.2.1906]

29.12.1905 C.W. van der Post [begrijpt dat Van Everdingen eenigermate verontwaardigd is over inhoud van het schrijven van Ds. Van der Spuy, komt mij niet vreemd voor. Dat schrijven was echter aan mij gericht – maar mijn lijst van gewenste boeken bevatte inderdaad overwegend stichtelijke lectuur 'maar als wij leeslust voor Holl boeken in circulatie willen brengen, moeten we juist met stichtelijke lectuur moeten beginnen. ... de Volksgeest de mate van ontwikkeling ... op het platteland. Tegen Vrouwen Federatie; het Hollands – de Holl. Kerken zijn de sterkste tegen het Engels, dat overal opgang maakt – geeft als voorbeeld vrouw van Louis Botha, die om het Engels geen samengaan van Federatie en Afr. Chr. Vrouwen Vereniging wil en daarom CNO-scholen wil fuseren; oprichtster is mevr. Solomon (wed. van Saul Solomon) – een Engelse liberaal]

8.1.1906 [Mansvelt: Wordingsgeschiedenis van de Afr. Chr. Vrouwenvereniging] M. Schonken, secr. der A.Chr.Vr.Vereniging, Aan het Comité der A.C.V.Vr. te Groningen, Geachte Zusters in het Vreemde.

N. Mansvelt aan Bestuur ZAV, [reacties op 9.2.1909, 19.3.1906, zendt tekst lezing mevr. Schonken]

16.1.1906 [reactie op 22.12.1905; dank voor postwissel ad 100 Pond; dank voor belangstelling getoond aan onze zoons Japie en Theo; de laatste zou geheel Engels denken – uitvoerige reactie van geschrokken moeder] [Mansvelt 9.2.1906]

23.1.1906 [notitie Mansvelt: Hiervan afschrift gezonden aan Dr. Leyds] [Officieel dank namens ACCV voor de gift van 100 Pond, geschonken door het Hulpfonds van dr. Leyds]

14.2.1906 [[reactie op 26.1.1906; we zijn bezig met meer meisjes zijn met Lydia van Niekerk] [notitie van Mansvelt: Mej. Lydia van Niekerk heeft beurs van H. Costerfonds. Met nog een meisje dat op rekening van de Groningse Damescommissie te Zetten voor onderwijzeres zal worden opgeleid] [Mansvelt 30.3.1906]

19.2.1906 [ontmoedigd, wat wordt over van ons Volk? Die jonge Basson, de Verrotting. Dank voor 600 exx. Volkslied. Gedicht van Van der Post. Heb lange brief met de geschiedenis van de ACVV aan Groningen, en overige zaken over dat meisje dat zij opvangen. Kreeg brief van Lady Aberdeen: oprichting Federation was nodig van International Council, mede namens de ACVV. [Mansvelt 30.3.1906]

28.2.1906 [Excuses voor reden voor opmerking van Mansvelt over een blijvend verwijt; Liedjes van Japie in Utrecht zijn geen Hottentotse liedjes maar Afr. Patriots; meisjes in

Groningen; vergelijking opleiding in ZA en Nederland, zoeken oplossing] [Mansvelt 30.3.1906]

27.3.1906 De Laan [over studies/onderwijs mej. Fölscher, en mej. Lydia van Niekerk] [Mansvelt 27.4.1906]

24.4.1906 [reactie op 30.3.1906; over een zoon; Lydia van Niekerk; stroom studenten naar Engeland; Betsy Goddefroy voor studie medicijnen naar Amsterdam; mej. Fölscher te Groningen; Congres – aanwezig ook ds. Steyn van Bedford en mevr. Wolhuter uit Piet Retief; armoede] [Mansvelt 19.5.1906]

?6.1906 [Congres; wandbord; Fred. Rompel; Van der Post gaat naar Philippolis; mej. Fölscher matriculatie gehaald; mej. Goddefroy gaat met Lydia van Niekerk in april naar Nederland; over een [zwakke] dochter van mnr Schonken – naar instelling John Bost in Frankrijk; over zijn reis: te Burgersdorp gesprek met ds. Postma, die meende dat wij het systeem van Amerika ‘new women’ wilden invoeren] [Mansvelt 11.7.1906]

10.7.1906 [Terug van de Oostelijke Provincie terug, tak opgericht, mevr. dr. Werdmuller presidente; was te Tulbagh; familie Van der Post druk bezig met verhuizen] [Mansvelt 10.8.1906]

14.8.1906 [reactie op 11 juli; dank voor informatie over idioten-zwakzinnigen inrichting, denk niet geheel geschikt; boek van dr. Lodewijcks gekregen over de inrichting te Gheel, België, meer geschikt voor het meisje. Fölscher, Lydie van Niekerk en Mej. Goddefroy gaan 24.8.1906; brochure Prof. de Vos; Godee Molsbergen opende nieuw afd. ANV; dr. Lodewijcks is nog wat vreemd maar zijn hart is regt; Dank voor introductie die Mansvelt gaf voor haar zoon, brief van mevr. [Worp-] Roland Holst; Van der Post vertrokken; mevr. Jordaan; Doppers goed maar hun stijfkoppigheid is soms lastig; afdeling Tulbagh] [Mansvelt 14.9.1906]

10.10.1906 [Bedankt voor brieven 10.8 en 14.9.1906] [Mansvelt 16.11.1906]

5.11.1906 [reactie op 10.8. en 14.9.1906; over geschiedenis, bibliotheek; vereniging; ontmoeting Mansvelt met mej. Fölscher en haar studie] [Mansvelt 4.1.1907]

24.12.1906 [M. Schonken, Philip[p]olis OVS] [paar dagen hier gekomen, op verzoek van mevr. Van der Post, in opdracht ACVV, om er afdelingen van ACVV te stichten – een lijst van 23 dorpen. Lof voor Van der Post [die nu hier woont]. Over broer in Smithfield en zijn school – geldtekort dreigt te moeten ‘handsuppen’] [Mansvelt 15.2.1907]

Inv. nr 40 Briefwisseling van dr. Mansvelt. Ingekomen brieven van M. Schonken, maart-november 1907. 1 omslag

5.3.1907 [vijf onderwijzer(esse)n in opleiding; dank voor hulp aan school Smithfield waar ds. Retief stimuleert; congres ACVV] [Mansvelt 3.3.1907]

2.4.1907 [komend congres, 54 aanwezigen hebben zich opgegeven] [Mansvelt 3.5.1907]

14.4.1907 [Verslag 3de congres -12 bladzijden] [Mansvelt 3.6.1907]

17.4.1907 [dank voor steun en belangstelling]

13.8.1907 [reactie op twee brieven van juni; over de jongens en meisjes in onderwijzers opleiding, en nog twee meisjes meer aangenomen; eerste vergadering Kaapstad van Afrikaanse taal; uitgenodigd om deel te nemen; Vrijstaat: overleg bij Steyn op De Rust overleg Vrouwen Federatie (mw. Botha, mw. Nico Hofmeyr, mw. Poultry) en ACVV. Geen overeenstemming: Federatie wil ook Joden, Rooms en anderen secten in één Afrikaans volk] [Mansvelt 11.10.1907]

18.11.1907 [inzake zoon Theo Schonken; dr. Viljoen dat hij solliciteert naar de Holl. Leerstoel in Kaapstad, vraagt aanbeveling; in *Ons Land* verschijnt jaarverslag van de tak ACVV; Godee Molsbergen gaan we verliezen, hij gaat in Kaapstad wonen, moet veel in het archief werken. Heeft U het kistje jam al ontvangen?] [Mansvelt 13.12.1907]

[Op een envelop van een brief uit Stellenbosch – gestempeld aankomst Amsterdam 7 december – staat: Heden kistje No.2 verzonden 19/11/07]

Inv. nr 41 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ontvangen brieven van mevr. M. Schonken 1908. 1 omslag

19.2.1908 [over de kistjes jam; dank voor aanbeveling maar Theo wilde niet appliceren [solliciteren] hij is zo nederig; Van Everdingen en *Neerlandia*] [Mansvelt 12.6.1908]

6.5.1908 [Is het waar, dat mej. Folscher [sic] dit jaar terug komt? Ik zou wel willen dat ze ook Kindergarten leren kon om onze meisjes op te leiden, ‘het is nu alles Eng. En onze kleinen moeten er onder lijden’. Ik sluit in en brief van ACVV-tak Worcester over Wereldbibliotheek: De besturen van ANV, Spreekuur en ACV V besloten een Recitatiewedstrijd; ingesloten de Bepalingen; en prijzen voor taal en geschiedenis; en twee Hollandse kunstenaars. Over de Vrijstaat, plan van samenwerking, mevr. en oud-president Steyn geven er aan leiding; zij zijn tegenwoordig in het Bovenland [Boland]. Uitslag verkiezingen. Komst van Theo [Schonken], hij gaat naar Wellington. Annex: W.K. Malan aan mev. Schonken, ‘Belvédère’, Worcester, 2.3.1908; Recitatie wedstrijden in het Hollands. Bepalingen en voorwaarden. Stellenbosch, 4.5.1908; gedrukte folder] [Mansvelt 12.6.1908]

28.7.1908 [Zoon Theo ziek in ziekenhuis in Leipzig; Wedstrijd was een succes; Mej. Folscher dezer dagen terug] [Mansvelt 20.8.1908]

9.12.1908 [hierbij verklaring door mnr. Schonken getekend en door de twee kostgangers als getuigen; dank aan Bestuur, voor gedaan voor onze zoons; slechte terugreis [van echtpaar Schonken] na bezoek aan Holland] [Mansvelt 26.1.1909]

Inv.nr 42 Briefwisseling van dr. Mansvelt. Ingekomen brief van mevr. M. Schonken 1909. 1 omslag

13.7.1909 [Rouwt over haar verlies [het overlijden van haar [stief]zoon F. Theo(philus) Schonken, Leipzig 25.1.1909; vgl. *Neerlandia* 13 (1909) 56] ; zoon Japie is aan de Kaap terug; broer ds. Retief is in Amsterdam] [Mansvelt 5.8.1909] [28.7.1908]

Inv.nr. 43 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van F.S. Malan, Editeur “Ons Land” Kaapstad, 1907. 1 omslag

29.1.1907 [Mansvelt 1.3.1907]

26.2.1907 [Reactie op 31.1.1907] [Mansvelt 17.5.1905]

10.4.1907 [reactie op 1.3.1907] [over medische regelingen; hoe gaat het met ZA *Liederenboek*? Kwam op Bondskongres aan de orde, onze kommissie deed nog niets] [Mansvelt 17.5.1907]

30.7.1907 [Reactie op 5.7.1907; sprak erover met J.H. Hofmeyr, die er geenszins ongunstig over oordeelt en wil medewerken, maar moet verantwoorden aan de Afr, Bond; Taalzaken gaan langzaam aan de Kaap; gezondheid van Onze Jan niet naar wens. Medische Raad wil reciprociteit] [Mansvelt 23.8.1907]

Inv.nr 44. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brief van Paul G.H. Das, Editeur De Transvaler, Johannesburg 1907, 1 omslag

24.6.1907 [Das dankt voor artikel van Mansvelt, aanbod inzake Bisschop nog niet gevolgd, wacht; onderwijswet; Smuts antwoordt in het Engels!]

Inv.nr.45 Briefwisseling dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van F.V. Engelenburg, De Volkstem, Pretoria 1907. 1 omslag

n.d. [Mansvelt 12.12.1907] [C.J.H du Plessis (oud-lid Tweede Volksraad), wil graag bericht van overlijden van zijn vrouw bekend in Nederland; over 250 Pond subsidie voor geïllustreerd blad; toegevoegd bericht over benoeming van zoon N.L Mansvelt tot bestuurder van Goevt Tabaksproefboerderij bij Rustenburg]

16.12.1907 [i.z. *Liederenboek*; over gevraagde subsidie ad 250 Pond voor een geïllustreerd gezinsblad, hoopt op snel besluit] [Mansvelt 31.1.1908]

Inv.nr. 46 Briefwisseling dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Gustav S. Preller, De Volkstem, Pretoria 1906-08. 1 omslag

30.7.1906 [Dank voor handschrift Gravius -Uw 21.6.1906; benarde tijd; over Melt Brink's Afrikaans; over *Piet Retief*; over Hollanders en Boeren en Engelsen; ds. Bosman en Hollandse schoolmeesters] [Mansvelt 13.9.1906]

25.5.1908 [Reactie op 1.5.1908; dank voor *Lieder-album*, doorgegeven aan debatsvereniging; er zijn fouten in, goed voor een tweede druk; over de dominees over liederen van minder allooi – ze moeten zich schamen – hebben al een ruzietje over toneel-spel – dr. Los. Over tijdschrift, over monument; is lid van kommissie tbv Hollandse schoolmeesters. Over Pensioen-regeling; over derde uitgave van *Piet Retief*] [Mansvelt 16.7.1908]

10.8.1908 [*Liederenbundel* ; de Louw-Bosman partij in de weer met de oude Kerkkwesie; het pamflet geschreven ivm Toneelvereniging – Geref. Kerk; dank voor NZAV-steun aan ons Tijdschrift; waardering voor *Piet Retief*; tekst boekje *Liederenbundel* is aangekomen] [Mansvelt 18.9.1908]

Inv.nr 47. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brief van Guill. F. Marais, sekr. Afrikaanse Taal Vereniging, Victoria Kollege, Stellenbosch 1906. 1 omslag

27.9.1908 [over Taal-Kongres] [Mansvelt 27.11.18]

Inv.nr.48. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van M.S. Lingbeek, arts te Arnhem 1980. 1 omslag

22.4.1908 [mag F. Rompel meezitten vergadering ?]

22.4.1908 [geen uitnodiging ontvangen, F. Rompel ook niet] [Mansvelt 23.4.1908]

6.5.1908 [Kiewiet de Jonge]

7.5.1908 [wil spreken over onderwijs en andere onderwerpen]

17.5.1908 [wil vergaderen; er zijn teveel tegenstellingen en spannen, discussies over bladen en tussen mensen, zoals Valter en Humme] [Mansvelt 21.5.1908]

20.5.1908 [verhinderd] [Mansvelt 21.5.1908]

24.8.1908 [dank voor Uw schrijven 19..8 – Valter zwijgt – omdat ik in de NRC schreef? Om wat is schreef?]

15.9.1908 [las met instemming uw optreden in de Vergadering voor Stamverwanten Belangen. Hoe onze vriend ds. Bosman ageert tegen Oost-Eindschool, zoals bij de oprichting van de Eendrachtschool – Ik heb het meegemaakt.] [Mansvelt 22.9.1908]

21.9.1908 [De Holl. Kolonie in ZA is droevig verdeeld. Bosman krabbelt terug, ziet dat de Afrikaners hem niet volgen] [Mansvelt 22.9.1908]

1.12.1908 [reactie op 27.11; brief van Van Warmelo; Valter; stemt in met steun voor Roosegaarde Bisschop, hoewel geen aardige man; mej. Daleboudt] [Mansvelt 2.12.1908]

Inv.nr 49 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van F. Rompel, Perskantoor Algemeen Nederlandsch Verbond 1908. 1 omslag

9.6.1908 [Ontving brief van G.S Preller over de onderwijkswestie; Valter ook, voorzichtig, anders dan de ‘dwarsdrywery van Prof. Muller, Postma (Hess en Co) en Oost-Engelenburg; Juffr. Korteweg en sfeer onder onderwijzeressen] [Mansvelt 15.6.1908]

9.6.1908 [zendt afschrift brief van prof. G.F. Dingemans, Rhodes University College, Grahamstad 18.5.1908 over het schrijven van de journalisten] [Mansvelt 15.6.1908]

16.6.1908 [Stuurt brieven van mej. Korteweg; Dingemans; treurig die geschiedenis in Pretoria; ellendige rol van Tresling daarin] [18.6.10-8]

Inv.nr. 50. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Prof. dr. J. Marais, Kweekschool Stellenbosch 1908. 1 omslag

16.6.1908 [Victoria College zoekt docenten moderne talen Hollands, Frans en Duits – U hielp al met dr. Lodewijcks. Dochter Eugenie Marais gaat in september naar Westfield College in Londen; kent U een Christelijke school van de Eerste klasse in Nederland, die zij

kan bezoeken voor Nederlandse taal en letterkunde? De Belg dr. Vuylstede niet persona grata, liever een Hollander die goed in Frans en Duits is, protestant en niet katholiek] [Mansvelt 10.6.1908]

22.7.1908 J.J.A.A. Frantzen te Amsterdam aan Mansvelt [weigert functie in Stellenbosch, en is nu benoemd voor Duitse taal- en letteren in Utrecht]

18.8.1908 [rol dr. Viljoen i.z. vrijdenker en rooms-katholieke Vuylsteke; Lodwijcks; Godee Molsbergen is hoog geacht en gewild; zijn vrouw vindt Stellenbosch te stil, hij naar archief, dus naar Kaapstad verhuisd]

Inv.nr 51 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Prof.dr. J. Marais, Kweekschool Stellenbosch 1909. 1 omslag

26.1.1909 [Plan om assistenten Frans en Duits mislukt, omdat Lodewijcks Vuylstede wilde – die al afgewezen was – enzovoorts; Eugenie is in Londen, gaat nog naar Nederland, bij mevr. Crommelin – ik wil graag dat zij een tijdje in Nederland verblijft, om goed Nederlands te leren] [Mansvelt 19.2.1909]

27.7.1909 [Dochter Eugenie op Kersbergen, Zeist, bij mevr. Crommelin en dr. A. Nachtigal, Hamburg; kan zij in Nederland paedagogiek studeren? ‘Gij zult Stellenbosch niet meer kennen. ’t Is zoo anders geworden – groter, meer uitgebreid....’ Over Lodewijcks. Met aantekening van Emous]

Inv.nr 52. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Charles Murray, Stellenbosch 1908. 1 omslag

15.9.1908 [antwoord op een vijf jaren geleden gestelde vraag van Mansvelt. Kreeg vanavond brief van mijn zoon John in Holland die U bezocht -twintig jaren geleden waren we collegae!] [Mansvelt 16.10.1908]

?12.1908 [over gezin Mansvelt en vooral gezin Murray; vergroting Stellenbosch, oude en nieuwe inwoners; Hollandse taal meer erkend – maar welk Hollands? Wel lust, maar geen kans om naar Europa te gaan. Groet namens zijn vrouw – zij durft nog geen Nederlands schrijven] [Mansvelt 19.6.1909]

Inv.nr 53 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van N.M. Hoogenhout, Normaalschool, Pretoria 1908. 1 omslag

8.6.1908 [Emous heeft terecht de dominees van de Verenigde kerk op de vingers getikt. De hele boel botst sedert ’t vertrek van dr. Lngbeek. Rol van ds. Belkum – etc. etc.] [Mansvelt 10.7.1908]

16.8.1908 [Dank voor Schoolblad, waarin Emous mijn inlichtingen verwerkt; dagbladen hebben vermeld, hoe de zaak hier verder wil gaan, tot vreugde van de vijanden ‘Maar dat gaat nu eenmaal zo, als de *broeders* in de bediening overhoop raken’. Ik heb gewaarschuwd, hierbij. Adamson heeft intussen twee rauwe Engelsen ingevoerd. ’n Home aangesteld tot inspecteur van Slojd en een andere voor handwerken, dwz. Inspecteur van Ambachtsscholen ad 500 Pond. Henderson inwonend leraar wiskunde op de Normaalschool. ‘Zolang de dominees elkaar in ’t haar zaten, heeft hij zijn kans waargenomen’. Over de kwestie van wie de schrijver van ‘ ’n Ider nasie het sy land’ was: volgens du Toit Pannevis, mijn vader zegt dat Lokomatief [du Toit] zich vergist: Pannevis en ik maakten ze, om af te ronden nam hij het

mee, misschien raadpleegde hij ook SJ du Toit nog; ontmoette Nico Mansvelt (jr), inspectiereis met Klooster van Middelburg tot Pietersburg] [Mansvelt 24.11.1908]

5.10.1908 [Dank voor verslag van Ned. Kongres. Ontevredenheid met de loop van onderwijszaken] [Mansvelt 24.11.1908]

Inv.nr 54. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van N.A. Stutterheim, Bethal 1908. 1 omslag

22.2.1908 [Reactie op 27.1.1908; over zijn situatie en opvattingen; vriend Jurriaanse; over Afrikaners] [Mansvelt 22.5.1908]

4.6.1908 [‘Zooals een man in en belegerde stad zie ik uit naar bericht. Speelman, Bosman di Ravelli, Afrikaners en Hollanders] [Mansvelt 17.7.1908]

25.7.1908 [overlijden van zijn moeder; kan Speelman hem een maand vervangen]

29.11.1908 [een Hollands meisje heeft toegestemd mijn vrouw te worden ... Elsabe van Nouhys, te Leiden; de praktijk gaat vooruit] [Mansvelt 24.12.1908]

Inv. nr 55. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van G. Vissering, bestuurslid ZAV te Batavia 1908. 1 omslag

17.6.1908 [Dank voor Liederenboek en overdrukje Letterbode, verslagen van NZAV, Voorschotkas en Coster Fonds. Helaas geen tijd om afscheid te nemen na mijn bezoek aan Nederland; schenkt f 100 aan Coster Fonds] [Mansvelt 8.8.1908]

20.8.1908 [Briefje i.z.M.J. Godefroy, Middelburg] [Mansvelt 8.8.1908 en 20.8.1908]

11.9.1908 [reactie op 8 en 13.8.1908; met grote belangstelling gelezen de ongunstige toestanden in ZA en leiding inzake door Voorschotkas; liquidatie Mij tot Handhaving, terecht enkele jaren eerder overgenomen door Voorschotkas; hoopt dat Onnes activa en passiva overgeeft en de Voorschotkas versterkt word door het kapitaal ong. f 100.000. Dan A. van der Eertwegh – hij is te oud (38 jaar) om nog naar de oost te gaan, waar bovendien veel leeftijdgenoten zijn die ervaring en maleis op hem voor hebben; tenzij hij een vaste aanstelling heeft] [Mansvelt 19.11.1908]

20.10.1908 Aan Zuid-Afrikaansche Voorschotkas [Opbrengst van vier aandelen Ned.Mij tot Handhaving van Stamverwante Belangen (in liquidatie) schenken aan Herman Coster Fonds, Plus opdracht. [Mansvelt 19.11.1908]

Inv.nr.56. Briefwisseling van dr. N.Mansvelt. Ingekomen brieven van F.W. Reitz, Malahide, Zeepunt 1909. 1 omslag

9.2.1908 [onduidelijkheden rondom zijn eigendom van exemplaren van door hem uit Nederland meegenomen Penning, *Oorlog in Zuid-Afrika*, en Kepper's *Geschiedenis der Z.A. oorlog*] [Mansvelt 5.3.1909]

21.4.1909 [dank voor Kepper; het gaat nu allemaal om Unificatie –‘Ik bemoei niet met de plitiek -alleen wat de taal kwestie betreft neem ik deel in wat er gaande is. Conventie en parlementen hebben gelijkstelling gekomzen. In Orangia heeft dat ingevoerd en gehandhaafd, Kaap en Transvaal nog niet. Maar Onze Jan (Hofmeyr) en Generaal Hertzog zijn nog niet dood! Langf mogen zij leven! Malahide is van Ierland, en ik ben geen eigenaar,

mag er geen Hollandse aan geven. ‘Wij zien hier ook verlangend uit naar gunstige berichten over de Koningin. Mijn dagelijksche bede is dat God in zijn goedheid Nederland een troonopvolger mocht geven – met het bloed van Willem van Oranje.’] [Mansvelt 10.5.1909]

16.6.1909 [Dank voor ontvangen muziek – ik zal anderen vragen om een oordeel. We bezitten een fotografie [?; Lithografie?] van het schilderij van Wichgraf [van de Volksraad ZAR]. Over schoolkwestie. De Unie is aangenomen]

Inv.nr.57. [Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van mej. D.H. Korteweg, Meisjesschool Oranje, Bloemfontein 1909]

7.1.1909 Kaapstad [Tevreden; op goede voet met mej. le Roux; schreef Steyn [voorzitter bestuur] om een extra leerkracht; 18 van de 20 leerlingen behaalden Taalbond examen. Op jaarvergadering onderwijzersvereniging; jaloerse collega miss [C.A.] Postema en Doyer. Ik begin Afrikaansch te praten] [Mansvelt 25.2.1909]

13.3.1909 [heeft ontdekt dat deel uit haar brief is afgedrukt in *Chr. Schoolblad*; wil haar dank dr. Kiewiet de Jonge doorzenden voor de persoonlijke ontmoeting (eten in zijn hotel)] [Kanttekening van Mansvelt voor Emous: Wees toch voorzichtig met het overnemen uit brieven aan mij gericht] [Mansvelt 23.4.1909]

29.3.1909 Oranjeschool [over mej. El. Van Niekerk (26), collega, wil in Nederland studeren; over mej. A. Schröder, sprak haar op Worcester] [notitie voor Emous 19.4.1909: Eybers – sub rosa: verloofd met mej. le Roux, oordeelt anders over van Niekerk] [Mansvelt 23.4.1909]

9.5.1909 Oranjeschool [Als Van Niekerk vertrekt, wordt een Hollandse benoemd; over haar deskundigheid (bv. rekenen); de gelukkige gebeurtenis in ons land [geboorte prinses Juliana] gevierd met o.a. een diner] [Mansvelt 15.7.1909]

14.5.1909 Oranjeschool [Directrice onbekwaam, geen vice-directrice aangesteld en le Roux wil alleen regeren; onderwijsbeleid, ook op school: drie dagen onderwijs in het Hollands, drie dagen in het Engels – maar leerlingen vragen: waarom worden wij gestraft als we Hollands spreken op de Engelse dagen en omgekeerd niet? President beschouwt Le Roux als volmaakt. Le Roux beschouwt Van Rooyen een vijand van de school; mnr. Böeseke en Franken willen met ieder bevriend blijven. p.12. Nu over Miss van Niekerk; Eybers – opeens nationaal – na krijgen van een beurs aan VU – brief van 16 blz] [Mansvelt 15.7.1909]

7.6.1909 Oranjeschool [Voorwaarden voor event. onderwijzeres voor Oranjeschool. E.S. le Roux] [Mansvelt 2.9.1909]

30.8.1909 Oranjeschool [Stuurt getuigschrift van dr Andrew Murray (tbv mej van Niekerk); Van Niekerk was heel blij, dat zij naar Nederland kan gaan; bezig met een lesboekje laten uitgeven] [Mansvelt 22.10.1909]

Inv.nr. 58. Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van J. van Bruggen, Johannesburg 1909. 1 omslag

19.7.1909 [voor elke applicatie voor een functie is een getuigschrift noodzakelijk – mijn oorlogse getuigschrift is in de oorlog verdwenen. Ondanks dat onze mannen van ‘Het Volk’ regeren, heersten de geest en mensen van Milner: Adamson, Clarke, Scott, Hewitt. Nog op gouvernements school. Over zijn kinderen] [Mansvelt 13.8.1909 [

6.9.1909 [vraagt ondertekening van bijgaande getuigschrift voor hem, alleen voor de tijd dat Mansvelt Hoofd van Onderwijs ZAR was – voor de tijd na de oorlog zijn er. Zij mogelijk nodig nu unificatie een feit is en onderwijs behoort tot Smuts' arbeidsveld; tekst van getuigschrift] [bijlage: Regulations 1st Class teacher's Exam p. 27/28] [Mansvelt 1.10.1909]

Inv.nr 59 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Geo. Hofmeyr, Victoria College, Stellenbosch 1909. 1 omslag

12.1.1909 Wij hadden vroeger wel eens sterk verschil van mening, ondanks vriendschap, die nu continueren] [Mansvelt 19.2.1909] [reactie 3.12.1908,]

30.3.1909 [Er zijn 309 studenten en 14 professoren; veel vergaderingen, waar ik secretaris van ben; gezondheid van vrouw hier beter dan in Transvaal. Onzekerheid voor de toekomst, sociaal en politiek; o.a. Hollandssprekende volksdeel. Er is geestdrift, denk aan toneelstukken in het Hollands (in Transvaal) [Mansvelt,28.4.1909; 19.4.1909 ter info doorgezonden aan Emous]

2.6.1909 [reactie op 24.4.1909; over grafje op Papegaaiberg: bezocht, ligt 'in uitstekenden orde'. Over een 'Stichting ter bevordering van de rechten van de Engelsche taal'. De parlementen van de drie belangrijkste koloniën vergaderen deze week over de constitutie] [Mansvelt 29.7.1909]

Inv.nr 60 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van Jan Hofmeyr 1909. 1 omslag

27.8.1909 Grand Hotel Paulez, La Haye [met vrouw en nicht gister aangekomen en maandag naar Amsterdam. Ontmoette Engelenburg op Belgische stoomboot. Hoop U in Amsterdam te ontmoeten] [Mansvelt 28.8.1909]

31.8.1909, Hotel Palais Royal, Amsterdam [over verdere reisroute; zal proberen te ontmoeten] [Mansvelt 1.9.1909]

3.9.1909 [afspraak maken]

6.9.1909 [dank voor regelen ontmoeting met Van den Wall Bake en Onnes; over souvenirjes kopen en verzenden door Bake]

Inv.nr. 61 Briefwisseling dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van E.J. van Gorkom 1909. 1 omslag

25.1.1909 Dickenson & Van Gorkom, Solicitors. Reserve Investment Building (Corner Rissik & Fox Streets) Johannesburg [reactie op 16.12.1908; i.z. Voorschotkas: J. Bruigom; Ned. Kamer voor Koophandel; H. Tjasink; *De Transvaler* (brief van A.D.R. Bisschop door Das nog niet gepubliceerd) ; Ned.Vereeniging, bezoek Kiewiet de Jonge; bezoek dr. Leyds 'Hij weigert absoluut publieke ovation'] [Mansvelt 26.2.1909]

22.2.1909 [reactie op 15 en 22.1.1909; ZAV: J. Bruigom; Correspondentschap; H. Tjasink; Kiewiet de Jonge; Leyds zal 8.3 van Kaapstad vertrekken; opmerkingen over de Ontwerp Constitutie] [Mansvelt 1.4.1909]

22.3.1909 [Reactie op 22.2., 5.2 over gelden gezin-Susan, 26.2.1909; ZAV : J. Bruigom; Ned. Kamer van Koophandel; H. Tjasink; *De Transvaler*; Ned. Vereeniging; Correspondentschap-Johannesburg – H.C. Jorissen Pretoria gaat ermee accoord; Studiebeurs-Samuel Nel; verzoek

F.J. Otten, vraagt studiebeurs; Leyds en Kiewiet de Jonge vertrokken; Unificatie; firma Dickenson & Van Gorkom ontbonden, nu Van Gorkom & Noonan; Toegevoegd: officieel bericht ervan 20.3.1909] [Mansvelt 23.4.1909]

14.6.1909 Van Gorkom & Noonan, Solicitors, Notaries and Conveyancers - Evert Jan van Gorkom – Joseph Daniel Noonan; Standard Bank Chambers, Nos 49, 50 and 51 (Third Floor, Entrance Fox Street) Johannesburg [Reactie op 1 en 23.4.1909; ZAV: J. Bruigom; H. Tjasink; S. Nel, beurs niet toegekend; F.J. Otten; *Transvaler* (Van Gorkom)] [Mansvelt 23.7.1909]

Inv.nr 62 Briefwisseling vaan dr. N. Mansvelt. Ingekomen brief van J.D. du Toit 1909. 1 omslag

6.9.1909 [over aankondiging van *Verse van Potgieters Trek*] [Mansvelt 11.1909]

Inv.nr 63 Briefwisseling van dr. N. Mansvelt. Ingekomen brieven van D. van Velden, Pretoria 1906-1909. 1 omslag

15.9.1906 [Kestell is belast met de beschrijving van de vredesonderhandelingen; ik was secretaris van president Kruger in Uitv. Raad, we zijn nu samen bezig met de volledige geschiedenis van de onderhandelingen te publiceren met de etc. Kunt U de drukproeven lezen etc. op U nemen?]

5.11.1906 [reactie op 11.10.1906; veel dank]

26.11.1906 [berekeningen voor het boek]

16.2.1907 [reactie op briefkaart van 4.1. en brieven van 11 en 17 januari. Nu te druk met de verkiezingen. ‘Zeker is het dat de macht der Progressieven alias Capitalisten totaal gebroken zal worden’]

25.3.1907 [vergelijk mijn 16.2 – Ms nog niet klaar, Louis Botha moet de inleiding nog schrijven – maar hij gaat twee maanden naar Europa]

7.9.1908 [manuscript is niet zo gereed om uit te geven. MS gaat afzonderlijk. Oplaa ong. 2000] [lijstje M.S. Van Velden, *Vredesonderh[andelingen].*] [reactie Mansvelt 1/10/1908]

14.9.1908 [levert in: Voorwoord van S.W. Burger; foto; het boek heb vertaald; inleiding is onderweg naar Kestell; over financiën; ik wil een ‘first class boek hebben’; lijstje Opmerkingen op manuscript] [reactie Mansvelt 15.10.1908]

31.9.1908 Oost London [drukfout gevonden]

9.10.1908 Drukkerij J.H. de Bussy aan Mansvelt [offerte *Vredesonderhandelingen:2000* exx. F 970, binden f 0,25 per stuk]

24.10.1908 Imperial Hotel Maritzburg, Natal [is hier ivm. Nationale Conventie]

9.11.1908 [over het boek]

14.11.1908 [over boek] [Mansvelt 11.12.1908]

1.12.1908 [over fac simile’s (op papier SA National Convention)]

7.12.1908 J.D. Kestell aan Mansvelt [bedankt, ook namens Dirk van Velden, voor belangstelling voor Vredesonderhandelingen]

1.3.1909 [reactie op 11.12; hoe vordert uitgave?] [Mansvelt 1.4.1909]

8.3.1909]Vaagt foto's voor de *Verhandelingen* terug]

15.3.1909 [dank voor ex. *Vredesonderhandelingen*, tevreden met uitvoering ervan; ben zeer verblijd dat u het werk met belangstelling had gelezen. Het slot is hoofdzakelijk uit de pen van Ds. Kestell]

1.4.1909 R. Rompel, Dordrecht aan fa. De Bussy [dankt voor ex. *De vredesonderhandelingen*]

26.4.1909 kaart [Mansvelt x.5.1909]

4.4.1909 O. Wright, Legislative Council Transvaal to Mansvelt [thanks for Van Velden's book]

6.2.1909 J.H. de Bussy aan Mansvelt [over afdrukken fac simile's *Vredesonderhandelingen*]

12.2.1909 J.H.de Busy aan Mansvelt

4.9.09 ansichtkaart: Bothmer, Wiesbaden, aan De Bussy [dank voor ontvangen van een ex. van *De Vredesonderhandelingen*]

9.11.1909 [dank voor 9.10.1908; O. Clough, onderweg naar England, zal Engelse vertaling daar door de pers zien; mijn voorbericht naar Kestell; diverse aspecten van het boek; tekst van titelpagina, portretten; inhoudsopgave – tekst [op schrijfpapier Imperial Hotel Maritzburg, Natal]

Zonder verband

Lijstje: Muziek te zenden aan A. van Schalkwijk, J.D. Kestell, W. Klooster, Ds. A.P. Kriel [1904]

Knipsel 'Vakantieleergang van Vlamingen en Zuid-Afrikaners' in *Nederlandsch Studenten-Weekblad Minerva* 7.10.1937

2 Stukken van bijzondere aard

Inv.nr 64 Bul Eredoctoraat Literarum patriarum voor N. Mansvelt, Universiteit Utrecht, 17 januari 1894.

Met vertaling in het Nederlands, manuscript

Inv. nr 65

A **Diploma** voor Dr. N. Mansvelt, Utrecht, voor de belangrijke inzending van leermiddelen op de Internationale tentoonstelling van aardrijkskundige leermiddelen gehouden te Amsterdam door de Vereeniging van leeraren MO in Juli-Augustus-September 1902

B Vaarwel aan de vierkleur

Niet langer mag de vierkleur wapperen
met tranen gaven wij haar af,
zij is met onze dode dapperen
verdwenen in een eervol graf.

Gelukkiger zijn die vielen,
Toen nog die Vlag werd opgebeurd,
Dan wij, die met bedroefde zielen,
Haar zagen in het stof gesleurd.

Voor haar is daar geen blijde morgen,
Wij scheidden van haar voor altijd,
In 't hart der Natie opgeborgen,
En aan 't Verleden toegewijd.

Gewijd aan die haar dapper droegen,
De trotse vijand te weerstaa,
Wier slappe armen haar omsloegen,
Toen zij de dood zijn ingegaan.
Laat 't Nageslacht hen nooit vergeten.

Zolang het mensdom duren zal,
Tot zelfs de Hemelen zijn versleten,
En d'Aarde wankelt tot haar val.

F.W. Reitz

(beschadigd)

C Erelidmaatschap van de NZAV, 9 mei 1931

Inv. nr 66 Documentatie Dr. N. Mansvelt

A Notitieboek van N. Mansvelt

34x11x1 cm

Blz. 1 Woorden en Uitdrukkingen zijn genomen uit een oud-Roomsch-katholiek gebedenboek waarvan het Titelblad verloren is gegaan, doch dat tenminste moet dagteekenen van de [blanco] eeuw. (Het boek behoort aan de Bibliotheek der Theologische Kweekschool te Stellenbosch). – doorgehaald.

Voortgezette Woordenlijst van 't Kaapsch Hollands –

Blz.1v - 30r elke letter een eigen bladzijde(n)

30v - 40r: blz 1-11 [alleen verso bladen] Copie van het Gebedenboek. Hier beghint onse vrouwen tide [etc.]

40v Stell. 27-1-1779 Op 't Schutblad van een Bijbel van 't jaar 1741 komende volgende aantekeningen voor, die voor mij zorgvuldig gecopieëerd zijn door één onzer leerlingen J.G. Hugo (te Montagu)

Deze Beijbel Een geschenk van mijn aan mijn soon – 'Hout altoos in gedagtenis Meijn soon, Dat Jesus Christus is, Verrezen heerlijk, ueijt den Doode want Dat heij is weer opgewekt U op het allerhoo[g]ste streek, tot troost en heijl, in alle noden - Dat is De herte wens, van mej aan uw 1 Nov. 1743

Ons vader is overleden op vrijdag nogh om 2 uyren den 1 Dezember Anno 1776 aan de [Warm]bad

Ons broeder etc. en (in) in den ouderdom etc anno 1814

Ons broeder Sarel is etc Anno 1779

Ons suster op een vrijdag tegen den avond (1817)

41r Onze broeder in den ouderdom in dertien dagen etc. 1823

Onze eenige suster etc 1824

G Rossou is geboren int jaar 1731 om zondag 18 Juni

- Is geboren int jaar 1751
- Ana Rossouw is geboor in't jaar 1756 op woensdag etc
- - is gebor in't jaar 1758
- Dit boek hoord mijn toe
- Naa mijn dood voor JDG Rossouw tot gedagtenis

42v-47 [voortgezette woordenlijst Hae-Im: blanco]

48r Un -incipis [volgen nog drie Latijnse woorden]

48v- Hae-X [enkele Latijnse woorden en Nederlandse vertaling, dan blanco]

B Documenten Dr. N. Mansvelt

D.P. Taljaard aan Superintendent van Onderwijs, Pretoria 26.6.1893 (melding 72ste verjaardag)

The Journal, March 31, 1892 knipsel Engelse scholen en Mansvelt

The Critic, June 12, 1896 knipsel p. 81 The Hollander Curse

Programma Gala Concert Ter gelegenheid van het bezoek van Haar Majesteit's
Commissaris Sir Henry Loch, G.C.M.G, KCB, en Lady Loch. President Theatre, Pretoria,
ZAR

Lidmaatschap Prof. dr. N. Mansvelt, Superintendent van Onderwijs van de ZA.
Republiek, XXVIe Taal en letterkundig Congres gehouden te Nijmegen 26 tot 19
Augustus 1901

Visitekaartje S.J.P. Kruger, [getekend] p.p.c. [vermoedelijk 1901]

W.J. Leyds aan Dr. N. Mansvelt, den Haag, 27.8.1912

Het Leven. Geïllustreerd 14, 24 (17 Juni 1919) p.773 'De Maïs-zending uit Zuid-Afrika'.
Vier foto's over verwelcoming van de 900 ton mais op de s.s. Boeton door Hoofdbestuur
NZAV (onder wie dr. N. Mansvelt)

Die Huisgenoot (desember 1921) 313-316: Philip R. Botha, 'Prof. dr. N. Mansvelt. 'n
Skets van sy Lewe en sy Werk in belang van die Afrikanervolk', met twee foto's

Zuid-Afrika 9, 7 (Juni 1932) 100-105: Dr. Elizabeth J. Conradie, 'Die Aandeel an Dr. N.
Mansvelt in die Taal- en Kultuurstryd in Suid-Afrika'.

Inv. Nr 67 Documentatie

*Cape of Good Hope. Supplement to the Annual Report of the Superintendent-General of
Education. Special Report.* Cape Town 1884. 26 pp.

*Memoranda gewisseld tusschen ZHEd. Den Staatspresident der Z.-A. Republiek en Z.Exc.
den Hoogen Commissaris gedurende de Conferentie gehouden te Bloemfontein op 31 Mei
1899 en volgende dagen.* Pretoria: Staatsdrukkerij 1899. 13 blz.

Standard & Digger's News. Johannesburg Febr. 3, 1900

Uitnodiging inschrijving te verschijnen J.N. van Hesteren, Het land van Kruger en Steijn,
Transvaal en Oranje-Vrijstaat; Wijze van Uitgaaf Utrecht, Maart 1900m, en Aflevering 1
[t/m blz. 16]

Reclamefolder *De Volksstem*, Bijvoegsel 7 mei 1915 [fot President Kruger ontvangt 'n
Deputatie in de Uitvoerende Raad

De Volksstem, 31 augustus 1923 Wilhelmina nummer

Blz. 2 artikel Oud-minister H.A. van IJsselsteijn, culturele en economische verhouding
[met foto]

Blz. 7 Oranje en Zuid-Afrika [met foto's van Bestuur Ned. Vereeniging; Oranjehof,
woning dr. H.A. Lorentz; bestuur Ondersteuningscommissie Ned. Vereeniging;
Bestuursleden Ned. Vereeniging en aangesloten verenigingen.

Die Huisgenoot (20 Augustus 1926) 35-39) Oor Boeke. E.G. Malherbe, *A.H. Lugtenberg,
geskiedenis van die onderwys in die S.A. Republiek (1836-1900)*. Pretoria 1923

Algemeen Handelsblad 2 juli 1931 Ochtendblad (verslag 50-jaar Universiteit Stellenbosch)

Cape Times. Supplement After Fifty Years Stellenbosch University 1881-1931

Zuid-Afrika 2, 4 (april 1925) Prof. J.J. Smith (Stellenbosch) in Amsterdam; emigratie

Zuid-Afrika 3, 8 (augustus 1926) verwijzing naar blz. 124 (over emigratie van boeren uit Nederland)

Zuid-Afrika 7, 10 (october 1930) Pretoria-Universiteits-nummer

Addendum: Foto's van Mansvelt: zie Fotocollectie Map 34-31; 57-8, -12, -17 t/m -20; 61-4; 181-6; 190-1; 92-20. Zie ook Beeldbank.